

ลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาครรัฐ
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ปริญญานิพนธ์
ของ
พรรณี ทรงศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2557

ลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาครรัฐ
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2557
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาครรัฐ
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2557

พรณี ทรงศิริ. (2557). ลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ แบบ
วิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาครัฐในกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์
ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง.

การวิจัยเชิงความสัมพันธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ระหว่างนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ
ทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา และ 4) เพื่อค้นหาปัจจัยที่สำคัญและอำนาจการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย ที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบสอง
ขั้นตอน จำนวน 408 คน มาจากมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 สถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 195 คน และ
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญา
เอกจำนวน 213 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบวัดประเภทมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ จำนวน 9 แบบวัด มีค่าความ
เชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง .61 ถึง .93 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา สถิติทดสอบ
(Independent t – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง และ
การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่มีเพศ อายุ ระดับปริญญาที่กำลังศึกษา กลุ่มมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน และนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานไม่
แตกต่างกัน 2) ลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติ
ที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน สถานการณ์
ทางการเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ใน
มหาวิทยาลัย สัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน โดยตัวแปรที่มี
ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน
ในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 3) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและสัมพันธภาพกับ
เพื่อน ที่มีผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานทั้งในด้านรวมและด้านย่อย 2 ด้าน (ได้แก่ ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการ
เรียนรู้ และผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้) แต่พบว่าการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานทั้งในด้านรวมและด้าน
ย่อย 2 ด้าน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรอย่างเด่นชัด 4) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานทั้ง
ในด้านรวมและด้านย่อย 2 ด้าน (ได้แก่ ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ และผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยใน
การเรียนรู้) แต่พบว่าการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานทั้งในด้านรวมและด้านย่อย 2 ด้าน แปรปรวนไปตามตัวแปร
อิสระที่ละตัวแปรอย่างเด่นชัด 5) ตัวทำนายรวม 8 ตัวแปร สามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน
รวม ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ และด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ได้ 57.7%, 33.6%

และ 54.0% ตามลำดับในกลุ่มรวม โดยตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบ
วิจัยเป็นฐาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS AND LEARNING SITUATIONS RELATED TO
RESEARCH – BASED LEARNING OF THE GRADUATE STUDENTS
PUBLIC UNIVERSITIES IN BANGKOK AND ITS VICINITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University
May 2014

Panee Song Siri. (2014). *Psychological Characteristics and Learning Situations related to Research – Based Learning of the Graduate Students Public Universities in Bangkok and its vicinity*. Master thesis, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor: Assoc. Prof. Dr. Ungsinun Intarakhamhang.

The purposes of this comparative correlational research were to: 1) compare the responsible Research – Based Learning with different demographic factors; 2) study the interaction effects of Psychological Characteristics and Learning Situations on Research – Based Learning of students public universities in Bangkok and its vicinity 3) study the interaction effect between psychological traits and friends relationship related to students' Research – Based Learning, and 4) identify the predictors of graduate students public universities in Bangkok and its vicinity moderation Research – Based Learning. The samples were 408 graduate students public universities in Bangkok from two-stage random sampling techniques, consisting of 195 students from the university of graduate education and 213 students from the university of advanced research. This research consisted of 9 instruments, which were in the form of summated rating scales. The reliability with alpha coefficients was between .61 -.93. The data were analyzed by using descriptive statistic, independent sample t-test, One-Way Analysis of Variance, Two-Way Analysis of Variance, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were found that: 1) there was significant difference in students public universities in Bangkok and its vicinity that had different Bio – social factors, excluding study major 2) psychological traits and friends relationship were positively correlated to Research – Based Learning of students public universities in Bangkok and its vicinity 3) there were not the interaction effect between psychological traits and friends relationship influencing on total Research – Based Learning, learning by using results of research, and learning by using process of research. But the total Research – Based Learning, learning by using results of research, and learning by using process of research were found to obviously variance to each, psychological traits and friends relationship. 4) there were not the interaction effect between achievement motive and readiness of learning resource in university influencing on total Research – Based Learning, learning by using results of research, and learning by using process of research. But the total Research – Based Learning, learning by using results of research, and learning by using process of research were found to obviously variance to each, achievement motive and readiness of learning resource in university. 5) eight variables altogether predicted total Research – Based Learning, learning by using results of research, and learning by using process of research with 57.7%, 33.6% และ 54.0%

respectively in all of students. The important predictors were the Self – Efficacy in Research – Based Learning, psychological traits, and achievement motive.

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่มีต่อผู้วิจัย ท่านได้ให้คำแนะนำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ยิ่งในทุกขั้นตอนจนกระทั่งงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พรณี บุญประกอบ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพ อาจารย์ ดร.สุภาพร ธนะชานันท์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยและเป็นคณะกรรมการสอบปากเปล่า และอาจารย์ ดร.พสนัน นิมิตไชยนนท์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยและเป็นประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่า รวมถึงให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการเพิ่มเติมแก้ไขให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตา

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตติกรณ์ จงวิศาล อาจารย์ ดร.พัชรีย์ ดวงจันทร์ อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วง

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา พี่สาวและญาติๆ ที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ความห่วงใย เข้าใจและช่วยเหลือสนับสนุนแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณ คุณจิราภรณ์ ประเสริฐหล้า คุณสุพัฒนา บุญแก้ว คุณสุธิดา พานิชกิจโกศลกุล คุณพรพรรณ บัวทอง คุณวุฒิไกร จำปาทองและเพื่อนๆ รุ่น 9 ทุกคนที่ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอมา ประโยชน์อันพึงได้จากปริญญานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา พี่สาวและญาติๆ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ความช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้ามาตลอด

พรณี ทรงศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
นิยามปฏิบัติการ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
สมมติฐานการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	13
แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	23
ลักษณะทางจิตกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	24
สถานการณ์ทางการเรียนกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	45
ลักษณะทางชีวสังคมกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	63
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	63
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	64
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล	80
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน	87
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สังเขปความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	124
สรุปผลการวิจัย	127
การอภิปรายผลตามสมมติฐาน	137
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	146
บรรณานุกรม	148
ภาคผนวก	160
ภาคผนวก ก	161
ภาคผนวก ข	177
ภาคผนวก ค	179
ประวัติย่อผู้วิจัย	181

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย	79
2 ค่าสถิติข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	83
3 ค่าสถิติข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย	86
4 แสดงผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา ในกลุ่มเพศชาย และเพศหญิง	88
5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา จำแนกตามกลุ่มอายุ	88
6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามกลุ่มอายุ	89
7 การเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มกำลังศึกษาระดับปริญญาโท และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	89
8 การเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	90
9 การเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และมหาวิทยาลัย กลุ่ม ง	90
10 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	92
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็น ฐานในด้านรวมของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	94
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ระหว่างกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ	95
13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็น ฐาน ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตาม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนที่แตกต่างกัน ในกลุ่ม รวมและกลุ่มย่อย	97
14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านผู้เรียนใช้ ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ	98

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธภาพกับเพื่อนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	99
16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ	100
17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	103
18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ	104
19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	105
20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ	107
21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	108
22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ	110
23 ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร ตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร และตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร	112

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
24	ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร ตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร และตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร	116
25	ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร ตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร และตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร	120
26	แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตสถานการณ์ทางการเรียนกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	178

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2 แนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอน	19
3 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบวิจัย	46
4 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม	132
5 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มย่อย	133
6 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และ สถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม	134
7 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และ สถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มย่อย	135
8 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และ สถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม	136
9 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และ สถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มย่อย	137

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในรอบศตวรรษที่ผ่านมา ประชากรและสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เมื่อร้อยปีก่อน ประชากรส่วนใหญ่หรือมากกว่าร้อยละ 90 อาศัยอยู่ในเขตชนบท คนไทยในสมัยนั้นเลี้ยงชีพอยู่ด้วยการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีครอบครัวใหญ่ และมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายธรรมดาตามแบบประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ ประชากรไทยได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จาก 8 ล้านคน เมื่อปี พ.ศ. 2453 เพิ่มขึ้นเป็น 26 ล้านคนในอีก 50 ปีต่อมา คือ พ.ศ. 2503 และเพิ่มเป็นเกือบ 64 ล้านคนในปี พ.ศ. 2553 หรือคิดเป็น 8 เท่าตัวของขนาดประชากรเมื่อ 100 ปีก่อน (ปราโมทย์ ประสาทกุล; สุรีย์พร พันพืง; และปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์. 2550) ผู้คนหลั่งไหลเข้ามากระจุกตัวอยู่ในเมืองมากขึ้น อาชีพของคนก็มีหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น มีทั้งอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างในกิจการอุตสาหกรรม บริการค้าขาย ฯลฯ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมได้เปลี่ยนไปจนแทบไม่เหลือเค้าเดิมของเมื่อร้อยปีก่อนได้เลย ความเปลี่ยนแปลงด้านประชากรที่ยังเพิ่มขึ้นต่อไปอย่างช้าๆ จำนวนเด็กและเยาวชนลดลง ผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทำให้อุดมศึกษาต้องเพิ่มบทบาทด้านการเพิ่มผลิตภาพเศรษฐกิจของกลุ่มวัยทำงาน เน้นการศึกษาต่อเนื่องเพื่อรองรับการเปลี่ยนงานและอาชีพ การเกิดอาชีพใหม่ อุดมศึกษาต้องส่งเสริมผู้สูงอายุให้ยังมีผลิตภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550) อุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศในเวทีสากล โดยการสร้างและพัฒนากำลังคน สร้างความรู้และนวัตกรรมผ่านระบบวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในภาคการผลิตโครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม

ในฐานะที่อุดมศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบวิจัยของประเทศ ตามที่รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านการวิจัยและพัฒนา และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน จึงมีนโยบายเร่งด่วนให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เร่งพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยของประเทศสู่ระดับนานาชาติ มีการผลิตผลงานทางด้านการวิจัยและการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม และภาคอื่นๆ อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการเพิ่มบุคลากรทางการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้กับประเทศ ความสำเร็จของการดำเนินงานพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติในครั้งนี้ จะส่งผลให้ประเทศไทยมีผลงานวิจัยที่นอกจากจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศแล้วยังมีส่วนช่วยสร้างรายได้ให้กับ ชุมชน ท้องถิ่น และประชาชนในระดับรากหญ้าให้ได้รับประโยชน์จากงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมากขึ้น รวมทั้งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศสืบต่อไป

(ชัยวุฒิ บรรณวัฒน์. 2552) ชี้ความสามารถด้านการวิจัยของประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และการผลิตผลงานวิจัยซึ่งเป็นฐานสำคัญไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จากข้อมูลของสถาบัน IMD (The International Institute for Management Development) ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยมีเรื่องเร่งด่วนที่ควรแก้ไขใน 3 ประเด็น คือ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยพัฒนาให้สูงขึ้น การเพิ่มจำนวนและคุณภาพบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา และการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนามากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552)

สอดคล้องกับ กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) ที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนา บุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงาน และพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไก ธรรมชาติ การเงิน การกำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลายและเอกภาพเชิงระบบ อีกทั้งในปี พ.ศ. 2552 ยังเป็นปีแห่งคุณภาพการอุดมศึกษาไทย และเป็นปีแห่งการเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีระบบการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และมีคุณธรรมนำความรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552)

กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อให้ได้ ข้อมูลความรู้ที่เชื่อถือได้ การให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยในการศึกษาหาความรู้ต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้กระบวนการวิจัย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความหมายต่อตนเอง การวิจัยเป็นกระบวนการที่ดีสำหรับการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพสูงที่สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีวิสัยทัศน์ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (Research - Based Learning) มีพื้นฐานสัมพันธ์อยู่กับกลุ่มทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เน้นว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล บุคคลเป็นผู้สร้างความรู้ จากการสัมพันธ์สิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม หรือที่เพียเจต์ใช้คำว่า เป็นกระบวนการปรับความเหมาะสมระหว่างความรู้เดิมกับสิ่งแวดล้อมใหม่ที่ค่อยๆ ปะติดปะต่อเป็นโครงสร้างทางปัญญาของเรา (อมรวิรัช นาคทรพร. 2547: 38) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ซึ่งนอกจาก กระบวนการวิจัย จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ยังจะช่วยเพิ่มบุคลากรที่มีคุณภาพด้านการวิจัย ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วย

โดยที่การศึกษาสาเหตุพฤติกรรมมนุษย์ สามารถศึกษาได้จากสาเหตุ 2 ประการใหญ่ๆ คือ สาเหตุภายนอกตัวมนุษย์ เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม สภาพภูมิประเทศ เป็นต้น และสาเหตุภายในตัวมนุษย์ เช่น ลักษณะทางจิตใจของมนุษย์ สอดคล้องกับอัลบานีส (สิริลักษณ์ ตรีรัตน์ศิริคุณ. 2550: 22-23; อ้างอิงจาก Albanese.1981: 204) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะแสดง

พฤติกรรม มาจากการมีปฏิสัมพันธ์กันขององค์ประกอบ 2 อย่างคือ ลักษณะส่วนบุคคลหรือปัจจัยภายใน กับสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอก โดยที่ลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพแวดล้อม จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อย่างไรก็ตามยังไม่พบว่ามี การวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานโดยตรง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน สามารถจัดกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปัจจัยลักษณะทางจิตและกลุ่มปัจจัยสถานการณ์ทางการเรียน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา

ผู้วิจัยจัดกลุ่มปัจจัยลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน กลุ่มปัจจัยสถานการณ์ทางการเรียนได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน

กลุ่มปัจจัยลักษณะทางจิต ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นความสามารถในการเห็นการณ์ไกล เล็งเห็นสิ่งที่จะเกิดกับตนเองในอนาคต และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่น ๆ. 2536: 38) ลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นส่วนต้นของปรากฏการณ์ และการควบคุมตนจะเป็นส่วนปลายและเกิดควบคู่กัน คือ ลักษณะมุ่งอนาคตในบางเรื่องเกิดนำมาก่อน แล้วบุคคลต้องใช้เวลาควบคุมตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้ นั่นจนประสบความสำเร็จในเวลาที่กำหนดไว้ด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความสำคัญต่อพฤติกรรม ทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา (กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. 2547: 43) ในส่วนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นลักษณะทางจิตวิทยาที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลส่งผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้การแสดงออกของนักศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านการทำงานหรือการศึกษา ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลทำให้เกิดผลการแข่งขัน มุ่งทำงานด้วยความหวังผลสำเร็จ มีความกล้าเสี่ยง รู้จักรับผิดชอบไม่ย่อท้อต่องานหนัก มีความมานะบากบั่นรวมทั้งมีจิตใจจดจ่ออยู่กับงานที่ทำ (Whittaker. 1965: 170) ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถที่จะคิดได้หลายทิศทาง หรือเป็นความคิดแบบ "อเนกนัย" ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะ (Guilford. 1959: 389,470; อ้างถึงใน สิริลักษณ์ ตรีรัตน์ ตรีคุณ. 2550) ซึ่ง วีรวรรณ สุทิน (2551: 59) ได้สรุปไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นตัวแปรจิตลักษณะที่สำคัญของบุคคลที่ทำให้บุคคลมองเห็นสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน ส่วน เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เป็นความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักศึกษาต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสรุปได้ว่า เป็น

ความเชื่อของนักศึกษาเกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มั่นใจที่จะใช้ความสามารถของตนทำพฤติกรรมให้เป็นไปตามความคาดหวังของตนเองได้

กลุ่มปัจจัยสถานการณ์ทางการเรียน ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ซึ่งสรุปได้ว่า เป็นการรับรู้และการตอบสนองของนักศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอน ว่ามีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน โดยจัดกิจกรรมในชั้นเรียนตามกระบวนการวิจัยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ส่วนความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรเป็นแหล่งวิทยาการและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างไม่จำกัด มีความพร้อมและมีความสามารถในอันที่จะคิดค้นแสวงหาและบุกเบิกความรู้ใหม่ ซึ่งการจัดการบริการของมหาวิทยาลัยนั้นต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน (พสชนัน นิรมิตรไชย นนท์. 2549: 50) และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนซึ่งสรุปได้ว่า เป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันในการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการใช้การวิจัยเป็นฐานการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ก) กลุ่มวิทยาลัยชุมชน ข) สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี ค) สถาบันเฉพาะทาง ง) สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2554: ออนไลน์) ซึ่ง กลุ่ม ค มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง จะเน้นผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชา รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง มีบทบาทในการพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ จำแนกได้เป็นสองลักษณะ ลักษณะที่ 1 เน้นระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะที่ 2 เน้นระดับปริญญาตรี ส่วน กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก เน้นผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก รวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก เพื่อเป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ มีศักยภาพในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล สร้างองค์ความรู้ ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

ผู้วิจัยสนใจศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งการเรียนรู้ในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาของสถาบันการศึกษาในกลุ่ม ค และ กลุ่ม ง ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่มพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ การศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากขึ้น เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการโดยเฉพาะการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 12-13) ซึ่งผู้เรียนในยุคปฏิรูปการศึกษาควรมีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบและยั่งยืน และสามารถนำเอากระบวนการวิจัยไปพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง เช่น นำไปสร้างโครงการ ตรวจสอบความรู้ของตนเอง แสวงหาความรู้ใหม่ๆ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น (พิชญ์สินี ชมภูคำ. 2544) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับ

บัณฑิตศึกษาที่ผู้เรียนนำกระบวนการวิจัยมาเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ จนกระทั่งสามารถนำไปใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ที่มีอยู่รอบตัวและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หรือเรียกว่าเป็นการศึกษาตลอดชีวิต มีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ โดยมีตัวแปรในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ ระดับปริญญา ได้แก่ ปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และลักษณะมหาวิทยาลัย ได้แก่ ค 1 เน้นระดับบัณฑิตศึกษา และ ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก

โดยศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานทั้งปัจจัยในกลุ่มลักษณะทางจิตประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และปัจจัยในกลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน และค้นหาตัวทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยและอาจารย์ผู้สอนได้ทราบปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนางานสอนให้มีประสิทธิภาพและทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีการเรียนรู้ลักษณะดังกล่าว เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีศักยภาพด้านการวิจัย ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ระหว่างนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีลักษณะทางจิตสังคมต่างกัน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
4. เพื่อค้นหาปัจจัยที่สำคัญและอำนาจการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย ที่มีลักษณะทางจิตสังคมต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยและอาจารย์ผู้สอนในสถาบันการศึกษาได้ทราบปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนางานสอนให้มีประสิทธิภาพและทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีการเรียนรู้ ที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่กำลังศึกษามหาวิทยาลัยเดิมของภาครัฐในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เฉพาะมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง จำนวน 13,019 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2555: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) ในระดับมหาวิทยาลัย และระดับกลุ่มสาขาวิชา ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ยามาเน่ (Yamane. 1967: 886 อ้างถึงใน งามกิจ นัยวัฒน์. 2548: 124–125) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 คิดเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง อย่างต่ำเท่ากับ 388 คน และในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 408 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1.1 ลักษณะทางจิต

- ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- ความคิดสร้างสรรค์
- เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
- การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

1.2 สถานการณ์ทางการเรียน

- การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์
- ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย
- สัมพันธภาพกับเพื่อน

1.3 ลักษณะทางชีวสังคม

- เพศ
- อายุ
- ระดับปริญญา
- สาขาวิชา
- ลักษณะมหาวิทยาลัย

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 2 ด้าน ได้แก่ ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ และผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ ปีการศึกษา 2555 ของมหาวิทยาลัยเดิมของภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยปิดที่เป็นมหาวิทยาลัยเดิมของภาครัฐ ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยไม่รวมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีต่างๆ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเอกชน
3. ระดับปริญญา หมายถึง ระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2555 ของมหาวิทยาลัยเดิมของภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลศึกษาอยู่
4. สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชา คณะหรือวิชาเอก ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2555 ของมหาวิทยาลัยเดิมของภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลศึกษาอยู่

นิยามปฏิบัติการ

1. การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน หมายถึง การที่นักศึกษามีการกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาความคิดและความสามารถของตน ด้วยการดำเนินการค้นหาคำตอบหรือข้อความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้ ใช้ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบในการเรียนรู้ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยพื้นฐานของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้

1.1 ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ หมายถึง เมื่อนักศึกษามีคำถามหรือข้อสงสัย นักศึกษามีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหลักฐาน เช่น การอ่านบทความ หนังสือ โครงการ งานวิจัย เป็นต้น สรุปความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า นำประเด็นจากเอกสารที่ศึกษา มาอภิปรายเพื่อตอบคำถามในเรื่องที่ตนสนใจและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

1.2 ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ หมายถึง เมื่อนักศึกษาต้องการแสวงหาคำตอบหรือความรู้ใหม่ นักศึกษาจะนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นวิธีการในการแสวงหาความรู้ ได้แก่ กำหนดคิดประเด็นที่ตนสนใจ ระบุปัญหา วัตถุประสงค์ ตั้งคำถามที่คาดว่าจะได้รับ ออกแบบวิธีการหาคำตอบ ซึ่งวิธีการได้ข้อมูลอาจจะกระทำได้ด้วยการสอบถามหรือการสังเกต มีการจัดบันทึกรายละเอียดต่างๆ และวิเคราะห์หาคำตอบ จนได้ข้อมูลที่เป็นคำตอบของคำถามที่มีเหตุผล

1.3 การวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ตามนิยามปฏิบัติการ โดยประยุกต์มาจากแนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอนตามที่

ทิตนา แชมมณี (2548) ได้เสนอไว้ คือแนวทางที่ 2 และ 4 ด้านบทบาทของผู้เรียนในการใช้ผลการวิจัยและกระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ แบบวัดมีประโยคคำถาม 17 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

2. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง การที่นักศึกษาแต่ละคนมีปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะทำประโยชน์ให้กับตนเองในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเอง ให้มีการรู้จักการอดใจรอได้ เพื่อรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต การวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผู้วิจัยนำแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย แบบวัดมีประโยคคำถาม 9 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 9 ถึง 54 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง การที่นักศึกษามีความปรารถนาหรือความต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังสูง มีความพยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหา ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง เพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยนำแบบวัดของสุमितตรา เจิมพันธ์ (2545) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย แบบวัดมีประโยคคำถาม 9 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 9 ถึง 54 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

4. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะของนักศึกษาที่สามารถคิดได้หลายทิศทาง มีความคิดที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ โดยแสดงออกที่สะท้อนถึงความคิดที่มีความเป็นอิสระ ความไม่ยอมคล้อยตามความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอยากรู้อยากเห็น การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ การมีความยืดหยุ่นทางด้านความคิดและพฤติกรรม และมีความกล้าที่จะทดลองสิ่งใหม่ ๆ พอใจและตื่นเต้นที่จะเผชิญสิ่งเหล่านั้น การวัดความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยนำแบบวัดของวีรวรรณ สุทิน (2551) ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวคิดของไซมอนตัน (Simonton, 2000: 153 อ้างถึงใน วีรวรรณ สุทิน, 2551) ครอบคลุมบุคลิกลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ 6 ด้าน ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความไม่ยอมคล้อยตาม ความอยากรู้อยากเห็น การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ การมีความยืดหยุ่นและความกล้าที่จะเสี่ยง มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัยและตัวแปรตาม แบบวัดมีประโยคคำถาม 17 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม

พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

5. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักศึกษาต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และความพร้อมที่จะกระทำ พฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึกของตน การวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นจากแนวคิดองค์ประกอบของเจตคติ 3 องค์ประกอบได้แก่ ด้านความรู้เชิงประเมินค่า (The Cognitive Component) ความรู้สึก (The Affective Component) และด้านพฤติกรรม(The Behavioral Component) และการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ให้สอดคล้องกับตัวแปรตาม แบบวัดมีประโยคคำถาม 17 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

6. การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน หมายถึง ความเชื่อของนักศึกษาเกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มั่นใจที่จะใช้ความสามารถของตนทำพฤติกรรมให้เป็นไปตามความคาดหวังของตนเองได้ การวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนของแบนดูรา (Bandura. 1999) และการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน โดยวัดระดับความมั่นใจในการที่จะกระทำพฤติกรรมของนักศึกษา แบบวัดมีประโยคคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้มีการรับรู้ความสามารถของตนต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

7. การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ หมายถึง การรับรู้และการตอบสนองของนักศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนว่ามีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนแบบวิจัยเป็นฐาน ในลักษณะการใช้กระบวนการวิจัยมาจัดทำกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การวัดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเองจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ แบบวัดมีประโยคคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

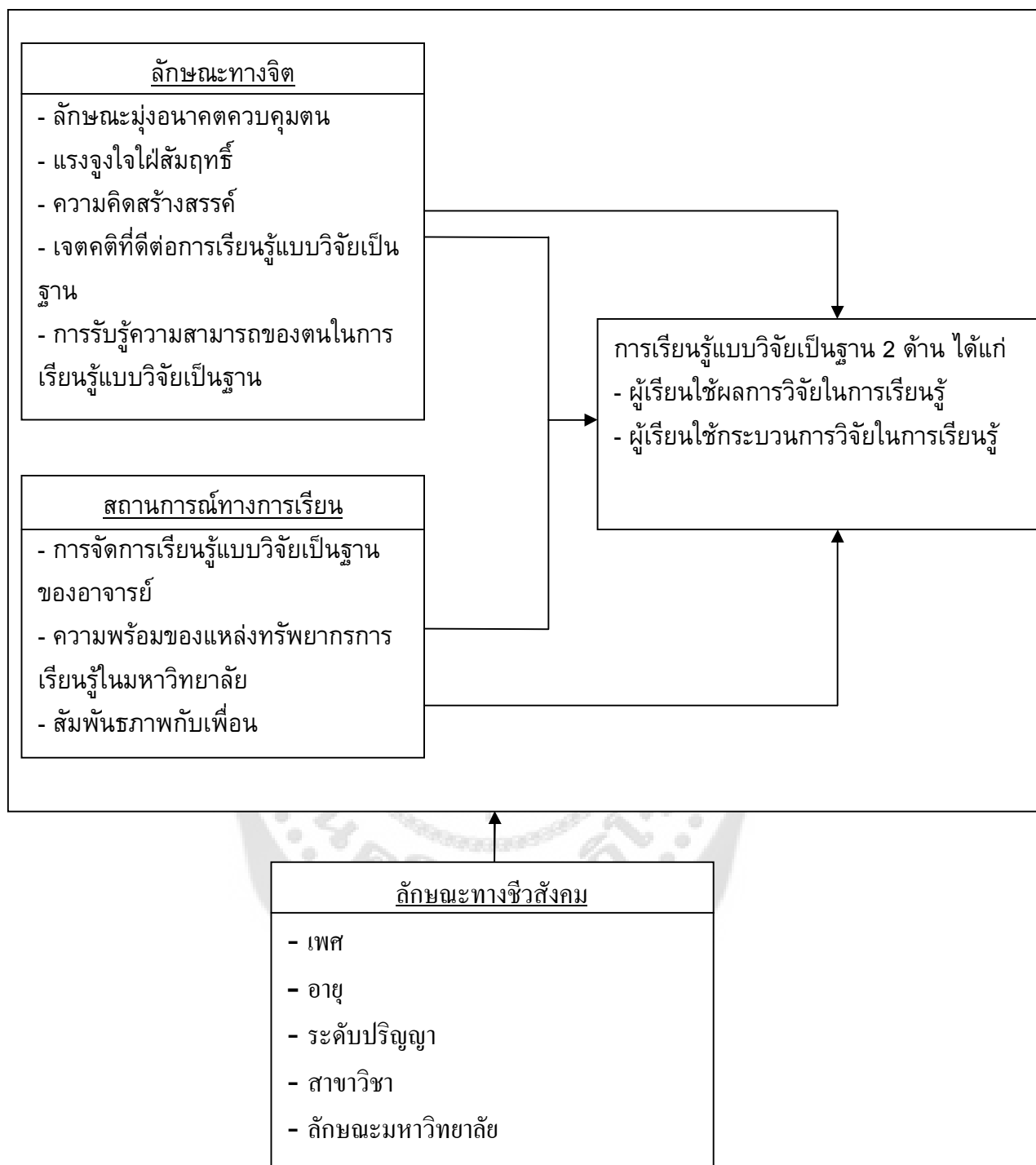
8. ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาต่อคุณภาพของงานบริการของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ได้แก่ สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักหอสมุดกลาง และคณะที่นักศึกษาสังกัด ในด้านวัสดุและเครื่องมือ ด้านบุคคล

และด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน การวัดความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำแบบวัดของพลชนัน นิรมิตรไชยพันธ์ (2549) มาปรับปรุงใช้เป็นแบบวัดในการวิจัย แบบวัดมีประโยคคำถาม 13 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 13 ถึง 78 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่ามีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยตนเองสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

9. สัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันในการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในการวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน วัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อนของพลชนัน นิรมิตรไชยพันธ์ (2549) แบบวัดมีประโยคคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่ามีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมทางจิตวิทยาสังคมที่ได้อธิบายถึงลักษณะของพฤติกรรมมนุษย์ โดยแบ่งเป็นพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน สอดคล้องกับอัลบานีส (สิริลักษณ์ ตรียตริตริคุณ, 2550: 22-23; อ้างอิงจาก Albanese.1981: 204) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรม มาจากการมีปฏิสัมพันธ์กันขององค์ประกอบ 2 อย่างคือ ลักษณะส่วนบุคคลหรือปัจจัยภายใน กับสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอก โดยที่ลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพแวดล้อม จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล และจากการรวบรวมแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน รวมถึงลักษณะทางชีวสังคม คือ เพศ อายุ ระดับปริญญา สาขาวิชา และลักษณะมหาวิทยาลัย ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยสามารถเขียนแผนภาพประกอบ 1 เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน

2. กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

3. นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูงจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย สูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะอื่น

4. นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย สูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะอื่น

5. กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) สามารถร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย และสามารถทำนายได้มากกว่าปัจจัยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวอย่างน้อย 5%

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาครัฐในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ประกอบด้วย

1. การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
2. แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
3. ลักษณะทางจิตกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
4. สถานการณ์ทางการเรียนกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
5. ลักษณะทางชีวสังคมกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

1. การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

1.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ตลอดชีวิต มีความสำคัญมาก นับเป็นหัวใจของการดำรงชีวิตของมนุษย์ การเรียนรู้ของมนุษย์มีหลายรูปแบบ และมีขอบข่ายกว้างขวางมาก มนุษย์จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสภาพการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อม สังคมที่มนุษย์เกี่ยวข้อง เรียนรู้ กฎเกณฑ์ เรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ทุกคนเกิดมาต้องมีการเรียนรู้ อาจเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเรียนจากบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ครู จากสังคม จากสถานศึกษา การเรียนรู้บางอย่างได้มาจากการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษา แต่จะมีการเรียนรู้เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลอีกมากมายในแง่มุมต่างๆ กัน ที่ได้มาจากการเรียนรู้นอกโรงเรียนหรือนอกสถาบันการศึกษา ยิ่งมนุษย์เรียนรู้ได้มากเท่าไร ก็ยิ่งเป็นการแบ่งแยกให้เห็นความแตกต่างไปจากสิ่งมีชีวิตอื่นมากขึ้นเท่านั้น (เชิรศรี วิวิธศรี. 2534: 120) การเรียนรู้ช่วยให้มนุษย์รู้จักวิธีดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสภาพการต่างๆ ได้ ความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์จะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจในชีวิตของมนุษย์ด้วย ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เน้นการปฏิรูประบบการเรียนรู้ให้เป็นระบบที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และมีคุณธรรมนำความรู้ โดยอาจอยู่ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา และมีปัจจัยและเครื่องมือต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ทั้งที่มาจากกระบวนการศึกษาปกติและจากนอกระบบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 10-11)

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล บุคคลเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมเป็นโครงสร้างทางปัญญาในแต่ละบุคคล

ชาติรี เกิดธรรม (2542: 9) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การพัฒนาความคิดและความสามารถ โดยอาศัยประสบการณ์ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 3) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้เองโดยมีส่วนร่วมในการสร้างผลผลิตที่มีความหมายแก่ตนเอง การเรียนรู้ที่มีพลังความคิดมากที่สุดเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งที่มีความหมายกับตัวเอง สิ่งที่คุณชอบและสนใจ มีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ องค์ประกอบภายนอก ซึ่งประกอบด้วย สภาพแวดล้อม โรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก และครู และองค์ประกอบภายใน ซึ่งประกอบด้วย การคิดเป็น ฟังตนเองได้ มีอิสระ ใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ มีความคิดเชิงเหตุผล มีจิตสำนึกในการเรียนรู้ และมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้

มาลี จุฑา (2544: 64) กล่าวถึง การเรียนรู้ (Learning) ไว้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับมา ดังนั้น การเรียนรู้จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น โดยการเรียนรู้ทำให้เกิดประสบการณ์ และประสบการณ์ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เกษม วัฒนชัย (2544: 13-14) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้มุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้สึนึกคิด และพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ยาวนานพอสมควร เพราะฉะนั้น การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการเฉพาะบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน ความสำคัญและความพร้อมของผู้เรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญ การเรียนรู้ที่แท้จริงจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

อารี พันธุ์ณี (2546: 176) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และเป็นผลมาจากประสบการณ์ หรือการฝึกฝน มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติ สัญชาตญาณ วุฒิภาวะ พืชยาต่างๆ อุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ

กนกวรรณ ศรีลาเลิศ (2549: 11) กล่าวว่า การเรียนรู้ (Learning) เป็นกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่จะช่วยให้บุคคลนั้นมีการพัฒนาความคิดและความสามารถ โดยอาศัยประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

สรุปได้ว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้น โดยมีประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบ

คำว่า “วิจัย” ซึ่งมาจาก “วิจัย” มีความหมายใช้แทนได้กับปัญญา หมายถึง การใช้ปัญญา การทำให้เกิดปัญญา หรือทำให้ปัญญาพัฒนาขึ้น ดังนั้นมนุษย์จึงต้อง ทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต พร้อมแก้ปัญหาและสร้างสิ่งใหม่ๆ เพื่อให้ชีวิตสามารถดำรงอยู่ได้ ดังนั้นการวิจัยจึงหมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาความรู้ที่เชื่อถือได้ เพื่อนำผลการค้นคว้ามามาแก้ปัญหา หรือตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย. 2544; อ้างถึงใน ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2547: 61)

แนวคิดการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มีมานานแล้ว ไม่ใช่เรื่องใหม่ มีมาตั้งแต่ยุคสมัยของ เพลโต และ โซเครตีส (Plato and Socrates) ที่กล่าวถึงการวิจัยเป็นวิธีการหาความรู้ใหม่ๆ ความคิดใหม่ๆ หรือข้อมูลใหม่ๆ (อาร์ง จันทวานิช. 2548)

การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานเป็นรูปแบบหนึ่งในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรเจอร์ (Rogers. 1969; อ้างถึงใน ปวีณา หมตราคี. 2545: 11) คือผู้คิดค้นและใช้คำว่า “เด็กเป็นศูนย์กลาง (child – centered)” เป็นครั้งแรก และต่อมามีคำซึ่งแสดงถึงแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายกันอีกหลายคำเช่น active learning, participatory learning หรือ learner independence แต่ปัจจุบันคำว่าเด็กเป็นศูนย์กลางนั้น เราเปลี่ยนมาใช้คำว่า “ผู้เรียนเป็นสำคัญ” คือการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดของฌอง ฌาคส์ รูสโซ นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส (ค.ศ. 1712 – 1778) จากผลงานด้านการศึกษาของเขาในเรื่อง Emile or Education แสดงแนวคิดชัดเจนว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องมีใครบอก สิ่งสำคัญในการให้ความรู้กับผู้เรียนจึงไม่ใช่การสอนแต่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดด้วยตนเอง (ปวีณา หมตราคี. 2545: 11-12)

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวคิดจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เป็นปรัชญาที่มีข้อสันนิษฐานว่าความรู้ไม่สามารถแยกจากความอยากรู้ ความรู้ได้มาจากการสร้างเพื่ออธิบาย (Martin et al., 1994: 44; อ้างถึงใน ไสว พักขาว. 2542: 5) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง โดยผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) ของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้ด้วยตนเอง โดยจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความขัดแย้งทางปัญญาหรือเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น (Unequilibrium) ซึ่งเป็นสภาวะที่ประสบการณ์ใหม่ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนจึงต้องพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ขึ้น (ไสว พักขาว. 2542: 5)

ทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของเพียเจต์และของวิกทอทสกีเป็นรากฐานที่สำคัญของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพียเจต์อธิบายว่า พัฒนาการทางเชาว์ปัญญา ของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซาบหรือดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทาง

ปัญญา (Accommodation) พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและซึมซับข้อมูลหรือ ประสบการณ์ใหม่ เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม หากไม่สัมพันธ์กันได้ จะเกิดภาวะไม่ สมดุลขึ้น (Disequilibrium) บุคคลจะพยายามปรับสภาวะให้อยู่ในภาวะสมดุล (Equilibrium) โดยการ ใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา เพียเจต์ (Piaget. 1972: 1– 12; อ้างถึงใน เพชรพยอม ภาวสิทธิ์. 2550: 27-28) เชื่อว่า คนทุกคนจะมีพัฒนาการไปตามลำดับขั้น จากการมีปฏิสัมพันธ์และ ประสบการณ์ กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิดเชิงตรรกะและ คณิตศาสตร์ (Logico-mathematical Experience) รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ทางสังคม (Social Transmission) วุฒิภาวะ (Maturity) และกระบวนการพัฒนาความสมดุลของบุคคลนั้น ส่วนวิกกอทสกี ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมมาก เขาได้อธิบายว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งนอกจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแล้วยังมีสิ่งแวดล้อมทางสังคมซึ่งก็คือ วัฒนธรรมที่แต่ละสังคมสร้างขึ้น ดังนั้นสถาบันทางสังคมต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวจะมี อิทธิพลต่อพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของแต่ละบุคคล นอกจากนั้นภาษายังเป็นเครื่องมือสำคัญของการ คิดและพัฒนาการเชาว์ปัญญาขั้นสูง พัฒนาการทางภาษาและความคิดเด็ก เริ่มด้วยการพัฒนาที่ แยกกัน แต่เมื่ออายุมากขึ้น พัฒนาการทั้งสองด้านจะไปด้วยกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 45 – 46) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดการ สร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นทั้งปรัชญาและทฤษฎี ที่อธิบายถึงการเรียนรู้ของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มนุษย์ สร้างขึ้นด้วยตนเอง ความรู้เป็นสิ่งที่นึกเห็น และผลิตผลได้ และความรู้เจริญงอกงามขึ้น ด้วยการ เปิดโอกาสให้ทำต่อไป ความเข้าใจจะยิ่งลุ่มลึก และทวีความแข็งแกร่ง เพชรพยอม ภาวสิทธิ์ (2550) สรุปว่า การเรียนรู้ตามแนวการสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็น กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมนำมาบูรณาการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ผู้สอนไม่สามารถ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทาง ปัญญาได้โดยต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับประสบการณ์มากขึ้น

ซึ่ง การวิจัยนั้น ทิศนา แหมมณี (2548) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการในการแสวงหา ความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความรู้หรือข้อค้นพบใหม่ที่เชื่อถือได้ โดยใช้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือในการคิดและดำเนินการ เนื่องจากขั้นตอนของ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์นั้น มีการพิสูจน์ ทดสอบ ด้วยวิธีการที่รอบคอบ รัดกุม มีเหตุผล เป็นที่ ยอมรับ ผลที่เกิดขึ้นจึงมีความน่าเชื่อถือ

กระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยทั่วไป ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน คือ

1. การระบุปัญหา
2. การตั้งสมมติฐาน
3. การทดลองเพื่อพิสูจน์ ทดสอบสมมติฐาน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

6. การสรุปผลการทดลอง

โดยที่ การวิจัยโดยผู้เรียน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติจริงอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบคำถามหรือข้อสงสัยบางประการ มีการบันทึกข้อมูล และการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ และประเด็นสำคัญคือมีความเป็นเหตุเป็นผลต่อการตอบคำถามที่ตั้งไว้นั้น ซึ่งขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว จะช่วยบ่มเพาะวิธีการคิดอย่างมีเหตุผล ไม่เชื่อหรือหลงงมงายอะไรง่าย ๆ แต่จะสร้างกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบในสมอง โดยใช้ วิธีสังเกต จดบันทึกคิดค้น และวิเคราะห์หาคำตอบ จนได้ข้อมูลที่สรุปอย่างมีเหตุผลที่ยืนยันว่าเป็นคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ (อ่ำรุ่ง จันทวานิช. 2548: 6)

ศ.นพ.จรัส สุวรรณเวลา (2545) ได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ ‘การศึกษาที่มีการวิจัยเป็นฐาน’ ว่าการวิจัยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สามารถสร้างคุณลักษณะหลายอย่างที่ต้องการได้ การวิจัยสามารถปรับเปลี่ยนบุคคลให้ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและเหตุผล มีวิจารณญาณ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์และเกิดนวัตกรรมได้ ขั้นตอนของการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงความรู้ การประเมินความเชื่อถือได้ของความรู้ การตีค่า ความอิสระทางความคิดและเป็นตัวของตัวเองย่อมนำมาใช้เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น

ดังนั้น การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน จึงหมายถึง การที่นักศึกษามีพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความคิดและความสามารถของตน ด้วยการดำเนินการค้นหาคำตอบหรือข้อความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้ ใช้ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบในการเรียนรู้ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยพื้นฐานของกระบวนการทางการวิจัย

1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ไพศาล สุวรรณน้อย (2549) สรุปไว้ว่า กระบวนการวิจัยและกระบวนการเรียนรู้มีลักษณะร่วมกัน คือ เป็นการสร้างวัฒนธรรมการสืบเสาะของบุคคล ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล การวิจัยเป็นการสร้างประสบการณ์ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในสาขาวิชาสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาทักษะทางปัญญาขั้นสูงของผู้ทำวิจัย กระบวนการทางปัญญาและกระบวนการทำงานวิจัยจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในด้านความสามารถในการเรียนรู้ทั้งในขณะที่กำลังเรียนอยู่ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นผู้ที่มีทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการวิจัยเป็นการสร้างนักวิจัย ซึ่งจะได้บุคลากรที่มีสมรรถนะที่สำคัญคือ เป็นผู้สร้างนวัตกรรม เป็นผู้ที่ทำงานได้อย่างอิสระ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจในปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นผู้ที่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการจัดการกับข้อมูลมากมายที่อยู่ในรูปแบบที่หลากหลาย

ส่วน อารุง จันทวานิช (2548) สรุปประโยชน์ของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานต่อผู้เรียนไว้ว่า เนื่องจากผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและเกิดทักษะการใช้การวิจัยในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้ทฤษฎี แนวคิด หลักการ และข้อค้นพบที่มีความหมาย และมีความเที่ยงตรง รู้จักวิเคราะห์ปัญหา วางแผนแก้ปัญหาหรือการพัฒนา รายงานผลการเรียนรู้ และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการพัฒนาทักษะการคิด (Thinking skill) ทักษะการแก้ปัญหาและตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหา (Problem solving and resolution skill) ทักษะการบริหารจัดการเวลา (Time management skill) ทักษะการสื่อสาร (Communication skill) ทักษะการค้นหาและใช้ข้อมูล (Information skill) ทักษะการประมวลผล (Compute skill) และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning skill) และการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ยังสอดคล้องกับเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้เรียนนำกระบวนการวิจัยมาเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ จนกระทั่งสามารถนำไปใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ที่มีอยู่รอบตัวและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หรือเรียกว่าเป็นการศึกษาตลอดชีวิต นำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 แนวทางของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

การวิจัยเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่เชื่อถือได้ การให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการวิจัยในการศึกษาหาความรู้ต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้กระบวนการวิจัย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความหมายต่อตนเอง

นักวิชาการส่วนใหญ่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน โดยเน้นที่การจัดการเรียนการสอน ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัย เน้นศึกษาที่ตัวผู้เรียนในการนำการวิจัยมาเป็นฐานในการเรียนรู้ จึงขอเสนอแนวคิดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ดังนี้

ปทีป เมธาคูณวุฒิ (2544) ได้ให้แนวคิดว่าการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ คือ ให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนและการแสวงหาความรู้มากกว่าการเรียนรู้ที่ตัวความรู้หรือเนื้อหา เนื่องจากเนื้อหาวิชาการมีมากมายและมีความรู้เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนต้องเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องและใฝ่รู้ ผู้เรียนที่ใฝ่รู้มีลักษณะต่าง ๆ เช่น สนุกกับการเรียนและหาโอกาสที่จะเรียน รู้ว่าจะเรียนให้ดีที่สุดได้อย่างไร และค้นหาวิธีที่จะเรียนให้ดีที่สุด มีคำถามที่ก่อให้เกิดความคิด เพื่อศึกษาค้นคว้าเสนอความคิดและการวิเคราะห์กับกลุ่มเพื่อนเพื่อการตรวจสอบ เป็นการผสมผสานแนวคิดของการวิจัยคือ การแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ใหม่

ทศนา แคมมณี (2548) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบวิจัยเป็นฐานไว้ว่า กระบวนการวิจัยคือ วิธีวิจัยเพื่อให้ได้ซึ่งผลการวิจัย และผลการวิจัยก็คือ ผลที่ได้มาจากการดำเนินการ ดังนั้นแนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอน จึงประกอบด้วยการใช้ผลการวิจัยและการใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน ดังแสดงในภาพประกอบ 2

แนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอน		
การวิจัย	ครู	ผู้เรียน
1. ผลการวิจัย	แนว 1	แนว 2
2. กระบวนการวิจัย	แนว 3	แนว 4

ภาพประกอบ 2 แนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอน

ที่มา: ทศนา แคมมณี. (2548). รูปแบบการเรียนการสอน.

แนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอน มี 4 แนวทางคือ

แนวทางที่ 1 ครูใช้ผลการวิจัยในการเรียนการสอน

แนวทางที่ 2 ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้

แนวทางที่ 3 ครูใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน

แนวทางที่ 4 ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

ซึ่งแนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอน จะแสดงบทบาทของครูและผู้เรียนในแต่ละแนวทางของการใช้การวิจัยในการเรียนการสอน ดังนี้

แนวทางที่ 1 ครูใช้ผลการวิจัยในการเรียนการสอน ครูใช้ผลการวิจัยประกอบการเรียนการสอนเนื้อหาสาระต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนขยายขอบเขตของความรู้ ได้ความรู้ที่ทันสมัยและคุ้นเคยกับแนวคิดการวิจัย

บทบาทครู

1. ครูสืบค้นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาระที่สอน
2. ครูศึกษางานวิจัย ข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระ
3. ครูเลือกผลงานวิจัยที่เหมาะสมกับสาระที่สอนและวัยของผู้เรียน
4. ครูนำผลการวิจัยมาใช้ ประกอบเนื้อหาสาระที่สอน เสริมให้ผู้เรียนได้ความรู้เพิ่มขึ้น

5. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับผลการวิจัย กระบวนการวิจัยและความสำคัญของการวิจัย

6. ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้เกี่ยวกับผลการวิจัย กระบวนการวิจัยควบคู่กับการเรียนรู้ตามปกติ

บทบาทผู้เรียน

1. เรียนรู้เนื้อหาสาระโดยมีผลการวิจัยประกอบทำให้ผู้เรียนคุ้นเคย กับเรื่องของการวิจัย การแสวงหาความรู้ การใช้เหตุผล เป็นต้น

2. อภิปรายประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัย กระบวนการวิจัยและความสำคัญของการวิจัย

แนวทางที่ 2 ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ หมายถึง การให้ผู้เรียนสืบค้นและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระที่เรียนด้วยตนเอง

บทบาทครู

1. ครูสืบค้นแหล่งข้อมูลและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระที่สอน

2. ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ เกิดข้อสงสัย อยากรู้ อยากแสวงหาคำตอบของข้อสงสัย

3. ครูให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูล และงานวิจัยที่ผู้เรียนจะต้องสืบค้นเพื่อศึกษาหาความรู้ รวมทั้งคัดเลือกงานวิจัยที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

4. ครูอาจจำเป็นต้องสรุปงานวิจัยให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

5. ครูแนะนำวิธีการอ่าน ศึกษา วิเคราะห์รายงานวิจัยตามความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ได้แก่ องค์ประกอบต่าง ๆ ของงานวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย ขอบเขต ข้อจำกัด ผลการวิจัย การอ้างอิง ฯลฯ

6. ครูเชื่อมโยงสาระของงานวิจัยกับสาระของการเรียนการสอน

7. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับผลการวิจัย กระบวนการวิจัยและความสำคัญของการวิจัย

8. ครูวัดและประเมินผลทักษะการอ่านรายงานวิจัยและการเรียนรู้เกี่ยวกับผลการวิจัย กระบวนการวิจัย ควบคู่ไปกับการเรียนรู้สาระตามปกติ

บทบาทผู้เรียน

1. แสวงหาสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระที่เรียนรู้ตามความสนใจของตน

2. ศึกษารายงานการวิจัยต่างๆ โดยฝึกทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น เช่น ทักษะการอ่านงานวิจัย การสรุปผลการวิจัย การนำเสนอผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย
3. นำเสนอสาระของงานวิจัยอย่างเชื่อมโยงกับสาระที่กำลังเรียนรู้
4. อภิปรายประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัย กระบวนการวิจัย และความสำคัญของการวิจัย
5. ประเมินตนเองเกี่ยวกับทักษะการอ่านรายงานวิจัยและการเรียนรู้เกี่ยวกับผลการวิจัย กระบวนการวิจัย

แนวทางที่ 3 ครูใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน คือ การที่ครูใช้กระบวนการวิจัย อาจจะเป็นบางขั้นตอนหรือครบทุกขั้นตอน ในการจัดการเรียนการสอนโดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสาระการเรียนการสอนและวัยของผู้เรียน

บทบาทครู

1. ครูพิจารณาวัตถุประสงค์และสาระที่จะให้แก่ผู้เรียนและวิเคราะห์ว่าสามารถใช้ขั้นตอนใด การวิจัยขั้นตอนใดได้บ้างในการสอน ซึ่งอาจจะใช้กระบวนการวิจัยบางขั้นตอนหรือครบทุกขั้นตอน
2. ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ขั้นตอนการวิจัยที่กำหนดเพื่อการเรียนรู้สาระที่ต้องการตามแผน
3. ครูดำเนินกิจกรรมโดยใช้กระบวนการวิจัย หรือขั้นตอนการวิจัยที่กำหนดในการสอน
4. ครูฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามกระบวนการวิจัยให้แก่ผู้เรียน (ทักษะการระบุปัญหา ให้คำนิยาม ตั้งสมมติฐาน คัดเลือกตัวแปร การสุ่มตัวอย่าง ประชากร การสร้างเครื่องมือ การพิสูจน์ ทดสอบ การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ)
5. ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการวิจัยของผู้เรียนและพิจารณาว่าควรเสริมทักษะด้านใดให้กับผู้เรียน
6. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย และผลการวิจัยที่เกิดขึ้น
7. ครูวัดประเมินทักษะกระบวนการวิจัยควบคู่ไปกับผลการเรียนรู้สาระตามปกติ

บทบาทผู้เรียน

1. เรียนรู้ตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยที่ครูกำหนด
2. ฝึกทักษะกระบวนการวิจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยที่ครูกำหนด
3. อภิปรายประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยที่ตนเองมีประสบการณ์และผลการวิจัยที่เกิดขึ้น
4. ประเมินตนเองในด้านทักษะกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยที่ได้รับ

แนวทางที่ 4 ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ คือ การที่ครูให้ผู้เรียนทำวิจัยโดยใช้กระบวนการครบทุกขั้นตอนในการทำวิจัย เพื่อแสวงหาคำตอบหรือความรู้ใหม่ตามความสนใจ

บทบาทครู

1. ครูพิจารณาและวิเคราะห์วัตถุประสงค์และสาระการเรียนรู้ว่ามีส่วนใดที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถทำวิจัยได้
2. ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำวิจัยได้
3. ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้
4. ครูฝึกทักษะกระบวนการวิจัยให้แก่ผู้เรียน (การระบุปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ ตั้งสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล การอภิปรายผลการวิจัย ฯลฯ)
5. ครูให้ผู้เรียนทำวิจัย
6. ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการวิจัยของผู้เรียน
7. ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย และผลการวิจัยที่เกิดขึ้น
8. ครูวัดและประเมินทักษะกระบวนการวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนรู้สาระตามปกติ

บทบาทผู้เรียน

1. คิดประเด็นวิจัยที่ตนสนใจ
2. ฝึกทักษะกระบวนการวิจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินการ เช่น การระบุปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย การสร้างเครื่องมือ ฯลฯ
3. ปฏิบัติการวิจัยตามกระบวนการวิจัยที่เหมาะสม
4. บันทึกความคิดและประสบการณ์ รวมทั้งข้อสังเกตต่างๆ ที่ตนประสบจากการดำเนินงาน
5. อภิปรายประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยที่เกิดขึ้น
6. ประเมินตนเองในด้านทักษะกระบวนการวิจัย

จากแนวทางของทิสนา แคมมณี (2548) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบวิจัยเป็นฐานนั้น เน้นการเรียนการสอน หรือการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้กระบวนการเรียนดังกล่าวในเนื้อหาวิชา หรือเพื่อฝึกฝนการทำวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาอยู่แล้ว

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของผู้เรียน ที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในห้องเรียน มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบและยั่งยืน และสามารถนำเอากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง เช่น นำไปสร้างโครงการ ตรวจสอบความรู้ของตนเอง แสวงหาความรู้ใหม่ๆ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น แต่เนื่องจากโดยบริบทการสอนของอาจารย์ในการเรียนการสอนระดับ

บัณฑิตศึกษา จะใช้การสอนแบบวิจัยเป็นฐานอยู่แล้ว ดังนั้นโอกาสที่ผู้เรียนใช้วิจัยเป็นฐานก็เกิดขึ้นด้วย ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จะศึกษาการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานภายนอกห้องเรียน ที่ยังคงยึดหลักของการแสวงหาความรู้ ตามวิถีของการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการและตามอัธยาศัย ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยประยุกต์มาจากแนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอนตามที่ทิศนา ขัมมณี (2548) ได้เสนอไว้ คือแนวทางที่ 2 และ 4 ด้านบทบาทของผู้เรียนในการใช้ผลการวิจัย และกระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน จึงหมายถึง การที่นักศึกษามีการกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาความคิดและความสามารถของตน ด้วยการดำเนินการค้นหาคำตอบหรือข้อความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้ ใช้ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบในการเรียนรู้ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยพื้นฐานของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้

1. ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ หมายถึง เมื่อนักศึกษามีคำถามหรือข้อสงสัย นักศึกษามีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหลักฐาน เช่น การอ่านบทความ หนังสือ โครงการ งานวิจัย เป็นต้น สรุปความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า นำประเด็นจากเอกสารที่ศึกษา มาอภิปรายเพื่อตอบคำถามในเรื่องที่ตนสนใจและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

2. ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ หมายถึง เมื่อนักศึกษาต้องการแสวงหาคำตอบหรือความรู้ใหม่ นักศึกษาจะนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นวิธีการในการแสวงหาความรู้ ได้แก่ กำหนดคิดประเด็นที่ตนสนใจ ระบุปัญหา วัตถุประสงค์ ตั้งคำถามที่คาดว่าจะได้รับ ออกแบบวิธีการหาคำตอบ ซึ่งวิธีการได้ข้อมูลอาจจะกระทำได้ด้วยการสอบถามหรือการสังเกต มีการจดบันทึกรายละเอียดต่างๆ และวิเคราะห์หาคำตอบ จนได้ข้อมูลที่เป็นคำตอบของคำถามที่มีเหตุผล

การวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ในการวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานตามนิยามปฏิบัติการ โดยประยุกต์มาจากแนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอนตามที่ทิศนา ขัมมณี (2548) ได้เสนอไว้ คือแนวทางที่ 2 และ 4 ด้านบทบาทของผู้เรียนในการใช้ผลการวิจัยและกระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ แบบวัดมีประโยคคำถาม 17 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

2. แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

อัลบานีส (สิริลักษณ์ ตรีตริงตริคุณ. 2550: 22-23; อ้างอิงจาก Albanese.1981: 204) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรม มาจากการมีปฏิสัมพันธ์กันขององค์ประกอบ 2 อย่างคือ

ลักษณะส่วนบุคคลหรือปัจจัยภายใน กับสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอก โดยที่ลักษณะส่วนบุคคลกับสภาพแวดล้อม จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เราจำต้องไม่ได้เป็นนามธรรม ดังนั้นสิ่งที่ช่วยให้เราทราบว่าบุคคลเกิดการเรียนรู้หรือไม่ จึงสังเกตได้จากพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปซึ่งเป็นผลของการเรียนรู้ เช่น การอ่านหนังสือออก เขียนหนังสือได้ ขับรถยนต์ได้ เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นผลของการเรียนรู้ทั้งสิ้น เพราะการเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการมีประสบการณ์ และพฤติกรรมดังกล่าวควรเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร มิใช่พฤติกรรมอันเป็นผลมาจากความเจริญเติบโตตามวัยหรือวุฒิภาวะหรือการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากโรคภัย ฤทธิ์ยา หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามสัญชาตญาณ (เชียร์ศรี วิวิธสิริ. 2534: 121)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน ตามแนวคิดปัจจัยภายใน-ภายนอกซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของปัจจัยที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมทางจิตวิทยาสังคมที่ได้อธิบายถึงลักษณะของพฤติกรรมมนุษย์ โดยแบ่งเป็นพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน โดยในงานวิจัยนี้ ปัจจัยภายในคือ ลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน และปัจจัยภายนอกคือ สถานการณ์ทางการเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน

3. ลักษณะทางจิตกับการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน

ลักษณะทางจิตเป็นลักษณะของความนึกคิด ได้แก่ ค่านิยม เจตคติ แรงจูงใจ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นความคิดภายในใจของตัวบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมนั้น ความรู้สึกนึกคิดนี้จะป็นทั้งในด้านบวก หรือด้านลบก็ได้ ซึ่งลักษณะทางจิตที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน

3.1 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน

ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการเห็นการณ์ไกล เล็งเห็นสิ่งที่จะเกิดกับตนเองในอนาคต และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. 2536: 38) เช่น การที่นักเรียนเห็นว่าถ้าตนเองไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทบทวนทำการบ้านหรือการเตรียมพร้อมในเรื่องการเรียน ก็จะทำให้ผลการสอบไม่ดีเท่าที่ต้องการ ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจันปัจฉิก. 2520) ลักษณะมุ่งอนาคตนี้นักจิตวิทยาพบหลักฐานว่า เป็นด้านหนึ่งของพลังอีโก้ของบุคคล ซึ่งจะเป็นทางให้ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่างๆ ของตนได้ ผู้มีลักษณะ

มุงอนาคตสูงคือ ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะไม่เป็นผู้ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของ ศาสนาและกฎหมาย ลักษณะมุงอนาคตจะเป็นส่วนต้นของปรากฏการณ์ และการควบคุมตนเองจะเป็น ส่วนปลายและเกิดควบคู่กัน คือ ลักษณะมุงอนาคตในบางเรื่องเกิดนำมาก่อน แล้วบุคคลต้องใช้เวลา ควบคุมตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินการไปตามที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้จนจนประสบความสำเร็จ ในเวลาที่กำหนดไว้ด้วย ลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน มีความสำคัญต่อพฤติกรรม ทั้งที่เป็น พฤติกรรมที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา ลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตนเองนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่องในปรากฏการณ์เดียวกัน คือ บุคคลจะต้องมีความต้องการผลในอนาคตมากกว่าผลใน ปัจจุบัน แล้วดำเนินการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคตนั้น เช่น การอดได้รอได้ มีกระบวนการ สองขั้นตอน ตอนแรก คือ สาเหตุที่ทำให้บุคคลเลือกที่จะรับผลที่ดีกว่ามาก ที่จะมีมาในอนาคตแทน การรับผลเล็กน้อยในปัจจุบัน ลักษณะนี้คือลักษณะมุงอนาคต ตอนที่สองของการอดได้รอได้คือ การ กระทำที่เป็นขั้นตอน เพื่อนำไปสู่ผลที่ปรารถนาที่จะมีมาในอนาคต ซึ่งอาจจะต้องปฏิบัติเป็นระยะ เวลานานหรือต้องรอคอยผลนาน ความสามารถส่วนนี้ คือ การควบคุมตนเอง ดังนั้นผู้ที่เน้นใน ประเด็นต่างส่วนกันของปรากฏการณ์ เช่นนี้จะเรียกชื่อปรากฏการณ์นี้ว่า ลักษณะมุงอนาคต ส่วนผู้ ที่เน้นความสามารถในการปฏิบัติเพื่อรอรับผลที่ต้องการ จะเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า การควบคุม ตนเอง แต่เนื่องจากการมุงอนาคตและการควบคุมตนเองเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องใน ปรากฏการณ์เดียวกัน บางครั้งทำให้เกิดการแยกแยะไม่ออก ดังนั้น ลักษณะมุงอนาคตกับ ความสามารถในการควบคุมตนเอง จึงต้องพัฒนาไปด้วยกันจึงจะเกิดพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ ต้องการ ถ้าจิตลักษณะใดพัฒนาไม่เต็มที่ จะทำให้เกิดความบกพร่องทางจริยธรรมได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543: 92-93) เนื่องจากขั้นแรกนั้นบุคคลต้องเล็งเห็นประโยชน์ในอนาคตว่า มี ความสำคัญ ต่อมาจึงแสดงพฤติกรรมอดได้รอได้ ควบคุมเวลาให้แก่ตนเองได้ ว่าควรทำอะไร ก่อนหลัง เช่น การเตรียมการในเรื่องการจัดตารางเรียนให้พร้อมที่จะเรียนในวันรุ่งขึ้น การตั้งใจเรียน ขณะเรียนในชั้นเรียน หรือการทบทวนทำการบ้านของตนเองให้ส่งได้ตามที่ผู้สอนกำหนดอย่าง สม่าเสมอ และเลือกรับผลดีในอนาคตแทนผลเล็กน้อยในปัจจุบัน (ลินดา สุวรรณดี. 2543: 22)

ดังนั้น ความหมายของลักษณะมุงอนาคตควบคุมตนในงานวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การที่ นักศึกษาแต่ละคนมีปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่เกื้อ ประโยชน์ให้กับตนเองในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเอง ให้มีการรู้จักการ อดได้รอได้ เพื่อรอรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) สรุปความสำคัญของลักษณะมุงอนาคตควบคุมตน ว่ามี ความสำคัญต่อพฤติกรรมหลายประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วย เช่น การคงอยู่ของ พฤติกรรมที่เหมาะสมในชั้นเรียน (Glynn; et al. 1973) การพัฒนาความสามารถในการเรียน คณิตศาสตร์ (Stevenson; & Fantuzzo. 1984) การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน (Anderson. 1984) การให้รางวัลตนเองและการตั้งเป้าหมายของตนเอง เพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่ เหมาะสมในชั้นเรียน (Hayes; et al. 1985) การประเมินผลตนเองและการให้รางวัลตนเองในการ พัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน (Ballard; & Glynn. 1975) พฤติกรรมการ

เรียนในชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (MacFarlane. 1983, Smith. 1982, Myers, 1977 ตามลำดับ) เป็นต้น และพระมหาสุชาติ ใหม่อ่อน (2550) สรุปความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนว่า มีความสำคัญต่อผู้เรียน เพราะเป็นลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความเพียรพยายามต่อสู้กับอุปสรรค รู้จักการวางแผนเพื่ออนาคต และสามารถระงับหรือชะลอพฤติกรรมของตนให้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ อีกทั้ง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศด้วย เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี ประชาชนของประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องเห็นความสำคัญของการวางแผน เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต (พระมหาสุชาติ ใหม่อ่อน. 2550; อ้างอิงจาก Mischel. 1974)

การวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

พระมหาสุชาติ ใหม่อ่อน (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของพระนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร สร้างแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน เป็นแบบมาตราประเมินค่ามี 5 หน่วยได้แก่ “จริงที่สุด” ถึง “จริงน้อยที่สุด” มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำแบบวัดของดวงเดือน พันธมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย แบบวัดมีประโยคคำถาม 9 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึงไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 9 ถึง 54 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของสมิตตรา เจริญพันธ์ (2545) ได้ทำการศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 524 คน ผลการศึกษาพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนร่วมกับตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียนได้ร้อยละ 30.7 มีค่าเบต้า = .34 โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเข้าสู่สมการทำนายเป็นลำดับที่ 1 และทำนายพฤติกรรมขณะเรียนได้ร้อยละ 40.3 มีค่าเบต้า = .45 โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเข้าสู่สมการทำนายเป็นลำดับที่ 1 เช่นกัน ส่วน สถาพร หมวดอินทร์ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยการในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 จำนวน 426 คน ผลการวิจัยพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 อีกทั้ง กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองเป็นตัวแปรที่เข้าทำนายพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนการเรียนรู้ พฤติกรรมขณะเรียนและพฤติกรรมหลังการเรียนรู้ ได้เป็นลำดับแรกในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและในนักเรียนประเภทต่างๆ ที่แยกย่อยเกือบทุกกลุ่ม

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมาก น่าจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองน้อย

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961: 110–111) ได้ให้นิยามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นความปรารถนาที่จะทำอะไรให้ลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว ส่วนแอทกินสัน (Atkinson, 1966: 240–241) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนเองจะต้องได้รับการประเมินจากตัวเองหรือบุคคลอื่น โดยเทียบกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จก็ได้ สูรางค์ โค้วตระกูล (2544: 172) ได้ให้ความหมาย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าหมายถึง แรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of excellence) ที่ตนเองตั้งไว้ อารี พันธุ์มณี (2546: 271) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดีและประสบความสำเร็จ ซึ่งได้รับการส่งเสริมมาตั้งแต่วัยเด็ก ส่วนกนกวรรณ ศรีลาเลิศ (2549: 37) ได้อธิบายถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าหมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง มีความพยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหา ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง เพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จและมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่ได้ตั้งไว้

การศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของแอทกินสัน (Atkinson, 1975; อ้างถึงใน งามตา วณิชานนท์, 2552) กล่าวว่า ในโรงเรียน งานบางอย่างที่นักเรียนทำจะได้รับการประเมินผล อย่างเช่น การสอบ แต่บางโอกาสที่การทำงานของนักเรียนจะสำเร็จหรือไม่เพียงใดไม่มีการประเมินผล เช่น การอ่านหนังสือในห้องสมุด การช่วยวางแผนการจัดกิจกรรม เป็นต้น ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอทกินสัน ใช้อธิบายการทำงานที่บุคคลทราบว่าผลงานของตนเองจะได้รับการประเมินผลโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ดีเยี่ยม ว่าประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว ซึ่งนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะไม่พยายามทำงานให้สำเร็จทุกครั้งที่ไป เขาจะพยายามอย่างเต็มที่ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ทราบว่าการทำงานนั้นๆ จะได้รับการประเมินโดยเปรียบเทียบกับ

มาตรฐานที่ดีเยี่ยมเท่านั้น โดยที่ เฮอร์แมนส์ (Hermans. 1966: 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้ คือ 1) เป็นผู้ที่มีระดับความทะเยอทะยานสูง (Aspiration Level) 2) มีความหวังว่าตนจะประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก แม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส (Risk – Taking Behavior) 3) มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป (Upward Mobility) 4) อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence) 5) เมื่องานที่กำลังทำถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวน จะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ (Task Tension) 6) มีความรู้สึกเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Time Perception) 7) คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก (Time Perspective) 8) เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถมาเป็นอันดับแรก (Partner Choice) 9) ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยจะพยายามทำงานของตนเองให้ดีขึ้น (Recognition Behavior) และ 10) พยายามที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ของตนเองให้ดีที่สุดเสมอ (Achievement Behavior)

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่างานวิจัยครั้งนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หมายถึง การที่นักศึกษา มีความปรารถนาหรือความต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังสูง มีความพยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหา ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง เพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้

ความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ งามตา วณิชทานนท์ (2552) ได้สรุปความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จด้านการเรียนของเยาวชนไว้ว่า การวิจัยในประเทศไทยหลายเรื่อง ให้ผลที่สอดคล้องกับผลวิจัยจากต่างประเทศว่า เยาวชนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักจะเป็นผู้ที่มีผลการเรียนดี

การวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้ทำการสร้างแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ขึ้นด้วยวิธีการมาตรประเมินรวมค่า (Summated Rating) และอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตามที่ เฮอร์แมนส์ (Hermans. 1966) กำหนดไว้ แบบวัดนี้ใช้วัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในข้าราชการไทย มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 หน่วยจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” คะแนนสูงแสดงว่า ผู้ตอบมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า เกี่ยวกับคุณภาพของแบบวัดนี้ เมื่อนำไปใช้กับข้าราชการบรรจุใหม่จำนวน 105 คน ข้อคำถามแต่ละประโยคมีค่าอำนาจจำแนก (ค่าที่) อยู่ระหว่าง 2.75 – 7.45 ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84 สมิตตรา เจริมพันธ์ (2545) ศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้นำแบบวัดของบุญรับ ศักดิ์มณี (2532) มาปรับปรุงมีจำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำแบบวัดของสมิตตรา เจริมพันธ์ (2545) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย แบบวัดมีประโยคคำถาม 9 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจากจริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 9 ถึง 54 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541: 115) ได้ศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน สุธาสนี ใจเย็น (2545) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของสมิตตรา เจริญพันธ์ (2545) ศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 524 คน ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียนได้ร้อยละ 30.7 มีค่าเบต้า = .29 ทำนายพฤติกรรมขณะเรียนได้ร้อยละ 40.3 มีค่าเบต้า = .22 และทำนายพฤติกรรมหลังเรียนได้ร้อยละ 40.3 ประกิตศรี เผ่าเมือง (2546) ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,123 คน ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน กนกวรรณ ศรีลาเลิศ (2549: 111) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณลักษณะผู้เรียนกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ .01 สอดคล้องกับ มรุต ก้องวิริยะไพศาล (2549: 149) ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วน สุริรัตน์ ศรีบุญเรือง (2550: 121) ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ในกลุ่มศูนย์สุขภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและรายด้าน (ด้านอัตมโนทัศน์ของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านความรักในการเรียนรู้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี ด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้และด้านความสามารถในการใช้ทักษะขั้นพื้นฐานและทักษะในการแก้ปัญหา) และทรงศรี กันทะ (2551: 63) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนแบบสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลเฉพาะทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียนแบบสร้างองค์ความรู้ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก น่าจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อย

3.3 ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

กิลฟอร์ด (Guilford, 1959: 389, 470 อ้างถึงใน สิริลักษณ์ ตรีตริงตริคุณ. 2550) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่าคือความสามารถทางสมอง เป็นความสามารถที่จะคิดได้หลายทิศทาง หรือเป็นความคิดแบบ "อเนกนัย" ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะ ส่วน แมคคินนอน (Mackinnon. 1960; อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี. 2545: 14) เห็นว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่เปิดรับประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างไม่หลีกเลี่ยง ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการใช้สมาธิ มีความสามารถในการพิจารณาวิเคราะห์ความคิดอย่างถี่ถ้วนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการสอบสวนค้นหารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดกว้างขวาง รวมถึงชอบที่จะแสดงออกมากกว่าที่จะเก็บกดไว้ ส่วนความคิดของออสบอร์น (Osborn. 1963: 55) นั้นกล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นจินตนาการประยุกต์ คือ เป็นจินตนาการที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแก้ปัญหาที่มนุษย์ประสบอยู่ มิใช่เป็นจินตนาการที่ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยโดยทั่วไป โดยที่ ทอแรนซ์ (Torrance. 1964: 16 อ้างถึงใน อโนชา รัชพรมงคล. 2538: 14) ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการของความรู้สึกไวต่อปัญหา ด้วยการรวบรวมความคิดหรือตั้งสมมติฐาน ทำการทดสอบสมมติฐานและเผยแพร่ผลที่ได้พบจากการทดสอบสมมติฐานนั้น ส่วนวอลแลช และโคแกน (Wallach; & Kogan. 1965: 14) ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถที่จะคิดโยงสัมพันธ์ (Association) กล่าวคือ เมื่อระลึกถึงสิ่งใดได้ ก็จะเป็นสะพานให้ระลึกถึงสิ่งอื่นได้ต่อไปสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ กิลฟอร์ด (Guilford. 1967; อ้างถึงใน อโนชา รัชพรมงคล. 2538) ที่เห็นว่าคนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะต้องมีความฉับไวที่จะรับรู้ปัญหา มองเห็นปัญหา มีความว่องไว สามารถเปลี่ยนแปลงความคิดใหม่ๆ ได้ง่าย สามารถสร้างหรือแสดงความคิดเห็นใหม่ๆ และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ส่วนเวสคอตและสมิท (Wescott; & Smith. 1967: 2) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่นำประสบการณ์เดิมของตนออกมาแล้วนำประสบการณ์นั้นมาจัดให้อยู่ในรูปแบบใหม่ การจัดรูปใหม่จะเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคนและไม่จำเป็นจะต้องเป็นสิ่งใหม่ระดับโลกเสมอไป ฮิลการ์ดและแอทกินสัน (Hilgard; & Atkinson. 1967: 120) ได้เพิ่มเติมว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่มีความอิสระไม่ชอบตามอย่างใครชอบคิดหรือชอบทำอะไรซ้ำซ้อนหรือแปลกใหม่และมีอารมณ์ขัน ส่วน ครอพเลย์ (Cropley. 1970: 79) ได้สรุปลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ไว้สี่ประการคือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์กว้างขวาง มีความเต็มใจจะเสี่ยง มีความรักที่จะก้าวไกลไปข้างหน้า และมีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดได้อย่างคล่องแคล่วในระดับสูง

เนฟและไฮเนล (Neff; and Heinelt. 1965: 84) รวมทั้ง ทอเรนซ์ (Torrance. 1964: 37; อ้างถึงใน อโนชา รัชพรมงคล. 2538: 25) ได้เสนอลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ว่า มีความคล่องในการคิด มีความสนใจอย่างจริงจัง ขยัน กล้าหาญ ชอบเสี่ยง มีจุดมุ่งหมายแน่นอน เชื่อมมั่นในตนเองสูง มีความคิดแปลกๆ และเป็นอิสระ ชอบอยู่ตามลำพัง ทำงานเพื่อความสุขและความพอใจของตนเอง มีสติปัญญาและความจำค่อนข้างดี ทั้งยังมีลักษณะความเป็นผู้นำ ใจกว้าง และชอบมีส่วนร่วมในสังคม รัสส์ (Russ. 1993: 61-62) ได้ทบทวนเอกสารที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพและความคิดสร้างสรรค์พบว่าบุคลิกลักษณะที่สำคัญของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์คือ เปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experiences) กล่าวคือ เป็นผู้ที่เปิดกว้างต่อจินตนาการ ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะและความสวยงาม เปิดกว้างต่ออารมณ์ความรู้สึก เต็มใจที่จะลองทำกิจกรรมที่แตกต่างไปจากสิ่งที่เคยทำ มีจิตใจที่เปิดกว้างพร้อมที่จะคิดสิ่งใหม่ๆ และเปิดกว้างต่อการคิดวิเคราะห์ค่านิยมต่างๆ มีความอดทนต่อสิ่งที่มีความคลุมเครือ (Tolerance of Ambiguity) กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความอดทนต่อสิ่งเร้าที่ไม่แน่ชัด และมีความสามารถที่จะพิจารณาข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันในเวลาเดียวกัน มีความอิสระในการตัดสินใจและไม่ยึดติดกับค่านิยมที่ยึดถือกันโดยทั่วไป กล่าวคือ เป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตในแนวทางของตนเองโดยไม่ยึดติดกับบรรทัดฐานของสังคม ชอบทำในสิ่งที่ท้าทายและสลับซับซ้อน กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีแรงจูงใจสูงที่จะทำงานที่ยากและท้าทายให้สำเร็จ เชื่อมมั่นในตนเอง (Self - confidence) ซึ่งการเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองนี้ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถที่จะทนต่อการวิจารณ์และความล้มเหลวครั้งแล้วครั้งเล่า ก่อนที่ผลงานที่สร้างสรรค์จะสำเร็จ และบุคลิกที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้ที่มีลักษณะสร้างสรรค์ก็คือ ชอบที่จะเสี่ยง (Propensity for risk-taking)

ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาของรัสส์พบว่า สอดคล้องกับการศึกษาในระยะต่อมาของไซมอนตัน (Simonton. 2000: 153 อ้างถึงใน วีรวรรณ สุทิน. 2551) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกลักษณะและความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล พบว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ประกอบไปด้วยบุคลิกลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ ความเป็นอิสระ (Independence) ความไม่ยอมคล้อยตาม (Nonconformity) ความอยากรู้อยากเห็น (A wide set of interests) การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ที่มีความแปลกใหม่ (Openness to new experiences) การมีความยืดหยุ่นทางด้านความคิดและพฤติกรรมอย่างเด่นชัด (Flexibility) และความกล้าที่จะเสี่ยง (Risk taking) ส่วน เจมส์ (James. 1999: 12) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่าหมายถึงคุณลักษณะของบุคคลที่สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับ กิบสันและคนอื่นๆ (Gibson; et al. 2004: 114) ที่เห็นว่าบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความเป็นตัวของตัวเองสูง (Superior ego strength) สามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ และเป็นผู้ที่เปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ๆ จากบุคคลอื่น อีกทั้ง อาร์ รังสินนท์ (2532: 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอเนกนัย อันนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการดัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิมผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งรวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่างๆ ตลอดจนวิธีการคิด ทฤษฎีหลักการได้สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้นี้ มิใช่คิดในสิ่งที่เป็นไปได้หรือสิ่งที่เป็นเหตุ

เป็นผลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ความคิด จินตนาการ ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความแปลกใหม่ หรือที่เรียกว่า เป็นจินตนาการประยุกต์นั่นเอง จึงจะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้น และ วีรวรรณ สุทิน (2551: 62-63) ให้ความหมายบุคลิกภาพสร้างสรรค์ว่าหมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่สะท้อนถึงความสามารถของบุคคลในการจัดการกับปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยบุคลิกลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความไม่ยอมคล้อยตาม ความอยากรู้อยากเห็น การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ การมีความยืดหยุ่นและความกล้าที่จะเสี่ยง

ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะของนักศึกษาที่สามารถคิดได้หลายทิศทาง มีความคิดที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ โดยแสดงออกที่สะท้อนถึงความคิดที่มีความเป็นอิสระ ความไม่ยอมคล้อยตามความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอยากรู้อยากเห็น การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ การมีความยืดหยุ่นทางด้านความคิดและพฤติกรรม และมีความกล้าที่จะทดลองสิ่งใหม่ ๆ พอใจและตื่นเต้นที่จะเผชิญสิ่งเหล่านั้น

ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ วีรวรรณ สุทิน (2551: 59) สรุปว่า ความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นตัวแปรจิตลักษณะที่สำคัญของบุคคลที่ทำให้บุคคลมองเห็นสิ่งต่างๆ แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าเมื่อเทียบกับบุคคลทั่วไปคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) จะมีความสามารถในเรื่องของการคิดเชิงนามธรรม (Abstracting) จินตนาการ(Imaging) การสังเคราะห์(Synthesizing) แบบแผนความจำ(Recognizing patterns) และการหยั่งรู้(Empathizing) ดีกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจโดยใช้การหยั่งรู้ได้ดี รู้วิธีที่จะทำให้ได้มาซึ่งความคิดที่ดีและกล้าที่จะตัดสินใจโดยใช้วิธีการใหม่ๆ ที่อยู่บนหลักการของความมีเหตุผลมากกว่าที่จะยึดตามแนวคิดหรือวิธีการคิดแบบเดิมๆ ส่วน ปรัชญา เวสารัชช (2541: 69) ได้ชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น คือ ประหยัดขึ้น รวดเร็วขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นที่พอใจมากขึ้น หากไม่มีความคิดสร้างสรรค์เสียเลยคนเราก็จมอยู่กับสิ่งที่เคยเป็น เคยทำ กระบวนการพัฒนาย่อมไม่อาจดำเนินไปได้ดีเท่าที่ควรช่วยให้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและช่วยการตัดสินใจให้เกิดผลดีมากขึ้น ช่วยให้มีการหาทางออกจากสภาพที่ไม่พึงพอใจ ลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ได้และช่วยให้ผู้คิดเห็นว่าปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการเปลี่ยนแปลง ไม่ติดยึดอยู่กับปัญหาและสภาพที่ไม่น่าพึงพอใจ รวมทั้งทำให้ผู้คิดมีจิตใจเปิดกว้างรับฟังความคิดจากแหล่งต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจของตน ในแง่นี้ความคิดสร้างสรรค์จึงช่วยพัฒนามนุษย์ในด้านการคิดและแก้ไขปัญหาด้วย และ นิภา แก้วศรีงาม (2547: 84) เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวบุคคลและสังคม กล่าวคือ ความคิดสร้างสรรค์จะช่วยนำบุคคลไปสู่สิ่งใหม่และวิธีการใหม่ สร้างให้บุคคลกล้าคิดกล้าแสดงออก มองโลกในมุมกว้างและยืดหยุ่น ไม่อยู่กับที่ สามารถแก้ไขปัญหตามสภาพและตามความจำกัดของทรัพยากร ตลอดจนสามารถสร้างสรรค์ผลงานและก่อให้เกิดสิ่งใหม่ๆ มาสโลว์ (Maslow. 1970) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะแตกต่างจากบุคคล

ทั่วไปในลักษณะเฉพาะบางอย่าง คือ ความเป็นตัวของตัวเองและไม่ขาดกลัวต่อสิ่งที่ลึกลับหรือยังไม่แน่ชัด แต่กลับรู้สึกพอใจและตื่นเต้นที่จะเผชิญกับสิ่งเหล่านั้น

ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ ตามที่ สุชีพ ตรีประเคน (2532) สรุปไว้ว่า จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ส่วนใหญ่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้อยู่ในลักษณะสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของแต่ละการวิจัยและจะเห็นว่างานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองตัวนี้จะศึกษาในลักษณะองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือองค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นเรื่องของพฤติกรรม การเรียนรู้ เช่น ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ เป็นต้น มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้ง ความคิดสร้างสรรค์ยังสอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งหวังให้คนไทยยุคใหม่ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์

การวัดความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (Torrance. 1965: 1–200; 1986: 63 –647; อ้างถึงใน โอโนซา รัชพรมงคล. 2538: 28) นิยามความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นกระบวนการของความรู้สึกไวต่อปัญหา หรือสิ่งที่บกพร่องขาดหายไป แล้วรวบรวมความคิดตั้งเป็นสมมติฐานขึ้น ต่อจากนั้นก็ทำการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อทดสอบสมมติฐานนั้น ซึ่ง ทอแรนซ์ ได้สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ขึ้น ใช้ชื่อว่า MTCT (Minnesota Test of Creative Thinkig) และชุดต่อมาใช้ชื่อว่า TTCT (Torrance Test of Creative Thinking) ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ได้หลายระดับอายุ แบบวัดมาตรฐานและชุดการสอนของเขาได้รับความนิยมอย่างมาก และมีผู้นำไปใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์มาก ซึ่ง พรณี เดชกำแหง (2515) ได้เป็นผู้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับคนไทย ซึ่งมีผู้นำแบบทดสอบนี้มาใช้อย่างแพร่หลายเช่น ยงยุทธ สายคง (2527) ชัยรัตน์ โสธรนพบุตร (2530) ดิลก ดิลกานนท์ (2534)

วีรวรรณ สุทิน (2551) ได้สร้างแบบสอบถามขึ้นตามแนวคิดของไซมอนตัน (Simonton. 2000: 153 อ้างถึงใน วีรวรรณ สุทิน. 2551) เป็นการวัดบุคลิกลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งครอบคลุมบุคลิกลักษณะของผู้ที่มีความสร้างสรรค์ 6 ด้าน ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความไม่ยอมคล้อยตาม ความอยากรู้อยากเห็น การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ การมีความยืดหยุ่นและความกล้าที่จะเสี่ยง จำนวน 17 ข้อ รูปแบบของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด วิธีการให้คะแนน ผู้ที่ตอบเห็นด้วยมากที่สุดได้ 5 คะแนน มากได้ 4 คะแนน ปานกลางได้ 3 คะแนน น้อยได้ 2 คะแนน และน้อยที่สุดได้ 1 คะแนน การให้ความหมายคะแนน พิสัยของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 17- 85 ผู้ตอบที่ได้

คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีลักษณะของผู้ที่มีความสร้างสรรค์สูงกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำแบบวัดของวีรวรรณ สุทิน (2551) ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวคิดของไซมอนตัน (Simonton. 2000: 153 อ้างถึงใน วีรวรรณ สุทิน. 2551) ครอบคลุมบุคลิกลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ 6 ด้าน ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความไม่ยอมคล้อยตาม ความอยากรู้อยากเห็น การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ การมีความยืดหยุ่นและความกล้าที่จะเสี่ยง มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัยและตัวแปรตาม แบบวัดมีประโยคคำถาม 17 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พงษ์ชัย พัฒนาผลไพบุลย์ (2515) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดสร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนหมวดวิชาต่างๆ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 429 คน พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ มีพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนลัดดา อุตสาเห (2518) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 100 คน โดยแยกวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์เป็นสามด้าน ได้แก่ ความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม พบว่าความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์ ในด้านความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิดมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในด้านความคิดริเริ่มมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสุชีพ ตรีประเคน (2532: 44 - 46) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2531 ของจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 100 คน ผลปรากฏว่าความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ความยืดหยุ่นในการคิด ความคิดริเริ่มและพฤติกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้านการนำไปใช้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์มาก น่าจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์น้อย

3.4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ความหมายของเจตคติ (Attitude) มีผู้ใช้อีกในในความหมายเดียวกัน เช่น ทศนคติหรือเจตคติ มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Aptus แปลว่า โน้ม เอียง เหมาะสม ต่อมานำมาใช้ในความหมายที่หมายถึง ท่าทีการแสดงออกมาของบุคคลซึ่งบ่งถึงสภาพของจิตใจ (Allport. 1967: 3) ฟิชไบน์ และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen. 1980) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นแนวโน้มในการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในทางที่ชอบหรือไม่ชอบอย่างคงเส้นคงวา นอกจากนี้ ฟิชไบน์ และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen. 1975: 336-339) ยังให้ความเห็นว่า เจตคติเป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาสังคมคิดขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ ทั้งนี้เพราะบุคคลจะทำอะไรย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความรู้สึกและความเข้าใจ มีผู้เชื่อว่า เจตคติเป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม ตั้งแต่วัยเยาว์ที่บุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้ผลตอบแทน ต่อมาบุคคลนั้นก็จะคาดหวังและเชื่อว่าจะได้รับผลตอบแทนในลักษณะเดียวกันนั้น ถ้าเขากระทำพฤติกรรมนั้นหรือพฤติกรรมประเภทเดียวกันนั้นอีก แต่ถ้าบุคคลกระทำพฤติกรรมใดแล้วยังไม่ได้ผลตอบแทนหรือได้รับผลตอบแทนโดยที่เขาไม่ได้กระทำพฤติกรรมใดเลย ก็จะทำให้เขาเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดหรือสิ่งใดให้ประโยชน์และอะไรให้โทษซึ่งมีผลทำให้เขามีเจตคติที่ดีและไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ซึ่งอัลพอร์ท (Allport. 1967) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นสภาวะความพร้อมของจิตและประสาทอันเกิดจากประสบการณ์ เป็นตัวกำหนดทิศทางการแสดงออกซึ่งกิริยาตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ หรือต่อสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ส่วน ดวงเดือน พันธุมนาวัน (2524: 4 - 9) ให้ความหมายของเจตคติว่าหมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกมาอย่างมั่นคงต่อบุคคลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ใน 2 ลักษณะ คือ มีทิศทาง (Direction) บวกหรือลบ ดีหรือเลว และปริมาณ (Magnitude) เป็นความเข้มข้นหรือความรุนแรง ซึ่งบุคคลอาจจะมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างรุนแรง และมีเจตคติต่ออีกสิ่งหนึ่งเบาบางซึ่งขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งเหล่านั้นด้วย วันชัย มิกกลาง (2530: 36 – 37) สรุปว่า เจตคติหมายถึงสภาพจิตใจที่เป็นความรู้สึก ความรู้ความเข้าใจ และยังเป็นแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้าใด ๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทิศทางที่ชอบเห็นด้วย ไม่ชอบไม่เห็นด้วยหรือกลาง ๆ อันเป็นผลมาจากมวลประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้านั้น ๆ จากความหมายดังกล่าว จะเห็นว่าเจตคติมีส่วนช่วยเสริมพฤติกรรมอยู่มาก งามตา วรินทร์านนท์ (2537) กล่าวว่า เจตคติ คือ จิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล เกิดจากการรู้คิดเชิงประมาณค่าเกี่ยวกับบุคคล หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดในแง่ให้ประโยชน์หรือโทษมากน้อยเพียงใด ทำให้มีความโน้มเอียงไปทางที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่างเช่น ให้การสนับสนุนช่วยเหลือหรือขัดขวางทำลาย เป็นต้น สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544) กล่าวว่าเจตคติ (Attitude) หมายถึง แนวโน้มของการกระทำที่หันเหเข้าหาหรือถอยหนีวัตถุ ความคิดรวบยอดหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นความพร้อมก่อนที่จะตัดสินใจให้ตอบสนองต่อลักษณะของวัตถุ ความคิดรวบยอดหรือสถานการณ์ที่ตัวเขาเข้าไปเกี่ยวข้องหรือเป็น

ความโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุ สิ่งของ หรือความคิด (Ideas) เจตคติอาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล จูฮาร์ตัน กิตติเชมากร (2553: 86) สรุปว่า เจตคติ คือ ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบและไม่ชอบสิ่งต่างๆ ของบุคคล รวมทั้งความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ เจตคติเป็นเรื่องของจิตใจ ทำที่ ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับรายการการกรองสถานการณ์ที่ได้รับมาซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เจตคติมีผลให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมา จะเห็นได้ว่า เจตคติประกอบด้วยความคิดที่มีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกนั้นออกมาโดยทางพฤติกรรม เจตคติเป็นสภาพความพร้อมของการคิดและจิตใจของบุคคลที่จะรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้า และสภาพการณ์ต่างๆ มีอิทธิพลในการที่บุคคลจะเลือกกระทำต่อสิ่งต่างๆ นั่นคือ บุคคลจะเลือกเรียนและกระทำในสิ่งต่างๆ ที่ตนชอบ ผู้เรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนก็มีความกระตือรือร้น มีความอดทน สนใจที่จะใฝ่หาความรู้ มีความรักในการเรียน ฉะนั้นผู้เรียนจะมีลักษณะการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานมากขึ้นเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับเจตคติต่อการเรียน กล่าวได้ว่า เจตคติต่อการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานน่าจะส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานของนักศึกษา

ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่าเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักศึกษาต่อการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน และความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน

การศึกษาเจตคติ มีความแตกต่างในทฤษฎีที่ใช้ศึกษาอยู่มาก สามารถศึกษาได้โดยยึดองค์ประกอบของเจตคติเป็นหลัก ซึ่งเจตคติมีทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรู้เชิงประเมินค่า (The Cognitive Component) ความรู้สึก (The Affective Component) และด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) ต่อวัตถุ กลุ่มคน สถานการณ์หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ในสังคม เป็นการประเมินไปในทางบวกหรือลบเกี่ยวกับ คน วัตถุ หรือประเด็นต่างๆ (Hogg; & Vaughan. 1998: 116 - 121) การอธิบายความหมายและองค์ประกอบของเจตคตินั้น ได้มีผู้แสดงไว้มากมายซึ่ง ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2527: 4-7) ได้จำแนกเป็นกลุ่มแนวความคิดได้ 3 แนวทาง คือ

เจตคติแบบ 1 องค์ประกอบ (unidimensional) กลุ่มแนวคิดนี้เป็นแนวคิดดั้งเดิมที่เชื่อว่าเจตคติมีองค์ประกอบเดียว การวัดเจตคติตามแนวความคิดนี้จึงเป็นผลจากการที่บุคคลประเมินค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทิศทางบวกหรือลบโดยตรง เช่น แนวคิดของเทอร์สโตน และเมอร์ฟี เป็นต้น

เทอร์สโตน (Thurstone. 1931; 1946: 39) ให้ความหมายว่า เจตคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เช่น สิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ หรือความคิด เป็นต้น โดยที่บุคคลสามารถบอกความรู้สึกที่แตกต่างกันได้ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

เมอร์ฟี (Murphy. 1977: 887) ให้ความหมายว่าเจตคติหมายถึง วิธีทางหรือความพร้อมของบุคคลในการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยที่บุคคลอาจแสดงพฤติกรรมในสองลักษณะ คือ

1. เจตคติทางบวก และแสดงออกในลักษณะพึงพอใจและเห็นด้วยหรือชอบ จะทำให้บุคคลอยากกระทำ อยากได้ อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น
2. เจตคติทางลบ แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบ จะทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่ายชิงชัง ต้องการหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น

เจตคติแบบหลายมิติหรือหลายองค์ประกอบ (Multi – dimensional)

เจตคติแบบ 2 องค์ประกอบ แนวคิดนี้เชื่อว่าเจตคติ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ความรู้หรือความเชื่อ (Cognitive) และความรู้สึก (Affective) เช่น แนวคิดของคาทซ์ และโรคีส เป็นตัน คาทซ์ (Katz. 1960: 454; อ้างถึงใน พรเทพ เสถียรนพเก้า. 2543) อธิบายว่าเจตคติ หมายถึง ส่วนประกอบสองส่วนประกอบ คือ ความรู้หรือความเชื่อซึ่งอธิบายถึงลักษณะตลอดจนความสัมพันธ์ของสิ่งหนึ่งที่มีค่าต่อสิ่งอื่น ๆ และความรู้ในการที่ชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น

โรคีส (Rokeac. 1970: 112) อธิบายว่าเจตคติ เป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยที่ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะปฏิบัติตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

เจตคติแบบ 3 องค์ประกอบ แนวคิดนี้เชื่อว่าเจตคติประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ (Cognitive) ความรู้สึก (Affective) และพฤติกรรม (Behavior) เช่น แนวคิดของเฟอร์กูสัน ไทรแอนดิส

เฟอร์กูสัน (Ferguson. 1952; 1962: 91) อธิบายว่า เจตคติเป็นการแสดงออกของความเชื่อว่าอะไรถูก อะไรผิด ชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือปฏิเสธ การแสดงออกดังกล่าวเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (The cognitive component) เจตคติจะแสดงออกมาในลักษณะของความเชื่อว่าอะไรถูก อะไรผิด
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The affective component) เจตคติจะแสดงออกในลักษณะของความชอบหรือไม่ชอบ
3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (The behavioral component) เป็นผลเนื่องมาจากสององค์ประกอบข้างต้นเมื่อเกิดการรับรู้และมีอารมณ์ บุคคลก็จะเกิดความพร้อมที่จะกระทำในรูปแบบของการยอมรับ หรือปฏิเสธที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ไทรแอนดิส (Triandis. 1972: 2) ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความคิดที่บรรจุด้วยอารมณ์ ซึ่งเป็นแนวทางที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะการกระทำ

เจตคติในรูปจำลองทางคณิตศาสตร์ แนวคิดนี้อธิบายเจตคติโดยการเขียนในรูปจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเจตคติกับอีกตัวแปรหนึ่ง คือ ความเชื่อ

(Belief) เช่นแนวคิดของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Aizen. 1975: 16) ซึ่งได้พัฒนาแบบจำลองขึ้นมาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ กับพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยการศึกษาที่บุคคลประกอบพฤติกรรมใดนั้นขึ้นอยู่กับความตั้งใจของเขา และตัวแปรสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรมก็คือ เจตคติต่อการประกอบพฤติกรรมนั้น ซึ่งเกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับผลกรรมที่จะเป็นไปได้ทั้งหมด กับปทัสถานสังคมหรือความเต็มใจทำตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงซึ่งโดยทั่วไป ได้แก่ บิดามารดา ครู เพื่อนสนิท ญาติที่นับถือ เป็นต้น

จากที่กล่าวมา พบว่าเจตคติมีรูปแบบต่างๆ ตามความคิดความเชื่อของแต่ละกลุ่ม ซึ่งนักจิตวิทยาสังคมส่วนมากเห็นว่าเจตคติมีองค์ประกอบ 3 ประการ (Mcguire. 1969: 155 – 156; อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ. 2531: 125–127) คือ 1) ความรู้เชิงประเมินค่า หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งว่าดีมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด บุคคลส่วนมากมักมีความรู้เชิงประเมินค่าของสิ่งต่างๆ เพียงเล็กน้อย ทำให้เกิดอคติหรือความลำเอียงได้มาก เนื่องจากองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าสิ่งหนึ่งเป็นต้นกำเนิดของเจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้น ฉะนั้นการเปลี่ยนเจตคติที่สำคัญคือ การปรับปรุงองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าในเรื่องนั้นให้ตรงกับความเป็นจริง โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับคุณหรือโทษต่อสิ่งนั้นเพิ่มเติมแก่บุคคล 2) ความรู้สึกพอใจหมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น ซึ่งส่วนใหญ่ความรู้สึกพอใจของบุคคลจะเกิดขึ้นเอง และสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น 3) ความพร้อมกระทำให้หมายถึง การที่บุคคลพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุนในสิ่งที่เขาชอบ และพร้อมที่จะทำลายหรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่พอใจ เป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นภายหลังเมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว ซึ่งสิ่งที่สอดคล้องกันและติดตามมาคือความพร้อมที่จะกระทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

การวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ในการวัดเจตคติเป็นเรื่องที่ค่อนข้างซับซ้อน ในอดีตถึงปัจจุบันมีนักวิชาการที่คิดค้นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดเจตคติขึ้นมาต่างๆ กัน การวัดเจตคตินิยมวัดในมิติที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) ทิศทาง (Direction) เป็นการวัดว่า บุคคลรู้สึกชอบ พอใจหรือไม่ชอบ ไม่พอใจสิ่งนั้น มีประโยชน์หรือไร้ประโยชน์ รวมทั้ง สามารถวัดได้ว่าบุคคลพร้อมที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เข้าใกล้ชิดหรือพร้อมที่จะทำลาย ขัดขวางสิ่งนั้น และ (2) การวัดปริมาณ (Magnitude) เป็นการวัดความเข้มข้นหรือปริมาณความรุนแรงของเจตคติที่มีต่อสิ่งนั้น ไปในทางบวกหรือทางลบ บุคคลอาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง แต่มีเจตคติต่ออีกสิ่งหนึ่งเพียงเบาบาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้นหรือความเกี่ยวข้องของสิ่งนั้นกับบุคคล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2525: 5–9) กล่าวได้ว่า การวัดเจตคติของบุคคลนั้น ควรวัดตามองค์ประกอบของเจตคติ อาจจะวัดเพียงองค์ประกอบเดียวหรือมากกว่า 1 องค์ประกอบก็ได้ ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามของเจตคติมีส่วนสำคัญหลายประการที่แตกต่างกัน แต่ลักษณะที่องค์ประกอบทั้งสามมีร่วมกันและนักจิตวิทยาสังคมนิยมวัดคือ ทิศทางของเจตคติซึ่งมีอยู่

2 ทิศทางตามที่ได้กล่าวไปแล้ว (ศุภินtha ม่วงศรีงาม. 2552: 42) งานวิจัยของสุมิตตรา เจิมพันธ์ (2545) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับการมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ มีข้อความถาม 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92 ส่วน พชชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549: 64) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สร้างแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนี้จากแนวคิดเจตคติของแนวคิดเจตคติของคาทลัส และกระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของโนลส์ ประกอบด้วยข้อความถามจำนวน 15 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ในลักษณะของมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นจากแนวคิดองค์ประกอบของเจตคติ 3 องค์ประกอบได้แก่ ด้านความรู้เชิงประเมินค่า (The Cognitive Component) ความรู้สึก (The Affective Component) และด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) และการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ให้สอดคล้องกับตัวแปรตาม แบบวัดมีประโยคคำถาม 17 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิชัย เสวกงาม (2541: 49–93, 131–135) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเจตคติเชิงพฤติกรรมทางการเรียนคณิตศาสตร์แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 จำนวน 400 คน แบ่งพฤติกรรมการเรียนออกเป็น 5 ด้าน ปรากฏผลว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเจตคติเชิงพฤติกรรมทางการเรียนในระดับสูงมีพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน สูงกว่านักเรียนที่มีเจตคติเชิงพฤติกรรมทางการเรียนคณิตศาสตร์ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พชร มะแสงสม (2544: 78–79) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 489 คนพบว่า เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เนื่องจากผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเห็นประโยชน์ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สนใจใฝ่หาความรู้ มีความมานะพยายามในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ สุมิตตรา เจิมพันธ์ (2545) ศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์

ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เป็นตัวแปรหนึ่งที่เข้าร่วมกับตัวแปรด้านจิตลักษณะอื่นๆ และสถานการณ์รวม 11 ตัวแปร ในการทำนายพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนการเรียนและพฤติกรรมระยะหลังการเรียน ได้เป็นลำดับแรกในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและในกลุ่มนักเรียนประเภทต่างๆ ที่ศึกษาเกือบทุกประเภท สอดคล้องกับ กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ที่ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์พบว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เป็นตัวแปรด้านจิตลักษณะหนึ่งในบรรดาตัวทำนาย 10 ตัว ที่เข้าทำนายพฤติกรรมการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ด้านรวม (วัดระยะเตรียมตัวก่อนเรียน ขณะเรียนและหลังการเรียน) และโดยเฉพาะพฤติกรรมการเรียนวิทยาศาสตร์ระยะหลังการเรียน ได้เป็นลำดับแรกในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวม และในกลุ่มนักเรียนประเภทต่างๆ เกือบทุกประเภท ส่วน พสนัน นิมิตไชยพันธ์ (2546) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สุภาสิณี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับแรกในบรรดาตัวทำนาย 10 ตัวแปร ที่เข้าร่วมทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนในกลุ่มนักเรียนโดยรวมและในกลุ่มนักเรียนประเภทต่างๆ 9 จาก 16 กลุ่มที่ศึกษาและงามตา วานิชานนท์ และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2551) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียน ที่มีต่อความสนใจและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิจัยช่วงยาวหลายระยะ พบว่าพฤติกรรมการเรียนได้รับอิทธิพลทางตรงจากจิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติต่อการเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เจตคติต่อครู และการรับรู้ความสามารถในการจัดระเบียบตนเอง) และความสนใจ (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล .55 และ .30 ตามลำดับ) โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการเรียนได้ร้อยละ 68

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า เจตคติเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมาก น่าจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานน้อย

3.5 การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

แบนดูรา (Bandura. 1999) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตน (Perceived Self - Efficacy) หรือเรียกสั้นๆ ว่า Self- Efficacy หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าตนมีความสามารถที่จะ

จัดระบบ (organize) และกระทำเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้ การรับรู้ความสามารถของตนเป็นกระบวนการรู้คิด (Cognitive process) ที่บุคคลเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการกระทำให้บรรลุความสำเร็จในระดับที่กำหนดได้ เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเป็นตัวคั่นกลาง (Mediator) ที่สำคัญระหว่างความรู้หรือทักษะของบุคคลและการแสดงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนจึงเป็นแนวคิดเกี่ยวกับตนเองของบุคคลในเรื่องความสามารถที่จะปฏิบัติงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะมากกว่าเป็นการประเมินตนเองในภาพรวมทั่วไป (Global self-evaluation) แบนดูราได้กล่าวไว้ว่าการตัดสินใจของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมในสภาพการณ์ต่างๆ ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ การรับรู้ความสามารถของตนและความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น โดยมองว่าการรับรู้ความสามารถของตนจะเป็นตัวตัดสินความสามารถของการกระทำนั้นว่าจะก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างไร ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนจะเป็นตัวกำหนดแบบแผนกระบวนการรู้คิด กระบวนการจูงใจ กระบวนการด้านความรู้สึก และกระบวนการเลือกเมื่อบุคคลอยู่ในสภาพการณ์ที่ต้องใช้ความพยายามสูง และบุคคลที่การรับรู้ความสามารถของตนสูงจะมองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นโอกาสที่จะจูงใจตนเอง มีสภาวะอารมณ์ที่ดี และพร้อมที่เลือกกิจกรรมที่ทำทนายเพื่อให้ตนเองไปสู่เป้าหมาย (Bandura, 1999: 3-6) จะเห็นได้ว่าการรับรู้ความสามารถตนมีความเกี่ยวข้องกับแบบแผนการคิดและพฤติกรรมของบุคคล แบนดูรา พบว่า เด็กที่มีความสามารถพอๆ กัน แต่มีการรับรู้ความสามารถของตนสูงกว่าจะแก้ปัญหาเชิงวิชาการได้มากกว่า ถูกต้องกว่า ยกเลิกวิธีการที่ทำผิดได้เร็วกว่า และบริหารเวลาได้ดีกว่าตลอดจนมีความเพียรพยายามมากกว่าเด็กที่มีการรับรู้ความสามารถของตนต่ำกว่า

วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี (2542: 31-32) สรุปเกี่ยวกับอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถตนที่มีต่อพฤติกรรมไว้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนจะเป็นตัวกำหนดตัวหนึ่งว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร มีแบบแผนในการคิดอย่างไร และมีการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไรเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่ต้องใช้ความพยายามสูง การรับรู้ความสามารถของตนจึงเป็นตัวกำหนดในเรื่องต่อไปนี้ 1) กระบวนการรู้คิด (Cognitive Process) การรับรู้ความสามารถของตนมีผลกระทบต่อแบบแผนการคิดที่สามารถส่งเสริมหรือบั่นทอนผลการปฏิบัติงานได้ บุคคลจะตีความสถานการณ์และคาดการณ์ในอนาคตอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับว่าเขามีความเชื่อในความสามารถของตนเองอย่างไร คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถสูงจะมองสถานการณ์ที่เขาพบว่าเป็นโอกาส เขาจะมองภาพความสำเร็จและให้เป็นสิ่งที่น่าสนใจทางกระทำของเขา ส่วนคนที่ตัดสินว่าตนเองด้อยความสามารถจะตีความสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนว่าเป็นความเสี่ยง และมีแนวโน้มจะมองเห็นภาพความล้มเหลวอยู่ในอนาคต การคิดในทางลบของผู้ที่รู้สึกว่าการด้อยความสามารถจะทำลายแรงจูงใจในตนเองและทำลายผลการปฏิบัติงานด้วย เพราะเป็นการยากที่บุคคลจะประสบความสำเร็จถ้ายังมีความสงสัยในความสามารถของตนอยู่ 2) กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) ความสามารถที่จะจูงใจตนเองและกระทำตามที่ตั้งเป้าหมายจะมีพื้นฐานมาจากกระบวนการคิด ขณะที่คาดการณ์ในอนาคตจะทำให้เกิดแรงจูงใจและการควบคุมการกระทำของตนเองได้ กล่าวคือสิ่งที่คิดเอาไว้ล่วงหน้าจะถูกเปลี่ยนให้เป็นสิ่งจูงใจและการกระทำซึ่งจะถูกควบคุมด้วยกระบวนการกำกับตนเอง แรงจูงใจส่วน

ใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการคิด และความเชื่อในความสามารถของตนก็จะมีบทบาทสำคัญในการคิดที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจ บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองและตั้งเป้าหมายไว้สูง จะมีแรงจูงใจในการกระทำและจะปฏิบัติงานได้ดีกว่าคนที่สงสัยในความสามารถของตนเอง 3) กระบวนการด้านความรู้สึก (Affective Process) การรับรู้ความสามารถของตนสามารถมีผลกระทบต่อประสบการณ์ทางอารมณ์โดยผ่านการควบคุมตนเองทางด้านการคิด การกระทำ และความรู้สึก ในด้านการคิด ความเชื่อในความสามารถของตนมีอิทธิพลต่อความสนใจและการตีความเหตุการณ์ในชีวิตที่อาจให้ความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบได้ และมีผลต่อการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่จะควบคุมความคิดทางลบที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ด้วย ด้านการกระทำ การรับรู้ความสามารถของตนจะจัดการกับสภาวะทางอารมณ์โดยการส่งเสริมการกระทำที่มีประสิทธิผลเพื่อเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ได้ ส่วนด้านความรู้สึก จะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ว่าคุณสามารถทำให้สภาวะทางอารมณ์ของตนที่ไม่ดีให้ดีขึ้นได้หรือไม่ 4) กระบวนการเลือก (Selection Process) บุคคลมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงกิจกรรมและสภาพการณ์ที่เขาเชื่อว่ายากเกินความสามารถของเขา และบุคคลจะกระทำกิจกรรมและเลือกสิ่งแวดล้อมที่เขาแน่ใจว่ามีความสามารถที่จะจัดการได้ ผู้ที่ยังมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกกิจกรรมที่ยังมีความท้าทาย กระบวนการทั้งสี่ที่กล่าวมานี้โดยปกติจะทำงานร่วมกันมากกว่าแยกจากกัน ในการดำเนินการกำกับพฤติกรรมมนุษย์

จากการศึกษาเอกสาร สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน หมายถึง ความเชื่อของนักศึกษาเกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มั่นใจที่จะใช้ความสามารถของตนทำพฤติกรรมให้เป็นไปตามความคาดหวังของตนเองได้ ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อนักศึกษาในการแสดงพฤติกรรมในสถานการณ์หนึ่งๆ การที่บุคคลใดมีการรับรู้ความสามารถของตนต่อการกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งสูง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นสูงด้วยเช่นกัน ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนต่อการกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นต่ำ

การรับรู้ความสามารถของตนส่งผลต่อการปฏิบัติงาน คือผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถสูงจะปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในตนเองต่ำกว่า แม้ว่าจะมีความสามารถที่เท่าเทียมกัน ซึ่งสามารถยืนยันได้จากทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนของ แบนดูรา (Bandura, 1977) ที่ได้อธิบายว่า การรับรู้ความสามารถของตน เป็นทฤษฎีการรู้คิดของ การเกิด การดำรงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม คือ ถ้าบุคคลคิดว่ามีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จเขาจะทำพฤติกรรมนั้น ระดับของการรับรู้ความสามารถของบุคคลจะมีความสัมพันธ์กับความพยายามกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนสัมพันธ์กับการวิจัยของนักศึกษา ตามที่ เบทซ์ (Betz, 1992) กล่าวว่า สาเหตุของการขาดความสนใจในการวิจัยของนักศึกษา คือมีความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการวิจัยน้อย ทำให้ความคาดหวังในความสามารถของตนเองต่ำลง จึงทำให้เกิดพฤติกรรมหลีกเลี่ยง ซึ่งถือได้ว่าเป็นความเชื่อเป็นตัวสนับสนุนและบ่งชี้ได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนที่เพิ่มขึ้น

เหมือนกับว่ามีความสามารถในการวิจัยเพิ่มขึ้น และเสนอแนะว่า การปรับปรุงการฝึกอบรมวิจัย ควรเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนในเรื่องการวิจัย เพราะการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการฝึกอบรมการวิจัยเพียงอย่างเดียวถือว่า ยังไม่สมบูรณ์แบบแต่ควรให้ความสำคัญกับการใช้กลยุทธ์ของการรับรู้ความสามารถของตน จึงสรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนน่าจะมีผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาด้วย

การวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

แบนดูรากล่าวว่าการวัดการรับรู้ความสามารถของตนควรวัดโดยอาศัยสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การวิจัย การเรียน การทำงาน เป็นต้น และไม่ใช้การวัดทักษะย่อยๆ ในเรื่องนั้นหรือสถานการณ์นั้น เพราะบุคคลอาจรับรู้ความสามารถของตนเองสูงในทักษะย่อย แต่อาจมีการรับรู้ความสามารถของตนต่ำในทักษะที่บูรณาการแล้วก็ได้ ซึ่งมีติในการวัดนั้นมี 3 มิติ ตามแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1977: 84-85) คือ มิติที่ 1 ระดับความยากของงานหรือกิจกรรมที่บุคคลเชื่อว่าสามารถปฏิบัติได้ (Level of job difficulty) มิติที่ 2 ความมั่นใจของบุคคลที่จะปฏิบัติกิจกรรมที่ระดับความยากหรือเมื่อมีอุปสรรคต่างๆ (Strength of confidence) และมิติที่ 3 การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในขอบเขตของกิจกรรมนั้น (Generality of ability) วิธีการวัดการรับรู้ความสามารถของตนที่นิยมใช้กันมาก คือ 1) การวัดความมั่นใจ โดยถามว่าผู้ตอบมีความมั่นใจว่าสามารถปฏิบัติกิจกรรมในงานที่ยากขึ้นหรือไม่ คำตอบมักจะเป็น “ไม่มีความมั่นใจ” (0) จนถึง “มั่นใจเต็มที่” (10) หรือมาตรวัดแบบ 0% ถึง 100% 2) วัดระดับความยาก มักเป็นการถามว่าสามารถปฏิบัติงานที่ยากขึ้นได้หรือไม่ คำตอบเป็น “ใช่” และ “ไม่ใช่” และ 3) การวัดแบบผสม คือมีการวัดทั้งแบบที่มั่นใจ และวัดระดับความยาก โดยใช้คำถามเดียวกันโดยให้เลือกตอบทั้งสองแบบ ส่วนการวัดที่ขยายไปกิจกรรมอื่นอาจทำได้ใน 3 ลักษณะ คือ 1) การวัดภายในขอบเขตกิจกรรมเดียวกัน 2) วัดขอบเขตของกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง และ 3) การวัดโดยคำนึงถึงเวลาหรือสภาพการณ์ นอกจากนี้ยังมีการวัดอื่นที่แตกต่างไปจากการวัดตามแนวทางของแบนดูรา เช่น การถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ คำตอบเป็นลิเคิร์ท จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ซึ่งเป็นการประเมินการรับรู้ความสามารถในลักษณะทั่วๆ ไป แต่ไม่เป็นการวัดการรับรู้ความสามารถของตนในบริบทที่เกี่ยวข้องหรือในสถานการณ์ที่จำเพาะ (วิลาลักษณ์ ชวัลลี. 2542: 33-34)

ในการวัดการรับรู้ความสามารถของตนนั้น พสชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้สร้างแบบวัดขึ้นจากแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนของแบนดูรา (Bandura, 1986) และกระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของโนลส์ (Knowles, 1975: 18,25; 1980: 273-297 อ้างถึงใน พสชนัน นิรมิตไชยนนท์. 2549) เป็นการรับรู้ความสามารถของตนที่จะใช้กระทำการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ในลักษณะของมาตราส่วนประเมินค่า 6 ระดับ จากทำได้และมั่นใจที่สุด ทำได้และมั่นใจมาก ค่อนข้างมั่นใจ ค่อนข้างไม่มั่นใจ ไม่มั่นใจ ถึง ไม่สามารถ

ทำได้ พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 - 60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าแสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า ในงานวิจัยนี้ การวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน วัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากจากแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนของแบนดูรา (Bandura. 1977 อ้างถึงใน วิลาสลักษณ์ ชวัลลล. 2542) และแนวคิดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน โดยวัดระดับความมั่นใจในการที่จะกระทำพฤติกรรมของนักศึกษา แบบวัดมีประโยคคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุดให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้มีการรับรู้ความสามารถของตนต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฟิลลิปส์ และรัสเซล (Phillips; & Russell. 1994: 628) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัย (research self efficacy) สภาพแวดล้อมในการฝึกวิจัยและการผลิตผลงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาเอก พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการรับรู้ความสามารถในการวิจัยกับสภาพแวดล้อมในการฝึกวิจัยและการรับรู้ความสามารถในการวิจัยกับการผลิตผลงานวิจัย กรรณิการ์ จิตบรรเทา (2539: 16) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานครพบว่าผู้เรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ ฟังตนเองได้และยังสามารถปรับตัวได้ดีในสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ อีกด้วย และยังมีอิทธิพลต่อการเลือกกิจกรรมและความพยายามของผู้เรียน โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ทำทนายแก่ตนเองว่ามีความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนดและสามารถทราบถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองได้ พสนัน นิมิตรไชยพันธ์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวรรณะ บรรจง (2551) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณ์นักศึกษาครูและการรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัยที่มีต่อพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูในยุคลปฏิรูปการศึกษาพบว่า พฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูได้รับอิทธิพลจาก การรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัย ซึ่งร่วมกับตัวแปรอื่นทำนายพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูได้ร้อยละ 66

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมาก น่าจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูง

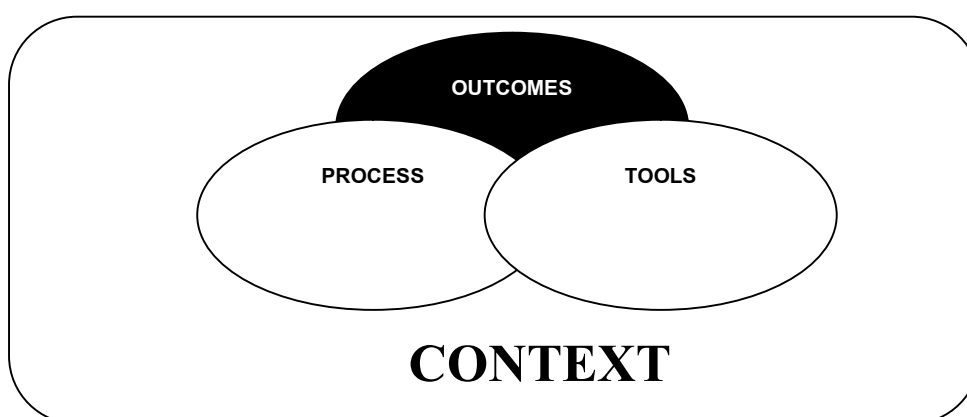
กว่านักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานน้อย

4. สถานการณ์ทางการเรียนกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

สถานการณ์ หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่จากอดีตสู่ปัจจุบัน ซึ่งอาจบีบคั้น ยับยั้ง หรือเอื้ออำนวยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด (ทิพย์สุตา จันทรแจ่มหล้า. 2544: 19) สอดคล้องกับการถ่ายทอดทางสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลแต่ละคนได้รับการเรียนรู้ เพื่อที่จะปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐาน จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียมและการปฏิบัติต่างๆ ในสังคม โดยอาศัยกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม ช่วยให้คนเราสามารถเรียนรู้ประสบการณ์และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและประสบการณ์ที่สังคมยอมรับ (Watson; & Lindgren. 1979 อ้างถึงใน งามตา วณิชานนท์. 2552: 5-6) สำหรับในงานวิจัยครั้งนี้สถานการณ์ทางการเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่บุคคลอื่น ซึ่งมีผลให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตนในการแสดงพฤติกรรม ซึ่งสถานการณ์ทางการเรียนที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน

4.1 การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์กับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ไพศาล สุวรรณน้อย (2549) สรุปไว้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานไม่ได้มุ่งเพียงผลการวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ได้เท่านั้น ยังมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ด้วย การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (Research - Based Learning) จึงเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งความรู้ในสาระการเรียนรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะกระบวนการวิจัย ทักษะกระบวนการคิดและการสร้างเจตคติที่ดีต่อการวิจัยในการพัฒนาวิชาชีพ องค์ประกอบของระบบการวิจัยมีความสัมพันธ์กันดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบวิจัย

ที่มา: ไพศาล สุวรรณน้อย. (2549). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน: การพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยวิจัย*. หน้า 16.

ในระบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานจะมีอยู่ 4 องค์ประกอบที่สำคัญคือ (1) ผลการวิจัย (Outcomes) ที่ได้จากการทำวิจัยคือ องค์ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระจากกระบวนการวิจัย เช่นเดียวกับนักวิจัยที่สามารถสร้างองค์ความรู้จากการทำวิจัย การสร้างองค์ความรู้จากกระบวนการวิจัยเป็นการสร้างองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ มีเหตุมีผล มีความเชื่อถือได้เพราะอยู่บนพื้นฐานของการตีความและสรุปความจากข้อมูลที่มีอยู่ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ (2) กระบวนการวิจัย (Process) เป็นกระบวนการที่เริ่มจากการกำหนดปัญหา การทำความเข้าใจในปัญหา การกำหนดคำถามการวิจัย การออกแบบวิธีการศึกษาเพื่อหาคำตอบของคำถามวิจัย การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความและการสรุปความจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงานการวิจัย จะเห็นได้ว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากกระบวนการวิจัยไปพร้อมๆ กับการฝึกทักษะการวิจัยด้วย (3) เครื่องมือในการวิจัย (Tools) การวิจัยในแต่ละสาขาวิชาชีพจะมีลักษณะเฉพาะ และต้องใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน การเรียนรู้โดยการวิจัยผู้เรียนจึงได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะในการใช้เครื่องมือในการวิจัยในศาสตร์ของตนเองด้วย เช่น นักศึกษาสาขาวิชาเคมีเรียนรู้โดยการทำวิจัยก็จะได้ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเคมี นักศึกษาสาขาวิชาเกษตรศาสตร์เรียนรู้โดยการทำวิจัยก็ได้เรียนรู้และฝึกทักษะการใช้เครื่องมือทางการเกษตร นักศึกษาสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ถ้าเรียนรู้จากการวิจัยทางการพยาบาลก็จะได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการพยาบาล เป็นต้น และ (4) บริบท (Context) ของการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานจะเป็นการสร้างบรรยากาศการวิจัยในกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้อยู่ในสภาพแวดล้อมในวิชาชีพที่มีบรรยากาศของการวิจัย ซึ่งจะ

นำไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยในองค์การ และในที่สุดเราจะได้บุคลากรที่พร้อมจะพัฒนาและอยู่ในองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญขององค์การในยุคปัจจุบัน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบวิจัยเป็นฐานในระดับอุดมศึกษา สามารถจัดได้ 2 ลักษณะคือ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการวิจัย การทำวิจัยต้องอาศัยทักษะพื้นฐานที่จำเป็นหลายอย่าง ได้แก่

- การกำหนดปัญหาและทำความเข้าใจในปัญหา
- การตั้งคำถามการวิจัย
- การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องมีทักษะในการสืบค้นแหล่งอ้างอิง ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทักษะการอ่านเอกสารและงานวิจัยอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสังเคราะห์สิ่งที่ศึกษา ทักษะการเขียนเรียบเรียงเพื่อนำเสนอ

- การตั้งสมมติฐาน
- การออกแบบการวิจัย หรือการทดลอง
- การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- การตีความและสรุปความจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- การเขียนรายงานการวิจัย
- การเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการวิจัย สามารถจัดได้ในการเรียนการสอนหัวข้อย่อยๆ ของเนื้อหาวิชาที่เป็นทางทฤษฎี กิจกรรมที่จัดในแต่ละครั้ง อาจจะมุ่งพัฒนาทักษะใดทักษะหนึ่งหรือจะบูรณาการหลายๆ ทักษะเข้าด้วยกันก็ได้ ทั้งนี้ต้องให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนและพื้นฐานของกลุ่มผู้เรียน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการวิจัยโดยให้ทำโครงการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนทำโครงการวิจัยนี้ สามารถจัดได้แตกต่างกันตามระดับความยากง่ายของการวิจัย หรือตามเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

2.1 การให้ทำโครงการวิจัยขนาดเล็ก สำหรับการศึกษาเนื้อหารายวิชาทางทฤษฎี เช่น การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับประทานอาหารของประชากรกลุ่มผู้ใช้แรงงาน เพื่อหาคำตอบว่าพฤติกรรมการรับประทานอาหารส่งผลต่อความเสี่ยงในการเกิดโรคหรือไม่ อย่างไร

2.2 การให้ผู้เรียนได้ร่วมทำวิจัยในโครงการวิจัยของผู้สอน โดยให้อยู่ในบทบาทของผู้ช่วยวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัย ขึ้นอยู่กับความพร้อมของทั้งผู้เรียนและผู้สอน การเรียนรู้ในลักษณะนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากในด้านการพัฒนาทักษะการวิจัย เพราะเป็นการเรียนรู้ตามสภาพจริงมากที่สุด และอยู่ภายใต้การกำกับให้คำปรึกษาจากอาจารย์ผู้สอน เรียนรู้ไปด้วยกันจากการทำวิจัยร่วมกัน

2.3 การให้ทำโครงการวิจัยในรายวิชาปฏิบัติการ ซึ่งอาจจะเป็นโครงการวิจัยขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ได้ การฝึกปฏิบัติการในบางรายวิชาสามารถให้ทำเป็นโครงการวิจัยขนาดเล็กได้ ขณะเดียวกันก็ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกทำโครงการวิจัยขนาดใหญ่ด้วย เพื่อให้สามารถบูรณาการความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องมาใช้ได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ จึงหมายถึง การรับรู้และการตอบสนองของนักศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนว่ามีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนแบบวิจัยเป็นฐาน ในลักษณะการใช้กระบวนการวิจัยมาจัดทำกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ จุดสำคัญในส่วนนี้อยู่ที่เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จะต้องใกล้เคียงกับสภาพจริงในวิถีชีวิตของผู้เรียนในชุมชนและสังคม มุ่งสร้างบรรยากาศที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต โดยใช้สื่อที่หลากหลายในลักษณะองค์รวมที่เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนและความสนใจของผู้เรียน คำนึงถึงการใช้สมองทุกส่วน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจากขั้นตอน จึงจะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เนื่องจากบุคคลมีความสามารถหรือความเก่งที่แตกต่างกัน และมีรูปแบบการพัฒนาหรือการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จึงส่งผลต่อการเสริมสร้างพัฒนาความสามารถหรือศักยภาพของแต่ละบุคคลให้แตกต่างกัน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับความสนใจและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนจะส่งผลต่อการเสริมสร้างศักยภาพ ความเก่งหรือความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคลตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543: 72)

การวัดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์

กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547: 29-30) ได้สร้างแบบวัดการรับรู้การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยขอบเขตความหมายของตัวบ่งชี้กระบวนการเรียนรู้ 9 ประการของนักเรียนเป็นเกณฑ์ แบบวัดดังกล่าวมีข้อคำถาม 30 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 หน่วย จากจริงที่สุดถึง ไม่จริงเลย พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 30 – 180 คะแนน แต่ละประโยคมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ทางสถิติ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ การวัดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเองจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ แบบวัดมีประโยคคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่าเป็นผู้มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศนีย์ บุญเติม (2546) ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน Research Based Teaching and Learning ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 214755 ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2545 ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถครบถ้วนตามเกณฑ์ของหลักสูตร มีความคิดด้านต่างๆ เช่น ด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู ด้านการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญและอื่นๆ และมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู โดยเฉพาะมีความตระหนักในด้านคุณธรรมความเป็นครู และสะท้อนความรู้สึกว่าได้เรียนรู้เนื้อหาอย่างหลากหลายอย่างมีความสุข กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ศึกษาประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่รับรู้การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้พบว่า นักเรียนที่รับรู้การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้มาก เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนที่รับรู้การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้น้อย (ค่าเฉลี่ย 124.06 และ 119.59) ส่วน สมลักษณ์ สุขเมธ (2547; อ้างถึงใน เพชรพยอม ภาวสิทธิ์. 2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน:การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยกระบวนการวิจัย กรณีศึกษา โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ โดยได้จัดกรอบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) ข้องใจ (ศึกษาและกำหนดปัญหาการวิจัย 2) หมายตอบ (ศึกษาและกำหนดสมมุติฐาน ขอบเขตการวิจัย 3) รอบคอบ (วางแผนการเก็บข้อมูลและเตรียมเครื่องมือ) 4) สอบสวน (เก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น) 5) ครวญไคร้ (ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล) 6) ไขความจริง (สรุป อภิปรายผล นำเสนอผลงาน) ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาลึกซึ้งยิ่งขึ้น สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยวิธีการอันหลากหลาย มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการทำงาน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข รู้จักการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ มีความภูมิใจในตนเองและผลการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีการทำงานอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนการวิจัย และเพชรพยอม ภาวสิทธิ์ (2550) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 1 สรุปได้ว่า จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ พบว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อมีการส่งเสริมกระบวนการสร้างความรู้ให้มีประสิทธิภาพเพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความรู้ตามความถนัดและความสนใจ โดยอาศัยสื่อเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่

หลากหลาย ได้ร่วมคิด ร่วมแสดงตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ของอาจารย์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมาก น่าจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์น้อย

4.2 ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

สริกเลย์ (Strygley. 1967: 6) ให้ความหมายของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นแหล่งให้บริการเป็นส่วนกลางเกี่ยวกับวัสดุประกอบการสอนและเครื่องมืออุปกรณ์ ตลอดจนแหล่งต่างๆ ที่มีวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนเพื่อช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ส่วน ยูเนสโก (UNESCO. 1987: 46 อ้างถึงใน พสชนัน นิรมิตไชยพันธ์. 2549: 49) ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resource Center) หมายถึง หน่วยงานส่วนกลางที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการจัดสภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดเก็บ การให้บริการและการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ ที่ถูกจัดเก็บรวบรวมตามประเภทและชนิดของสื่อ การให้คำปรึกษารวมถึงการจัดบริเวณที่เป็นสัดส่วนสำหรับความต้องการในการใช้สื่อบางประเภทบางหน่วยงาน โดย ดนัย ไชยโยธา (2534: 8) กล่าวว่า แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ (Resources) เป็นตัวป้อนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนเช่นกัน แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ได้แก่ สถานที่ทำการเรียนการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์ช่วยสอน วิธีสอน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หากผู้เรียนกับผู้สอนมีการวางแผนร่วมกันในทุกะยะของการเรียนการสอน รวมทั้งการทำงานร่วมกัน จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2536) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เป็นสถานที่ที่จัดระบบการศึกษา เพื่อบริการครู ผู้เรียน และชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ และ พระมหาสุรารุช จักรทอง (2552: 9) สรุปความหมายของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นแหล่งกลางที่ให้บริการสื่อการสอนที่เป็นข้อสนเทศ วัสดุอุปกรณ์ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับสื่อการสอน และเป็นศูนย์กลางการจัดการด้านการบริหาร ด้านวิชาการและด้านบริการ รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมทั่วไปเพื่อช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่าในงานวิจัยครั้งนี้ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย จึงหมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาต่อคุณภาพของงานบริการของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ได้แก่ สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักหอสมุดกลาง และคณะที่นักศึกษาสังกัด ในด้านวัสดุ

และเครื่องมือ ด้านบุคคล และด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ซึ่งแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพอจะแบ่งแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออกเป็น 6 ประเภท (เตือนใจ วิไลเลิศ. 2541: 34) คือ

1. วัสดุ
2. เครื่องมือ
3. เทคนิค
4. การติดตั้งหรืออาคารสถานที่
5. เนื้อหาวิชา
6. บุคคล

ในการวิจัยครั้งนี้เน้นที่จะศึกษาความพร้อมของการบริการงานด้านแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย โดยศึกษาองค์ประกอบของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ด้านบุคลากร และด้านอาคารสถานที่

1. การจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ

วัสดุหรือซอฟต์แวร์ ได้แก่ สื่อประเภทสิ่งเปลี่ยนทั้งหลายที่จะเกื้อหนุนให้การเรียนการสอนหรือกระบวนการถ่ายทอด ตลอดจนการจัดนิทรรศการความรู้ต่างๆ ในระบบการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533: 21) สื่อวัสดุจะเป็นประเภทที่บรรจุเนื้อหาบทเรียน โดยรูปแบบของวัสดุมีใช้สิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องคำนึงถึง (กิดานันท์ มลิทอง. 2531: 80) สื่อวัสดุเป็นสิ่งที่เก็บความรู้ในลักษณะภาพเสียง หรืออักษรไว้ในรูปแบบต่างๆ เป็นสื่อที่ให้ความรู้แก่ผู้เรียนอย่างสำคัญ เป็นแหล่งที่ผู้เรียนจะหาประสบการณ์ หรือศึกษาได้อย่างกว้างขวาง (สันทัต ภิบาลสุข; และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข. 2524: 42)

เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tools and Equipment) เป็นทรัพยากรทางการเรียนรู้เพื่อช่วยในการผลิตหรือใช้ร่วมกับทรัพยากรอื่น ส่วนมากมักเป็นเครื่องมือด้านโสตทัศนูปกรณ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องฉายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้เป็นต้น (กิดานันท์ มลิทอง. 2531: 80)

2. การจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ด้านบุคคล

บุคคล (People) ในทางการศึกษาโดยตรงนั้น หมายความว่า บุคลากรที่อยู่ในระบบของโรงเรียน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้แนะนำการศึกษา ผู้ช่วยสอน หรือผู้อำนวยการด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนคนตามความหมายของกระประยุคต์ใช้นั้นได้แก่ คนที่ทำงานหรือมีความชำนาญงานในแต่ละสาขาซึ่งมีอยู่ในวงสังคมทั่วไป คนเหล่านี้นับเป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งถึงแม้จะมีชั้นนักการศึกษา แต่ก็สามารถจะช่วยอำนวยความสะดวกหรือเชิญมาเป็นวิทยากรเพื่อเสริมการเรียนรู้ได้ในการให้ความรู้แต่ละด้าน อาทิเช่น ศิลปิน นักการเมือง นักธุรกิจ ช่างซ่อมรถยนต์ เหล่านี้เป็นต้น (กิดานันท์ มลิทอง. 2531: 83)

3. การจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ด้านอาคารสถานที่

อาคารสถานที่ ควรอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ผู้เรียนตามสมควร ไม่ว่าจะเป็นศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resources Center) ห้องปฏิบัติการหลักสูตร ห้องฉาย ห้องมืด ห้องเสียง ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ สิ่งเหล่านี้ควรได้รับการออกแบบและติดตั้งเครื่องมือสื่ออย่างเหมาะสมด้วย ดังนั้น อาคารสถานที่จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533: 23) ดังนั้นอาคารสถานที่ จึงหมายถึง ตัวตึก ที่ว่าง สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับทรัพยากรรูปแบบอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วและกับผู้เรียนด้วย สถานที่สำคัญในการศึกษาได้แก่ ตึกเรียน และสถานที่อื่นๆ ที่ออกแบบมาเพื่อการเรียนการสอนโดยส่วนรวม เช่น ห้องสมุด หอประชุม ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น ส่วนสถานที่ต่างๆ ในชุมชนก็สามารถประยุกต์ใช้เป็นทรัพยากรเพื่อการเรียนได้เช่นกัน เช่น โรงงาน ตลาด สถานที่ทางประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น (กิดานันท์ มลิทอง. 2531: 80)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มีกรอบการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้งในระบบนอกระบบ และแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 41) ซึ่งการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา เน้นให้ผู้เรียนพึ่งตนเอง ซึ่งนอกจากในชั้นเรียนแล้ว ผู้เรียนต้องทำการศึกษาค้นคว้าและอ่านจากสื่อต่างๆ ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ส่งเสริมและเอื้ออำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยให้แก่ผู้เรียนมากที่สุด ไม่จะเป็นการบริการห้องสมุด บริการจากสำนักคอมพิวเตอร์ หรือการบริการจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากมีความเป็นไปได้มากก็จะเกิดผลดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (เพ็ญแข ประจักษ์นิก; และสุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2540: 18 – 20)

ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรเป็นแหล่งวิทยาการและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างไม่จำกัด มีความพร้อมและมีความสามารถในอันที่จะคิดค้นแสวงหาและบุกเบิกความรู้ใหม่ ซึ่งปรินดา ตาสี (2551) สรุปไว้ว่า การบริการด้านสารสนเทศที่มีในมหาวิทยาลัยนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะหากว่ามหาวิทยาลัยไม่มีการจัดระบบสารสนเทศที่มีความพร้อมและความทันสมัยให้นักศึกษาค้นคว้าแล้ว นักศึกษาก็จะไม่สามารถค้นคว้าหาข้อมูลที่ตนเองมีความสนใจที่จะศึกษา และสิ่งนี้ทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย ดังนั้น แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยที่คอยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนใช้ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตนเองตั้งไว้

การวัดความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย

พชชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) ได้สร้างแบบวัดโดยมีแนวคิดมาจากแบบวัดการจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ตามแนวเทคโนโลยีการศึกษาของเดอนใจ วิไลเลิศ (2541: 139-146) แบบ

ประเมินคุณภาพการบริการของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และแบบสำรวจความพึงพอใจของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการให้บริการสำนักคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ในลักษณะของมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุดให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่ามีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยตนเองสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า ผู้วิจัยนำแบบวัดของพลซัน นีรมิตไชยนนท์ (2549) มาปรับปรุงใช้เป็นแบบวัดในการวิจัย แบบวัดมีประโยคคำถาม 13 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก จริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 13 ถึง 78 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่ามีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยตนเองสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

மாகาเร็ต (Magaret. 1971: 4434 – A; อ้างถึงใน รัชตะวัน วรดิษฐ์วงศ์. 2540: 37) ได้ศึกษาความคาดหวังและการเข้าสังคมในสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยซีราคิวส์ ในทัศนะของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 พบว่า ความคาดหวังของนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนิสิตที่เพิ่งเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีความเห็นว่าแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการศึกษาทุกแขนง เลยแมน (อ้างถึงใน รัชตะวัน วรดิษฐ์วงศ์. 2540: 37-38) ได้ศึกษาทัศนะของนิสิตใหม่ที่มีต่อแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอคลาโฮมา ผลการศึกษาพบว่า แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพความเป็นวิชาการและความมีระเบียบวินัย และพลซัน นีรมิตไชยนนท์ (2549: 94) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า ปัจจัยทางสังคมด้านความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมาก น่าจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยน้อย

4.3 สัมพันธภาพกับเพื่อนกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ตามแนวคิดทฤษฎีด้านการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization Approach) กลุ่มเพื่อนร่วมวัยมีอิทธิพลสูงต่อลักษณะจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลวัยรุ่น เนื่องจากธรรมชาติของวัยรุ่นมักเอา

อย่างเพื่อนที่คบหาใกล้ชิด เป็นวัยที่มีความรู้สึกไวต่อการวิพากษ์วิจารณ์ หรือการประเมินจากบุคคลรอบข้าง และมีความต้องการผูกสัมพันธ์ไมตรีกับผู้อื่นมาก (งามตา วณิชทานนท์; และอุษา ศรีจินดารัตน์. 2551) โดยที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2518: 134) อธิบายว่า ความสัมพันธ์ของนักศึกษามี 2 ลักษณะคือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์และความสัมพันธ์ทางปัญญา โดยความสัมพันธ์ทางอารมณ์เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์และการเลี้ยงรับเลี้ยงส่ง ส่วนความสัมพันธ์ทางปัญญที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล อาศัยความรู้ ความคิด สติปัญญา และเหตุผลเป็นเครื่องเชื่อมโยง กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ การอภิปราย การประชุม การถกเถียงทางวิชาการและการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ซึ่ง ชมนุช บุญสิทธิ์ (2541: 5) กล่าวว่าสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้เรียนทั้งทางด้านการใช้วาจา การแสดงกิริยาท่าทางอันประกอบด้วยลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักและเข้าใจตนเอง สนใจในความรู้สึกรู้สึกของเพื่อน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานกลุ่มและการปฏิบัติกับเพื่อนเป็นไปอย่างเหมาะสม และพระมหาสุชาติ ไหมอ่อน (2550) สรุปว่าสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน หมายถึงการที่นักศึกษาอยู่กับเพื่อนมีความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ชิดชงค์ ส.นันทนาเนตร (สุนทร สุทองหล่อ. 2542: 27; อ้างอิงจาก ชิดชงค์ ส.นันทนาเนตร. 2534) ได้เสนอว่าการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะว่าสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน คือประสบการณ์ที่ต่างคนต่างนำมาแลกเปลี่ยนกัน ประสบการณ์ของตนอาจช่วยชี้นำเพื่อนได้ และในทางตรงกันข้ามประสบการณ์ของเพื่อนก็อาจช่วยชี้นำตัวเอง กลุ่มเพื่อนจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพัฒนาการของผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น แรกเริ่มอาจเป็นการประคับประคองหรือพึ่งผู้อื่นก่อน แล้วพัฒนามาเป็นการศึกษาด้วยตนเอง สุดท้ายคือการเรียนรู้จากกันและกัน (สมคิด อิศระวัฒน์. 2542: 80)

ดังนั้น สัมพันธภาพกับเพื่อนในงานวิจัยนี้ จึงหมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันในการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

การวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน

พลชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) สร้างแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ในลักษณะของมาตราประเมิณรวมค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบจะให้คะแนนตรงข้าม พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน โดยผู้ที่

ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่ามีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า สำหรับงานวิจัยนี้ วัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อนของพลชนัน นิรมิตรไชยพันธ์ (2549) แบบวัดมีประโยคคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับจากจริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก และถ้าเป็นข้อความเชิงลบให้คะแนนตรงข้าม พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่า แสดงว่ามีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่า

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอนลันด์ (Gronlund. 1959: 176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มักจะมีปัญหาด้านการเรียนด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจจะทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพและทำให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข ส่วน หทัยทิพย์ ภาคอินทรีย์ (2545: 57) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าอิทธิพลจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ พลชนัน นิรมิตรไชยพันธ์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองพบว่า ปัจจัยด้านมหาวิทยาลัย ได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนมาก น่าจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนน้อย

5. ลักษณะทางชีวสังคมกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

จากการประมวลผลงานวิจัยต่าง ๆ การที่นักเรียนจะมีลักษณะการเรียนรู้รู้อย่างไรนั้น พบว่าลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านชีวสังคมและภูมิหลังบางประการมีส่วนร่วมในการอธิบายด้วย ในที่นี้ได้แก่ เพศ อายุ ระดับปริญญา สาขาวิชา ลักษณะมหาวิทยาลัย

5.1 เพศกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ลิตเกรน (วรรณิ ลิ้มอักษร. 2546 อ้างอิงจาก Lindgren. 1976: 6-7) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนรู้หรือจัดการศึกษา การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ ตัวผู้เรียน (The Learner) ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการเรียนรู้ แม้จะจัดการเรียนรู้ให้ดีสักเพียงใดก็ตาม ถ้าไม่มีผู้เรียนก็จะไม่มีการเรียนเกิดขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า “ถ้าไม่มีผู้ซื้อ ก็จะไม่มีการ

ชาย และถ้าไม่มีผู้เรียนก็จะเป็นการเรียนรู้อัตโนมัติ” การที่ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่างๆ ของผู้เรียน เช่น ความแตกต่างระหว่างวัย ความแตกต่างระหว่างเพศ ความแตกต่างทางด้านสติปัญญาและความสามารถ ตลอดจนความแตกต่างของความสนใจ ซึ่งทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541: 111 – 113) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรีใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 1,370 คน ผลการศึกษาพบว่าเพศหญิง เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนร่วมกับตัวแปรอื่น โดยร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเรียนได้ร้อยละ 43.96 มานพ วงศ์สาขา (2541: 100) ได้ศึกษาการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการเรียนรู้โดยการนำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหารที่มีเพศต่างกันมีการเรียนรู้โดยการนำตนเองต่างกัน สุนทร สุทองหล่อ (2542: 67) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีคุณลักษณะด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ และด้านมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพัชร มะแสงสม (2544) ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 489 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านเพศส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สมิตตรา เจริญพันธ์ (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 212 คน นักเรียนหญิง 312 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียนมากกว่านักเรียนชาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.37 และ 33.39 ตามลำดับ) นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียนมากกว่านักเรียนชาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.74 และ 41.42 ตามลำดับ) และนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมหลังเรียนมากกว่านักเรียนชาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.68 และ 34.50 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาสินี นุ่มเนียม (2546) ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 249 คน นักเรียนหญิง 325 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนหญิงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนชาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 66.43 และ 63.18 ตามลำดับ)

จากงานวิจัย สรุปได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า เพศน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

5.2 อายุกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

พยอม อิงคตานุวัฒน์ (2523: 2 – 4) กล่าวว่าวัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นแล้วสามารถสนองตอบต่อเหตุการณ์และต่อภาวะแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยสติปัญญา การเรียนรู้ และประสบการณ์ในอดีต ทำให้ผู้ใหญ่รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร มีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง โดยอาศัยสติปัญญา การฝึกฝนและการศึกษาที่ได้รับ ทำให้สามารถวางแผนในการดำเนินชีวิตแล้วประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง ดังนั้น นักศึกษาที่มีอายุมากขึ้นจะมีความคิดความอ่านมากขึ้นจึงมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสม ความรับผิดชอบ มีความตั้งใจแน่วแน่ในการมาศึกษาเล่าเรียน เมื่อปัญหาด้านการเรียนสามารถมองเห็นแนวทางการแก้ไข สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาหน้าที่การงานของตนเองให้ก้าวหน้า (กึ่งกาญจน์ ปานทอง. 2545)

แมคคาร์ที (McCarthy. 1985) ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเจตคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกคณิตศาสตร์ ระหว่างนักศึกษาที่มีอายุน้อย กับนักศึกษาที่มีอายุมาก โดยใช้ SDLRS และ MAS (The Math Attitude Scale) กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 183 คน ประกอบด้วยนักศึกษาที่มีอายุน้อย 110 คน และนักศึกษาอายุมาก 73 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาอายุน้อยมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับปานกลาง และมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ในเชิงลบ นักศึกษาที่มีอายุมากมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูงกว่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ กรรณิการ์ พินศิริกุล (2521: 57–58) สรรวจปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัวของนักเรียนโรงเรียนสารพัดช่าง ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีอายุ 17 – 20 ปี มีปัญหาการเรียนมากกว่านักเรียนที่มีอายุ 21 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กึ่งกาญจน์ ปานทอง (2545) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ โพรแกรมนิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากงานวิจัย สรุปได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า อายุน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

5.3 ระดับปริญญากับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีโดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการริเริ่มการพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ การศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากขึ้น เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการโดยเฉพาะการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 12 – 13) สุชาติ เมืองแก้ว (2538: 1) ได้ให้ความหมาย

ของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น เป็นการศึกษาในระดับต่อจากปริญญาตรี โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโทหรือปริญญาเอก หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามักจะประกอบด้วย สาขาวิชาเฉพาะ (Specialized Course) และสาขาวิชาการขั้นสูง (Advanced Course) ซึ่งมุ่งที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งหรือ 2 – 3 สาขาวิชา รวมทั้งการศึกษาวิจัยด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานวิจัยเฉพาะสาขา ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอดุลย์ วิริยเวชกุล (2541: 4) ที่กล่าวว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง การศึกษาภายหลังระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณวุฒิ หรือปริญญาที่ระดับสูงขึ้น ในประเทศไทยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายความว่า การศึกษาเพื่อคุณวุฒิที่มีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น ดุษฎีบัณฑิต มหาบัณฑิต วุฒิปัตร์ในสาขาวิชาชีพต่างๆ ประกาศนียบัตรบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นต้น พระมหาสุชาติ ไหมอ่อน (2550) สรุปไว้ว่า ระดับชั้นปีที่ศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลมีลักษณะหรือบุคลิกบางประการแตกต่างกัน เช่น ด้านการตัดสินใจ ด้านความเชื่อมั่น

ดังเช่นงานวิจัยของอารีย์ เศรษฐชัย (2520: 47 - 48) ได้วิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 2 และ 3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กันและกันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองพบว่า นักเรียนชั้นปีที่ 3 มีลักษณะ 2 ประการสูงกว่านักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จรรยา เกษศรีสังข์ (2537: 103) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน ใช้วิธีเผชิญปัญหาด้านการเรียนทฤษฎี ด้านการเรียนภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนนายร้อยตำรวจเมื่อศึกษาในระดับที่สูงขึ้นจะเปลี่ยนวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่างๆ เป็นแบบสุ่มปัญหา พิชชดา ศรีอนันต์ (2541) ศึกษาการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาปริญญาเอกมีการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์มากกว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท และปริชา หมั่นคง (2547) ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตในระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัย สรุปได้ว่า ระดับปริญญามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ระดับปริญญาน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

5.4 สาขาวิชากับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554: ออนไลน์) ได้จำแนกกลุ่มสาขาวิชาตามศาสตร์ต่างๆ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

1. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วยสาขาวิชาต่างดังเช่น สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาเกษตรศาสตร์ และสาขาสัตวแพทยศาสตร์ เป็นต้น

2. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วยสาขาวิชาต่าง ๆ ดังเช่น สาขาแพทยศาสตร์ สาขาทันตแพทยศาสตร์ สาขาพยาบาลศาสตร์ สาขาเภสัชศาสตร์ และสาขาสหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ เป็นต้น

3. กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วยสาขาวิชาต่าง ๆ ดังเช่นสาขาศึกษาศาสตร์ สาขาภาษาศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์ สาขานิติศาสตร์ เป็นต้น

จากการจำแนกดังกล่าว จะพบว่าในแต่ละกลุ่มสาขานั้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา และการจัดการเรียนการสอน เมื่อสิ่งเหล่านี้แตกต่างกัน ความมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตของแต่ละกลุ่มสาขาวิชาจึงแตกต่างกันด้วย (พลชนัน นิรมิตรไชยนนท์. 2549: 53) ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากบางมหาวิทยาลัยไม่มีกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งงานวิจัยของดวงกมล อุณจิตติ (2546: 61) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินการรู้สารสนเทศ ซึ่งการรู้สารสนเทศหมายถึง รู้แหล่งข้อมูล มีความสามารถและมีความเข้าใจในการสืบค้นหาข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ เพื่อให้ได้ความรู้ที่ตนเองต้องการ ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่านิสิตปริญญาตรีที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการทดสอบรายคู่พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยการรู้สารสนเทศสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปภาดา เจียวกั๊ก (2547: 72) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตในกลุ่มสาขาที่ต่างกัน มีการรู้สารสนเทศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสมบูรณ์ ผุยดี (2547: 62–66) ได้ศึกษาการใช้เวลาและการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยจำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา พบว่านิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีการใช้เวลาด้านการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งการใช้เวลาในการเรียนเป็นการจัดสรรเวลาของนิสิตเพื่อเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน การเข้าเรียนในชั้นเรียน การ

ทบทวนบทเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต และใช้เวลาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยตามความสนใจเป็นพิเศษ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม หรือกิจกรรมด้านวิชาการ เป็นต้น โดยความสนใจของนิสิตแต่ละกลุ่มสาขาวิชาจะแตกต่างกัน พสขนั้น นิรมิตรไชยนนท์ (2549: 98–99) ได้ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในแต่ละกลุ่มสาขาวิชามีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และจากการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านิสิตในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และนิสิตในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิญา เพือกทอง(2550) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่ศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ – วิศวกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์ – ศิลปกรรมศาสตร์ และนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ – วิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตสาขาวิชาสังคมศาสตร์ – มนุษยศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ – วิศวกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปรินดา ตาสี (2551) ศึกษาลักษณะทางจิตและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครพบว่า ปัจจัยลักษณะทางจิตทุกด้านของนักศึกษาในกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และในกลุ่มรวม มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัย สรุปได้ว่า สาขาวิชามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า สาขาวิชาน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

5.5 ลักษณะมหาวิทยาลัยกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2554: ออนไลน์) เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ในปี 2551 กำหนดประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จัดฝึกอบรมสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคนที่มีความรู้เข้าสู่ภาคการผลิตจริงในชุมชน สถาบันสนับสนุนรองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน เช่น แรงงานที่ออกจากภาค

เกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค สถาบันมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ธุรกิจ และบุคคลในภูมิภาค เพื่อรองรับการดำรงชีพ สถาบันอาจมีการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาโทด้วยก็ได้

กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์ หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง สถาบันอาจเน้นการทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย หรือเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพระดับสูง หรือเน้นทั้งสองด้าน รวมทั้งสถาบันอาจมีบทบาทในการพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ สถาบันในกลุ่มนี้อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 เป็นสถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี

กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัยรวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง ลักษณะที่ 1 สถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก ซึ่งงานวิจัยของลาวัญญ์ จักรานวัฒน์ (2540) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ พบว่าความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพิชชดา ศรีอนันต์ (2541) ศึกษาการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันต่างกัน มีการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกัน ปรากฏความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ มากกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาใน

มหาวิทยาลัยมหิดล มีการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการทำวิทยานิพนธ์มากกว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากงานวิจัย สรุปได้ว่า ลักษณะมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ลักษณะมหาวิทยาลัยน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัย เป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2555 ภาคเรียนที่ 1 มหาวิทยาลัยภาคีรัฐในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่กำลังศึกษามหาวิทยาลัยเดิมของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เฉพาะมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่รวมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีต่างๆ และมหาวิทยาลัยเอกชน รวมจำนวนประชากร 13,019 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2555: ออนไลน์) โดยแต่ละมหาวิทยาลัยมีการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ 1) สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่ศึกษาใน 2 กลุ่มสาขาวิชาเท่านั้น ได้แก่ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากในบางมหาวิทยาลัยไม่มีกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 รวมจำนวนทั้งสิ้น 3,440 คน แบ่งเป็น
 - 1.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 667 คน แบ่งเป็น
 - สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 523 คน
 - สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 144 คน
 - 1.2 มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 1,093 คน แบ่งเป็น
 - สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 708 คน
 - สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 385 คน

1.3 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	จำนวน 1,680 คน แบ่งเป็น
– สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	จำนวน 1,433 คน
– สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 247 คน
2. มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 9,579 คน แบ่งเป็น	
2.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน 3,441 คน
– สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	จำนวน 2,176 คน
– สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 1,265 คน
2.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน 2,995 คน
– สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	จำนวน 1,572 คน
– สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 1,423 คน
2.3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	จำนวน 1,720 คน
– สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	จำนวน 1,357 คน
– สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 363 คน
2.4 มหาวิทยาลัยมหิดล	จำนวน 1,423 คน
– สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	จำนวน 918 คน
– สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 505 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) ในระดับมหาวิทยาลัย และระดับกลุ่มสาขาวิชา ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ยามาเน่ (Yamane. 1967: 886 อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์. 2548: 124–125) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 (รวม 13,019 คน) คิดเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างต่ำเท่ากับ 388 คน และในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 408 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มมหาวิทยาลัยปิดภาครัฐ โดยการสุ่มอย่างง่ายมาจำนวน 4 มหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 จำนวน 195 คน แบ่งเป็น
 - 1.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 102 คน
 - 1.2 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำนวน 93 คน
2. มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง จำนวน 213 คน แบ่งเป็น
 - 2.1 มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 118 คน
 - 2.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 95 คน

ขั้นที่ 2 การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามระดับสาขาวิชา ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่ศึกษาใน 2 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากบางมหาวิทยาลัยไม่มีกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (102 คน) แบ่งเป็น
 - 1.1 สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่
 - คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 50 คน
 - 1.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่
 - คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 39 คน
 - คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 13 คน
2. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (93 คน) แบ่งเป็น
 - 2.1 สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่
 - คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 36 คน
 - คณะนิติศาสตร์ จำนวน 6 คน
 - คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 5 คน
 - 2.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่
 - คณะสถิติประยุกต์ จำนวน 46 คน
3. มหาวิทยาลัยมหิดล (118 คน) แบ่งเป็น
 - 3.1 สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่
 - คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 70 คน
 - 3.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่
 - คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 48 คน
4. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (95 คน) แบ่งเป็น
 - 4.1 สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่
 - คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 43 คน
 - คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 10 คน
 - 4.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่
 - คณะประมง จำนวน 42 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ปัจจัยลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน เพื่อกำหนดนิยามและโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด

2. นำแบบวัดที่พัฒนาและสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้นๆ ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จำนวน 3 ท่าน และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรในการวิจัยจำนวน 50 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดแต่ละชุด และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาค

4. คัดเลือก ปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม 1 ฉบับ และแบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แบบวัดลักษณะทางจิตและแบบวัดสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 9 ฉบับ จำนวน 112 ข้อ ได้แก่ 1) แบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 2) แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 3) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 4) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ 5) แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 6) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 7) แบบวัดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ 8) แบบวัดความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และ 9) แบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน รวมเป็น 10 ฉบับ ดังนี้

แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม

แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะ ระดับชั้นที่ศึกษา และมหาวิทยาลัยที่ศึกษา โดยมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือกให้เลือกตอบและเติมคำตอบ ดังนี้

ข้อมูลนักศึกษา

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31- 40 ปี
☐ 41 ปีขึ้นไป
3. กำลังศึกษา ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4. สาขาวิชา ☐ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5. มหาวิทยาลัย

- ☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ☐ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ☐ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ☐ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

แบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ตามนิยามปฏิบัติการ โดยประยุกต์มาจากแนวทางการใช้การวิจัยในการเรียนการสอนตามที่ศึกษา แคมมณี (2548) ได้เสนอไว้ คือแนวทางที่ 2 และ 4 ด้านบทบาทของผู้เรียนในการใช้ผลการวิจัยและกระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ เป็นแบบวัดที่ให้นักศึกษารายงานเกี่ยวกับการกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาความคิดและความสามารถของตน ด้วยการดำเนินการค้นหาคำตอบหรือข้อความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้ ใช้ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบในการเรียนรู้ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยพื้นฐานของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 17 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .22 ถึง .58 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .78 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .10 ถึง .63 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .81 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้

1. บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าต้องการคำตอบเรื่องใด ข้าพเจ้าจะแสวงหาข้อมูลด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหลักฐาน เช่น บทความ หนังสือ โครงการ งานวิจัย เป็นต้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ามักนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

3. ข้าพเจ้ามีประเด็นใหม่ๆ ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ามีสิ่งที่น่าสนใจจะเรียนรู้มากมาย จนสับสนไม่รู้จะศึกษาเรื่องใดก่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากกว่า นักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผู้วิจัยนำแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2536) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่ก่อประโยชน์ให้กับตนเองในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเอง ให้มีการรู้จักการอดได้รอได้ เพื่อรอรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 9 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับจาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .30 ถึง .51 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .72 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .17 ถึง .46 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .61 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 9 ถึง 54 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

1. ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะค้นหาคำตอบของเรื่องที่ตนสนใจให้พบก่อนที่จะหยุดไปพักผ่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ถ้าข้าพเจ้าต้องใช้เวลาในการศึกษาหาคำตอบนาน หรือต้องรอคอย ข้าพเจ้ามักจะหมดความอดทนเสียก่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้ามักจะจัดเตรียมสิ่งของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการศึกษาข้อมูลไว้ให้พร้อมก่อนเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ามักจะลืมทำการบ้านเสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมากกว่า นักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยนำแบบวัดของสุมิตตรา เจิมพันธ์ (2545) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดความปรารถนาหรือความต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังสูง มีความพยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหา ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง เพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 9 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .32 ถึง .65 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .83 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .20 ถึง .68 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .81 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 9 ถึง 54 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1. ข้าพเจ้าให้ความสนใจประเด็นปัญหาที่ยาก และท้าทายความสามารถ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เมื่อศึกษาค้นคว้าสิ่งใด ข้าพเจ้าจะทุ่มเทความพยายามเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าจะทำงานให้ได้มากกว่าที่ได้ตั้งใจเอาไว้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. เมื่อค้นคว้าหรือเรียนรู้สิ่งใด ข้าพเจ้าคิดว่าความพยายามเป็นสิ่งสำคัญ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยนำแบบวัดของวีรวรรณ สุทิน (2551) ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวคิดของไซมอนตัน (Simonton, 2000: 153 อ้างถึงใน วีรวรรณ สุทิน, 2551) ครอบคลุมบุคลิกลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ 6 ด้าน ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความไม่ยอมคล้อยตาม ความอยากรู้อยากเห็น การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ การมีความยืดหยุ่นและความกล้าที่จะเสี่ยง มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัยและตัวแปรตาม แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดลักษณะของนักศึกษาที่สามารถคิดได้หลายทิศทาง มีความคิดที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ โดยแสดงออกที่สะท้อนถึงความคิดที่มีความเป็นอิสระ ความไม่ยอมคล้อยตามความคิดเห็นของผู้อื่น อยากรู้อยากเห็น การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่ การมีความยืดหยุ่นทางด้านความคิดและพฤติกรรม และมีความกล้าที่จะทดลองสิ่งใหม่ ๆ พอใจและตื่นเต้นที่จะเผชิญสิ่งเหล่านั้น แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 17 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด

6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .30 ถึง .69 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .88 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .35 ถึง .69 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .90 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นอิสระ

1. ข้าพเจ้าตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ความไม่ยอมคล้อยตาม

2. ข้าพเจ้าจะพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจที่จะเชื่อตามความคิดของผู้อื่น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ความอยากรู้อยากเห็น

3. ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การเปิดกว้างในการรับประสบการณ์ใหม่

4. ข้าพเจ้าเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การมีความยืดหยุ่น

5. ข้าพเจ้าสามารถเปลี่ยนความคิดของตนเองได้ เมื่อพบว่าความคิดของข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่
ไม่ถูกต้อง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

มีความกล้าที่จะทดลองสิ่งใหม่ ๆ

6. ข้าพเจ้ากล้าที่จะทำตามความคิดที่แปลกใหม่ของตนเอง ไม่ว่าผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรก็ตาม

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์มากกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นจากแนวคิดองค์ประกอบของเจตคติ 3 องค์ประกอบได้แก่ ด้านความรู้เชิงประเมินค่า (The Cognitive Component) ความรู้สึก (The Affective Component) และด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) และการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ให้สอดคล้องกับตัวแปรตาม แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักศึกษาต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 17 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .26 ถึง .71 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .84 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .20 ถึง .71 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .86 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 17 ถึง 102 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ด้านความรู้เชิงประเมินค่า

ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้

1. ข้าพเจ้าคิดว่า การแสวงหาข้อมูลด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหลักฐาน เช่น บทความ หนังสือ โครงการ งานวิจัย เป็นต้น เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

2. ข้าพเจ้าเห็นว่าการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ก่อนที่จะลงมือศึกษาหาความรู้เพื่อตอบปัญหานั้นเป็นสิ่งจำเป็น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ด้านความรู้สึกรู้สึก

ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้

3. ข้าพเจ้าชอบที่จะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

4. ข้าพเจ้าชอบที่จะคิดประเด็นใหม่ๆ เพื่อการเรียนรู้หรือศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ด้านพฤติกรรม

ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

5. ภายหลังการเรียนรู้ ข้าพเจ้ายินดีที่จะอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้หรือกับเพื่อนๆ เกี่ยวกับวิธีการและผลที่ได้รับ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนของแบนดูรา (อ้างถึงใน วิลาสลักษณ์ ชั่ววลี. 2542) และการ

เรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน โดยวัดระดับความมั่นใจในการที่จะกระทำพฤติกรรมของนักศึกษา แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดความเชื่อของนักศึกษาเกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มั่นใจที่จะใช้ความสามารถของตนทำพฤติกรรมให้เป็นไปตามความคาดหวังของตนเองได้ แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .39 ถึง .76 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .85 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .13 ถึง .72 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .84 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้

1. ถ้าข้าพเจ้าต้องการคำตอบเรื่องใด ข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะสามารถจะแสวงหาข้อมูลได้ด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหลักฐาน เช่น บทความ หนังสือ โครงการงาน งานวิจัย เป็นต้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

3. ข้าพเจ้าสามารถคิดประเด็นใหม่ๆ เพื่อการเรียนรู้หรือศึกษาเพิ่มเติมได้เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหรือความต้องการจำเป็น ก่อนที่จะลงมือศึกษาหาความรู้เพื่อตอบปัญหานั้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์

แบบวัดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเองจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดการรับรู้และการตอบสนองของนักศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนว่ามีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนแบบวิจัยเป็นฐาน ในลักษณะการใช้กระบวนการวิจัยมาจัดทำกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือไม่แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .21 ถึง .74 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .85 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .43 ถึง .66 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .86 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์

1. อาจารย์ส่วนใหญ่มักให้นักศึกษาได้ฝึกกำหนดปัญหา ตั้งคำถามการวิจัยในเรื่องที่ตนสนใจ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. อาจารย์ส่วนใหญ่ ให้นักศึกษาอ่านและสรุปผลงานวิจัย และนำเสนอในชั้นเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. อาจารย์ส่วนใหญ่ให้นักศึกษาฝึกสร้างแบบวัดรูปแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย และหาคุณภาพเครื่องมือโดยวิธีการที่เหมาะสมกับแบบวัด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. อาจารย์ส่วนใหญ่กำหนดให้นักศึกษานำแบบวัดของตนเองไปทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์มากกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย

แบบวัดความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยนำแบบวัดของพลชนัน นิรมิตรไชยพันธ์ (2549) มาปรับปรุงใช้เป็นแบบวัดในการวิจัย แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดการรับรู้ของนักศึกษาต่อคุณภาพของงานบริการของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ได้แก่ สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักหอสมุดกลาง และคณะที่นักศึกษาสังกัด ในด้านวัสดุและเครื่องมือด้านบุคคล และด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 13 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .39 ถึง .80 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .90 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .56 ถึง .78 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .93 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 13 ถึง 78 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย

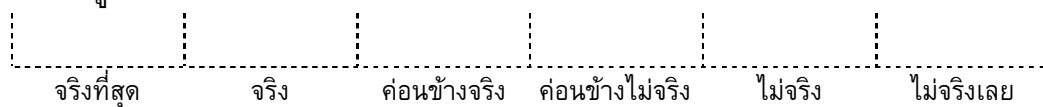
1. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีหนังสือหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาอยู่

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เมื่อข้าพเจ้าพบปัญหาการใช้บริการสื่อในมหาวิทยาลัย บุคลากรที่รับผิดชอบสามารถให้คำตอบที่กระจ่างเป็นที่น่าพอใจ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ระบบอินเทอร์เน็ตของสำนักคอมพิวเตอร์มีความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาหาความรู้

4. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีหนังสือ วารสาร โสตทัศนวัสดุ ฯลฯ ที่หลากหลายตรงกับความต้องการของข้าพเจ้า

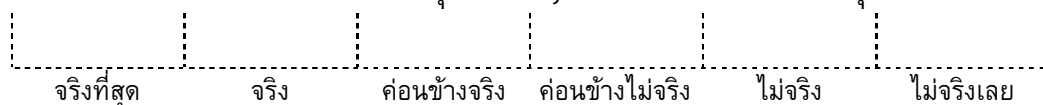
เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน

แบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อนของพชชนัน นิรมิตรไชยพันธ์ (2549) แบบวัดนี้เป็นแบบวัดที่ใช้วัดพฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันในการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แบบวัดมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า มีประโยคคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับให้นักศึกษาเลือกตอบตามความเป็นจริง 1 ระดับ จาก “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 50 คน มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .43 ถึง .70 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .84 เมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงพบว่า มีค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .37 ถึง .68 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .83 แบบวัดมีช่วงคะแนนระหว่าง 10 ถึง 60 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน

1. บ่อยครั้งที่อาจารย์มอบหมายงานกลุ่ม เพื่อนๆ มักจะเลือกข้าพเจ้าเข้ากลุ่มด้วย

2. ข้าพเจ้าและเพื่อนช่วยกันค้นคว้าข้อมูลจากหลายแหล่ง เพื่อยืนยันคำตอบในประเด็นที่
ศึกษาร่วมกัน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าและเพื่อนทำงานเป็นทีมในงานที่อาจารย์มอบหมาย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยเหลือเพื่อนด้านการค้นหาข้อมูลของคำตอบที่สงสัย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน เมื่อเป็นข้อความทางบวก จะให้คะแนน 6 5 4 3 2 1 ตามลำดับจาก
“จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ถ้าเป็นข้อความทางลบ จะให้คะแนนในทิศทางกลับกัน นักศึกษาที่ได้
คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากกว่า
นักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่สร้างขึ้น ไป
ให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจในด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด จำนวน 3 ท่าน
ตรวจสอบว่าแบบวัดแต่ละฉบับสามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหาที่จะวัด โดยมี
เนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ ภาษาและสำนวนถ้อยคำของข้อความมีความ
เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ โดยใช้เทคนิคการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective
Congruence: IOC) และกำหนดให้ข้อคำถามที่สามารถนำมาใช้ได้มีจำนวนผู้เชี่ยวชาญประเมิน 2
ใน 3 ท่าน ที่มีความเห็นสอดคล้องตรงกัน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบวัดสมบูรณ์ก่อน
นำไปทดลองใช้ (Try out)

2. การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ได้หาค่าความ
เที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 50 คน จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้ทดลองใช้
(Try out) แล้ว มาวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดใน
แบบวัดทุกชุด (Item – Total Correlation) เมื่อได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับ

คะแนนรวมของแบบวัดแต่ละชุด ผู้วิจัยเลือกข้อที่มีความสัมพันธ์ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. 2551: 359) เอาไว้เพื่อนำมาใช้เป็นแบบวัด

3. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ได้ทดลองใช้แล้วมาหาความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) โดยกำหนดให้มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .60 ขึ้นไป (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. 2551: 358) จากรายละเอียดการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าวในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 1 คุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย

แบบวัด	จำนวนข้อ	ช่วงคะแนนแบบวัด	ขั้นทดลองใช้		ขั้นใช้จริง	
			ช่วงค่า Item – Total Correlation	Reliability (Alpha Coefficient)	ช่วงค่า Item – Total Correlation	Reliability (Alpha Coefficient)
1. การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	17	17 – 102	.22 - .58	.78	.10 - .63	.81
2. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคู่มุตุน	9	9 – 54	.30 - .51	.72	.17 - .46	.61
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	9	9 – 54	.32 - .65	.83	.20 - .68	.81
4. ความคิดสร้างสรรค์	17	17 – 102	.30 - .69	.88	.35 - .69	.90
5. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	17	17 – 102	.26 - .71	.84	.20 - .71	.86
6. การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน	10	10 - 60	.39 - .76	.85	.13 - .72	.84
7.การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์	10	10 – 60	.21 - .74	.85	.43 - .66	.86
8.ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย	13	13 - 78	.39 - .80	.90	.56 - .78	.93
9.สัมพันธภาพกับเพื่อน	10	10 - 60	.43 - .70	.84	.37 - .68	.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสังกัดได้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 มหาวิทยาลัย ขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยในช่วงเดือนกันยายน – ตุลาคม 2555

2. ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากคณบดี อาจารย์ผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่บริการการศึกษาในแต่ละคณะวิชาที่ผู้วิจัยสนใจ เพื่อให้ให้นักศึกษา ในสังกัดได้ตอบแบบสอบถามโดยทำการนัดวันเวลา และวิธีเก็บข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่วิชาการศึกษา ซึ่งการดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ลักษณะคือ

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยทำการนัดวันเวลากับอาจารย์ผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่บริการการศึกษาที่สะดวกให้ผู้วิจัยไปดำเนินการเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดเตรียมไว้ไปให้นักศึกษาแต่ละคนได้ตอบแบบสอบถามตามวันเวลาที่นัดไว้

2.2 อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลให้ โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไว้ที่อาจารย์ผู้สอน และทำการนัดวันเวลากับอาจารย์ผู้สอนเพื่อไปรับแบบสอบถามคืน

2.3 เจ้าหน้าที่บริการการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลให้โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไว้ที่เจ้าหน้าที่บริการการศึกษา และทำการนัดวันเวลากับเจ้าหน้าที่บริการการศึกษาเพื่อไปรับแบบสอบถามคืน

3. ใช้เวลาดำเนินการเก็บข้อมูลประมาณ 60 วัน จากนั้นทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ ได้แก่ แบบสอบถามที่นักศึกษาตอบครบทุกข้อและนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงของตัวแปร

2. ใช้สถิติทดสอบ t (Independent t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one – way ONOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

3. การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of variance) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และ 4

5. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาคีรัฐในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งตัวแปรลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน โดยมีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน
2. กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
3. นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูงจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย สูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะอื่น
4. นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย สูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะอื่น
5. กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) สามารถร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย และสามารถทำนายได้มากกว่าปัจจัยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวอย่างน้อย 5%

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติใช้สถิติทดสอบ t (Independent t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one – way ANOVA) ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน การ

วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ในการศึกษาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of variance) ในการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่สำคัญสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง คือ ลักษณะทางชีวสังคม (ได้แก่ เพศ อายุ ระดับปริญญา สาขาวิชา และลักษณะมหาวิทยาลัย) และการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือตัวแปรกลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) โดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเบื้องต้นของ กลุ่มตัวอย่าง	แปลผล	เกณฑ์ แบ่งกลุ่ม	ช่วง คะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
- ลักษณะทางชีวสังคม							
เพศ	ชาย			143	35.00		
	หญิง			265	65.00		

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะเบื้องต้นของ กลุ่มตัวอย่าง	แปลผล	เกณฑ์ แบ่งกลุ่ม	ช่วง คะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
อายุ	21 – 30 ปี			275	67.40		
	31 – 40 ปี			102	25.00		
	41 ปีขึ้นไป			31	7.60		
ระดับปริญญา	โท			322	78.90		
	เอก			86	21.10		
สาขาวิชา	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์			220	53.90		
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			188	46.10		
ลักษณะมหาวิทยาลัย	กลุ่ม ค1			195	47.80		
	กลุ่ม ง			213	52.20		
- ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย							
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุม ตน	ต่ำ	< 38.40	26 - 53	208	50.98	38.40	4.72
	สูง	≥ 38.40		200	49.02		
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ต่ำ	< 40.78	22 - 54	193	47.30	40.78	5.17
	สูง	≥ 40.78		215	52.70		
ความคิดสร้างสรรค์	ต่ำ	< 82.06	58 - 102	208	50.98	82.60	8.36
	สูง	≥ 82.06		200	49.02		
เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	ต่ำ	< 76.11	55 - 100	211	51.72	76.11	9.73
แบบวิจัยเป็นฐาน	สูง	≥ 76.11		197	48.28		
- ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย							
การรับรู้ความสามารถของ ตนในการเรียนรู้แบบวิจัย เป็นฐาน	ต่ำ	< 45.12	31 - 59	208	50.98	45.12	5.34
	สูง	≥ 45.12		200	49.02		
การจัดการเรียนรู้แบบวิจัย เป็นฐานของอาจารย์	ต่ำ	< 48.21	28 - 60	197	48.28	48.21	5.76
	สูง	≥ 48.21		211	51.72		

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะเบื้องต้นของ กลุ่มตัวอย่าง	แปลผล	เกณฑ์ แบ่งกลุ่ม	ช่วง คะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่า เฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ความพร้อมของแหล่ง ทรัพยากรการเรียนรู้ใน มหาวิทยาลัย	ต่ำ	< 58.45	16 - 78	183	44.85	58.45	10.53
	สูง	$\geq$ 58.45		225	55.15		
สัมพันธภาพกับเพื่อน	ต่ำ	< 46.90		196	48.04		
	สูง	$\geq$ 46.90	25 - 60	212	51.96	46.90	6.00

หมายเหตุ สำหรับตัวแปรที่คะแนนมีค่าต่อเนื่อง ใช้ค่าเฉลี่ยในการแบ่งกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ

จากตาราง 2 พบผลดังนี้

ลักษณะทางชีวสังคม

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 408 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง 265 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 และเป็นนักศึกษาเพศชาย 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอายุ 41 ปีขึ้นไปจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษากำลังศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 78.90 และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10 เป็นนักศึกษาในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 53.90 และเป็นนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 46.10 เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่ม ก (สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก) จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 52.20 และเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (สถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา) จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80

ลักษณะทางจิต

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน ปรากฏผลดังตาราง 2 คือ 1) คะแนนลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 26 – 53 คะแนน ค่าเฉลี่ย 38.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.72 2) คะแนนแรงจูงใจ

ไผ่สัณทรี มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 22 – 54 คะแนน ค่าเฉลี่ย 40.78 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.17 3) คะแนนความคิดสร้างสรรค์ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 58 – 102 คะแนน ค่าเฉลี่ย 82.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.36 4) คะแนนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 55 – 100 คะแนน ค่าเฉลี่ย 76.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.73 และ 5) คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 31 – 59 คะแนน ค่าเฉลี่ย 45.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.34

สถานการณ์ทางการเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร คือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐานปรากฏผลดังตาราง 2 คือ 1) คะแนนการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ มีช่วงคะแนน 28 – 60 คะแนน ค่าเฉลี่ย 48.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.76 2) คะแนนความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย มีช่วงคะแนน 16 – 78 คะแนน ค่าเฉลี่ย 58.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.53 และ 3) คะแนนสัมพันธภาพกับเพื่อน มีช่วงคะแนน 25 – 60 คะแนน ค่าเฉลี่ย 46.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.00

ตาราง 3 ค่าสถิติข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรตาม	ช่วง คะแนน	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
แบบวัด					
การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านรวม	17 - 102	38	92	71.69	8.09
- ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้	4 – 24	8	22	16.84	2.13
- ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการ เรียนรู้	13 – 78	24	72	54.85	6.74

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 71.69 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 38 คะแนน คะแนนสูงสุดเท่ากับ 92 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.09 เมื่อพิจารณาตัวแปรการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในแต่ละด้าน พบว่า ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 16.84 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 8 คะแนน คะแนนสูงสุดเท่ากับ 22 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.13 และ ด้านผู้เรียนใช้

กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 54.85 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 24 คะแนน
คะแนนสูงสุดเท่ากับ 72 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.74

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน มีลำดับดังนี้ 1) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน 2) ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ในการศึกษาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 3) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) ของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักศึกษา 4) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of Variance) ของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา 5) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน 2 ด้าน ด้วยตัวทำนายลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และตัวทำนายกลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) รวมทั้งสิ้น 8 ตัวทำนายร่วมกัน

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 1

1.1 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในกลุ่มเพศชาย และเพศหญิง โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ผลต่างระหว่างที่กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) ได้ผลดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มเพศชาย และเพศหญิง

เพศ	n	$\bar{x}$	SD	t
ชาย	143	73.36	7.99	3.106*
หญิง	265	70.78	8.01	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มที่มีเพศแตกต่างกันมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาในกลุ่มเพศชายมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ($\bar{x} = 73.36$) สูงกว่านักศึกษาในกลุ่มเพศหญิง ($\bar{x} = 70.78$)

1.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามกลุ่มอายุ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one – way ONOVA) ได้ผลดังตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามกลุ่มอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	474.153	2	237.007	3.672*
ภายในกลุ่ม	26149.315	405	64.566	
รวม	26623.468	407		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า การเรียนรู้ด้วยแบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 3.672$) เมื่อพบความแตกต่างของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในแต่ละกลุ่มอายุ จึงทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในแต่ละกลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ 21 -30 ปี กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี และกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยใช้สถิติการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ได้ผลปรากฏดังตาราง 21

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{x}$	อายุ 21 -30 ปี	อายุ 31 – 40 ปี	อายุ 41 ปีขึ้นไป
		70.960	72.951	74.000
อายุ 21 – 30 ปี	70.960		1.99098*	3.04000*
อายุ 31 – 40 ปี	72.951			1.04902
อายุ 41 ปีขึ้นไป	74.000			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่า นักศึกษาในกลุ่มอายุ 21 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แต่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี และกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน

1.3 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในกลุ่มกำลังศึกษาระดับปริญญาโท และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ผลต่างระหว่างที่กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) ได้ผลดังตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มกำลังศึกษาระดับปริญญาโท และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก

ระดับปริญญา	n	$\bar{x}$	SD	t
ปริญญาโท	322	70.89	7.99	3.593*
ปริญญาเอก	86	74.70	7.80	

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาแตกต่างกันมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอกมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ($\bar{x} = 74.70$) สูงกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท ($\bar{x} = 70.89$)

1.4 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ผลต่างระหว่างที่กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) ได้ผลดังตาราง 8

ตาราง 8 การเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สาขาวิชา	n	$\bar{x}$	SD	F	t
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	220	71.72	8.64	.095	.079
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	188	71.65	7.41		

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มที่ศึกษาในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานไม่แตกต่างกัน

1.5 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และมหาวิทยาลัย กลุ่ม ง โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ผลต่างระหว่างที่กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) ได้ผลดังตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และมหาวิทยาลัย กลุ่ม ง

กลุ่มมหาวิทยาลัย	n	$\bar{x}$	SD	F	T
มหาวิทยาลัย กลุ่ม ค1	195	73.08	8.03	.177	-3.372*
มหาวิทยาลัย กลุ่ม ง	213	70.41	7.95		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่กำลังศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ($\bar{x} = 73.08$) สูงกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่ม ง ($\bar{x} = 70.41$)

2. ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ในการศึกษาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน สถานการณ์ทางการเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ตัวแปร	1.1	1.2	2	3	4	5	6	7	8	9
1. การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม	.711**	.975**	.535**	.616**	.503**	.527**	.690**	.227**	.206**	.255**
1.1 ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้		.537**	.347**	.407**	.418**	.362**	.545**	.128**	.143**	.131**
1.2 ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้			.532**	.610**	.471**	.518**	.655**	.232**	.202**	.265**
2. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				.596**	.364**	.597**	.436**	.198**	.084	.324**
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					.635**	.543**	.616**	.296**	.254**	.386**
4. ความคิดสร้างสรรค์						.415**	.641**	.342**	.296**	.331**
5. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน							.521**	.329**	.103*	.498**
6. การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน								.341**	.204**	.306**
7. การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์									.358**	.465**
8. ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย										.309**
9. สัมพันธภาพกับเพื่อน										

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า ลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน สถานการณ์ทางการเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน กล่าวคือนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความคิดสร้างสรรค์สูง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูง มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูง มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์สูง มีการรับรู้ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูง จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูง โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (r เท่ากับ .690, $p < .01$) รองลงมา คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (r เท่ากับ .616, $p < .01$) และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (r เท่ากับ .535, $p < .01$)

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแตกต่างกัน และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย ได้แก่ 1.1) การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม 1.2) ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ 1.3) ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีความแตกต่างกัน คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธภาพกับเพื่อน จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมของนักศึกษา ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแตกต่างกัน และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนแตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานใน
ด้านรวมของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธภาพกับเพื่อน
ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก)	(ข)	ก × ข	
		ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	สัมพันธภาพ กับเพื่อน		
กลุ่มรวม	408	95.634*	8.503*	.363	23.7
เพศชาย	143	14.757*	4.911*	.020	14.5
เพศหญิง	265	85.015*	5.041*	.722	30.4
อายุ 21 – 30 ปี	275	73.898*	9.813*	2.625	27.2
อายุ 31 – 40 ปี	102	19.936*	.103	.084	17.5
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	4.356*	1.943	.537	22.5
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	322	59.036*	12.895*	2.449	22.5
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	86	22.801*	.044	.907	24.3
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	220	57.414*	5.014*	.603	25.0
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	188	37.106*	3.961*	.021	22.8
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	59.489*	9.295*	.014	30.2
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	41.400*	.746	.906	19.0

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 11 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธภาพกับเพื่อน ที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน
รวม ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 75.20	ต่ำ = 68.13
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 72.72	ต่ำ = 70.61
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 75.78	ต่ำ = 70.88
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 74.74	ต่ำ = 71.92
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 74.83	ต่ำ = 66.83
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 71.80	ต่ำ = 69.85
อายุ 21 – 30 ปี	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 75.00	ต่ำ = 67.62
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 72.66	ต่ำ = 69.97
อายุ 31 – 40 ปี	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 75.66	ต่ำ = 68.92
อายุ 41 ปีขึ้นไป	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 77.25	ต่ำ = 70.63
กำลังศึกษาระดับ ปริญญาโท	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 74.29	ต่ำ = 68.00
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 72.62	ต่ำ = 69.67
กำลังศึกษาระดับ ปริญญาเอก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 77.28	ต่ำ = 69.12
สาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 75.44	ต่ำ = 67.60
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 72.68	ต่ำ = 70.36
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 74.93	ต่ำ = 68.77
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 72.86	ต่ำ = 70.85
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 76.67	ต่ำ = 68.97
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 74.35	ต่ำ = 71.30
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 73.78	ต่ำ = 67.17

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 12 พบว่า คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม แปรปรวนไปตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 75.20 และ 68.13) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 75.78 และ 70.88) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 74.83 และ 66.83) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 75.00 และ 67.62) กลุ่มที่มี

อายุระหว่าง 31 – 40 ปี (ค่าเฉลี่ย 75.66 และ 68.92) กลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 77.25 และ 70.63) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 74.29 และ 68.00) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก (ค่าเฉลี่ย 77.28 และ 69.12) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 75.44 และ 67.60) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 74.93 และ 68.77) กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 76.67 และ 68.97) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง (ค่าเฉลี่ย 73.78 และ 67.17)

คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม แปรปรวนไปตามสัมพันธภาพกับเพื่อน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 72.72 และ 70.61) และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 74.74 และ 71.92) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 71.80 และ 69.85) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 72.66 และ 69.97) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 72.62 และ 69.67) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 72.68 และ 70.36) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 72.86 และ 70.85) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 74.35 และ 71.30)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมสูง ได้แก่ 1) นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย 2) นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และเกือบทุกกลุ่มย่อย ยกเว้นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี กลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนแตกต่างกัน และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนแตกต่างกัน

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธภาพกับเพื่อนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ (F)			% ทำนาย
		(ก)	(ข)	ก × ข	
		ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	สัมพันธภาพ กับเพื่อน		
กลุ่มรวม	408	36.337*	1.864	.005	10.0
เพศชาย	143	8.708*	.112	.638	6.6
เพศหญิง	265	24.361*	6.002*	.822	13.9
อายุ 21 – 30 ปี	275	38.635*	2.122	1.335	14.9
อายุ 31 – 40 ปี	102	3.127	.002	1.677	4.0
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	1.005	.613	.009	7.0
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	322	21.159*	2.948	.201	8.6
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	86	6.051*	.030	.454	8.2
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	220	20.165*	1.061	.000	9.8
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	188	15.453*	.757	.001	10.0
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	26.305*	1.048	2.180	14.1
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	13.402*	.435	1.761	7.8

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 13 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธภาพกับเพื่อน ที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.47	ต่ำ = 16.22
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.69	ต่ำ = 16.57
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.25	ต่ำ = 16.05
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 16.95	ต่ำ = 16.36
อายุ 21 – 30 ปี	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.51	ต่ำ = 16.04
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.21	ต่ำ = 16.15
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 18.05	ต่ำ = 16.78
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.52	ต่ำ = 16.25
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.40	ต่ำ = 16.19
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.90	ต่ำ = 16.36
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 17.08	ต่ำ = 16.04

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 14 พบว่า คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 17.47 และ 16.22) และ 9 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 17.69 และ 16.57) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 17.25 และ 16.05) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 17.51 และ 16.04) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 17.21 และ 16.15) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก (ค่าเฉลี่ย 18.05 และ 16.78) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 17.52 และ 16.25) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 17.40 และ 16.19) กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 17.90 และ 16.36) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง (ค่าเฉลี่ย 17.08 และ 16.04)

คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน โดยพบเพียงกลุ่มเดียวในกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 16.95 และ 16.36)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้สูง ได้แก่ 1) นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และเกือบทุกกลุ่มย่อย ยกเว้นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป 2) นักศึกษาที่มีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มย่อยเพียงกลุ่มเดียว ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาเพศหญิง

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองแตกต่างกัน และมีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนแตกต่างกัน

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ (F)			
		(ก)	(ข)	ก × ข	% ทำนาย
		ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนเอง	สัมพันธ์ภาพ กับเพื่อน		
กลุ่มรวม	408	93.109*	9.151*	.555	23.5
เพศชาย	143	12.810*	7.866*	.014	15.3
เพศหญิง	265	87.480*	3.460	.506	30.1
อายุ 21 – 30 ปี	275	66.606*	10.490*	2.382	25.7
อายุ 31 – 40 ปี	102	21.868*	.161	.019	19.5
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	5.336*	2.254	.952	26.3
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	322	57.738*	13.665*	2.930	22.5
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	86	24.118*	.037	.832	25.2
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	220	58.107*	5.524*	.884	25.5
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	188	34.249*	4.256*	.027	21.9

ตาราง 15 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ (F)			
		(ก)	(ข)	ก × ข	% ทำนาย
		ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน	สัมพันธภาพ กับเพื่อน		
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	55.216*	10.904*	.154	29.9
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	41.587*	.657	.487	18.9

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 15 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และสัมพันธภาพกับเพื่อน ที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัย ในการเรียนรู้	
		ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 57.74	ต่ำ = 51.91
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 55.74	ต่ำ = 53.91
เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 58.08	ต่ำ = 54.32
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 57.68	ต่ำ = 54.73
เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 57.58	ต่ำ = 50.77
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 57.49	ต่ำ = 51.58
อายุ 21 – 30 ปี	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 57.49	ต่ำ = 51.58
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 55.71	ต่ำ = 53.37
อายุ 31 – 40 ปี	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 58.19	ต่ำ = 52.29
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 59.65	ต่ำ = 53.94

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัย ในการเรียนรู้	
		ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำ
กำลังศึกษาระดับ ปริญญาโท	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 57.08	ต่ำ = 51.85
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 55.74	ต่ำ = 53.19
กำลังศึกษาระดับ ปริญญาเอก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 59.22	ต่ำ = 52.34
สาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 57.92	ต่ำ = 51.35
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 55.65	ต่ำ = 53.62
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 57.54	ต่ำ = 52.59
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 55.93	ต่ำ = 54.19
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 58.77	ต่ำ = 52.62
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	สูง = 57.06	ต่ำ = 54.33
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	สูง = 56.70	ต่ำ = 51.13

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 16 พบว่า คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 57.74 และ 51.91) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 58.08 และ 54.32) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 57.58 และ 50.77) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 57.49 และ 51.58) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี (ค่าเฉลี่ย 58.19 และ 52.29) กลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 59.65 และ 53.94) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 57.08 และ 51.85) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก (ค่าเฉลี่ย 59.22 และ 52.34) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 57.92 และ 51.35) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 57.54 และ 52.59) กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 58.77 และ 52.62) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง (ค่าเฉลี่ย 56.70 และ 51.13)

คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามสัมพันธภาพกับเพื่อน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 55.74 และ 53.91) และ 6 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 57.68 และ 54.73) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 55.71 และ 53.37) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 55.74 และ 53.19) กลุ่มสาขาวิชา

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 55.65 และ 53.62) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 55.93 และ 54.19) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 57.06 และ 54.33)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมสูง ได้แก่ 1) นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย 2) นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และเกือบทุกกลุ่มย่อย ยกเว้นกลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี กลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย ได้แก่ 1.1) การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม 1.2) ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ 1.3) ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีความแตกต่างกัน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมของนักศึกษา ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แตกต่างกัน

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ (F)			
		(ก) แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	(ข) ความพร้อม ของแหล่ง ทรัพยากร การเรียนรู้		% ทำนาย
			ก × ข		
กลุ่มรวม	408	137.960*	1.814	.085	26.9
เพศชาย	143	36.680*	2.135	.074	24.2
เพศหญิง	265	100.111*	.043	.027	28.2
อายุ 21 – 30 ปี	275	103.074*	.549	.643	28.3
อายุ 31 – 40 ปี	102	15.758*	.395	.814	16.9
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	15.728*	.198	.789	40.1
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	322	109.866*	1.712	.590	27.0
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	86	20.576*	.312	.241	22.9
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	220	94.786*	4.012*	.104	32.3
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	188	51.612*	.036	2.581	23.5
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	79.759*	.394	.293	30.1
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	61.514*	5.125*	.029	24.9

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 17 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 75.54	ต่ำ = 67.33
เพศชาย	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 76.40	ต่ำ = 68.90
เพศหญิง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 74.98	ต่ำ = 66.51
อายุ 21 – 30 ปี	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 75.51	ต่ำ = 67.05
อายุ 31 – 40 ปี	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 74.76	ต่ำ = 68.79
อายุ 41 ปีขึ้นไป	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 78.56	ต่ำ = 66.27
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 74.96	ต่ำ = 66.82
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 77.24	ต่ำ = 69.86
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 75.56	ต่ำ = 65.93
	ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้	สูง = 71.73	ต่ำ = 69.75
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 75.80	ต่ำ = 68.58
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 75.80	ต่ำ = 68.58
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 77.13	ต่ำ = 68.10
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 74.13	ต่ำ = 66.64
	ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้	สูง = 71.47	ต่ำ = 69.30
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 74.13	ต่ำ = 66.64

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 18 พบว่า คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม แปรปรวนไปตามตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 75.54 และ 67.33) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 76.40 และ 68.90) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 74.98 และ 66.51) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 75.51 และ 67.05) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี (ค่าเฉลี่ย 74.76 และ 68.79) กลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 78.56 และ 66.27) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 74.96 และ 66.82) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก (ค่าเฉลี่ย 77.24 และ 69.86) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 75.56 และ 65.93) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 75.80 และ 68.58) กลุ่ม

มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 77.13 และ 68.10) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง (ค่าเฉลี่ย 74.13 และ 66.64)

คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม แปรปรวนไปตามความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย โดยพบใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 71.73 และ 69.75) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง (ค่าเฉลี่ย 71.47 และ 69.30)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมสูง ได้แก่ 1) นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย 2) นักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง พบผลเช่นนี้ใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง

4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ของนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน และการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ค่าเอฟ (F)				
	(ข)				
	จำนวน (คน)	(ก) แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	ความพร้อม ของแหล่ง ทรัพยากร การเรียนรู้	ก × ข	% ทำนาย
กลุ่มรวม	408	51.785*	.028	.011	11.6
เพศชาย	143	10.166*	.073	.141	7.0
เพศหญิง	265	44.686*	.065	.071	14.8
อายุ 21 – 30 ปี	275	48.321*	1.647	.734	15.2
อายุ 31 – 40 ปี	102	2.872	.162	.913	5.0
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	3.325	1.901	.334	20.2
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	322	38.624*	.001	.128	11.0

ตาราง 19 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ (F)			
		(ก) แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	(ข) ความพร้อม ของแหล่ง ทรัพยากร การเรียนรู้	ก × ข	% ทำนาย
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	86	7.847*	.000	.017	9.3
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	220	39.312*	.013	.468	16.1
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	188	13.623*	.008	.995	7.6
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	41.551*	4.191*	1.499	18.2
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	16.159*	2.405	.756	9.1

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 19 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัย ในการเรียนรู้	
		ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.53	ต่ำ = 16.07
เพศชาย	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.71	ต่ำ = 16.45
เพศหญิง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.44	ต่ำ = 15.89
อายุ 21 – 30 ปี	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.59	ต่ำ = 15.98
กำลังศึกษาระดับ ปริญญาโท	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.32	ต่ำ = 15.94
กำลังศึกษาระดับ ปริญญาเอก	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 18.12	ต่ำ = 16.76
สาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.62	ต่ำ = 15.89
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.42	ต่ำ = 16.27
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 18.04	ต่ำ = 16.12
	ความพร้อมของแหล่ง ทรัพยากรการเรียนรู้	สูง = 16.78	ต่ำ = 17.39
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.11	ต่ำ = 16.02
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 17.11	ต่ำ = 16.02

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 20 พบว่า คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 17.53 และ 16.07) และ 9 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 17.71 และ 16.45) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 17.44 และ 15.89) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 17.59 และ 15.98) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 17.32 และ 15.94) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก (ค่าเฉลี่ย 18.12 และ 16.76) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 17.62 และ 15.89) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 17.42 และ 16.27) กลุ่ม

มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 18.04 และ 16.12) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง (ค่าเฉลี่ย 17.11 และ 16.02)

คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย โดยพบใน 1 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 16.78 และ 17.39)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้สูง ได้แก่ 1) นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และเกือบทุกกลุ่มย่อย ยกเว้น กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป 2) นักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง พบผลเช่นนี้ใน 1 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1

4.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อพิจารณาตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ค่าเอฟ (F)				
	จำนวน (คน)	(ก) แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	(ข) ความพร้อม ของแหล่ง ทรัพยากร การเรียนรู้		% ทำนาย
			ก × ข		
กลุ่มรวม	408	133.775*	2.790	.098	26.6
เพศชาย	143	37.669*	3.542	.035	25.7
เพศหญิง	265	93.842*	.108	.080	27.0
อายุ 21 – 30 ปี	275	95.712*	1.706	.450	27.4
อายุ 31 – 40 ปี	102	16.568*	.354	.512	17.0
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	19.544*	.001	.853	44.0

ตาราง 21 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ (F)			
		(ก) แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	(ข) ความพร้อม ของแหล่ง ทรัพยากร การเรียนรู้	ก × ข	% ทำนาย
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	322	106.683*	2.448	.624	26.7
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	86	20.115*	.4668	.301	23.0
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	220	90.747*	5.886*	.025	31.7
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	188	53.138*	.038	2.451	24.0
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	70.201*	.001	.046	28.2
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	63.920*	4.734*	.249	25.4

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 21 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ทั้งในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัย ในการเรียนรู้	
		ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 58.01	ต่ำ = 51.26
เพศชาย	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 58.70	ต่ำ = 52.45
เพศหญิง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 57.54	ต่ำ = 50.62
อายุ 21 – 30 ปี	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 57.93	ต่ำ = 51.07
อายุ 31 – 40 ปี	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 57.49	ต่ำ = 52.31
อายุ 41 ปีขึ้นไป	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 60.94	ต่ำ = 50.35
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 57.64	ต่ำ = 50.88
กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 59.11	ต่ำ = 53.09
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 57.94	ต่ำ = 50.04
	ความพร้อมของแหล่ง ทรัพยากรการเรียนรู้	สูง = 55.00	ต่ำ = 52.98
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 58.38	ต่ำ = 52.31
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 59.09	ต่ำ = 51.98
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	สูง = 57.03	ต่ำ = 50.62
	ความพร้อมของแหล่ง	สูง = 54.70	ต่ำ = 52.95
	ทรัพยากรการเรียนรู้		

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระ ตามตาราง 22 พบว่า คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานใน
ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ แปรปรวนไปตามตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพบใน
กลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 58.01 และ 51.26) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 58.70 และ
52.45) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 57.54 และ 50.62) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี (ค่าเฉลี่ย 57.93
และ 51.07) กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี (ค่าเฉลี่ย 57.49 และ 52.31) กลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป
(ค่าเฉลี่ย 60.94 และ 50.35) กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท (ค่าเฉลี่ย 57.64 และ 50.88) กลุ่มที่

กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก (ค่าเฉลี่ย 59.11 และ 53.09) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 57.94 และ 50.04) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ค่าเฉลี่ย 58.38 และ 52.31) กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (ค่าเฉลี่ย 59.09 และ 51.98) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง (ค่าเฉลี่ย 57.03 และ 50.62)

คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้แปรปรวนไปตามความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย โดยพบใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 55.00 และ 52.98) และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง (ค่าเฉลี่ย 54.70 และ 52.95)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้สูง ได้แก่ 1) นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และทุกกลุ่มย่อย 2) นักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง พบผลเช่นนี้ใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง

5. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย โดยใช้ตัวแปรกลุ่มลักษณะทางจิต และกลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน เป็นตัวทำนาย ตามสมมติฐานข้อที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการแสวงหาตัวทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม และ 2 ด้านย่อย ได้แก่ 3.1) การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม 3.2) ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ 3.3) ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้ตัวทำนาย 3 ชุด **ตัวทำนายชุดที่ 1** คือ กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน **ตัวทำนายชุดที่ 2** คือ กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร คือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน และ**ตัวทำนายชุดที่ 3** คือ การรวมตัวทำนายจากชุดที่ 1 และชุดที่ 2 เข้าด้วยกัน รวมทั้งสิ้น 8 ตัวแปร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายระหว่างการทำนายจากตัวแปรในชุดที่ 3 กับปริมาณการทำนาย จากตัวทำนายในชุดที่ 1 หรือ ชุดที่ 2 โดยใช้เกณฑ์การทำนายที่แตกต่างกันมากกว่า 5% สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 23 โดยมี การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ Multicollinearity ความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด (ตาราง 10) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .084 ถึง .975 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร ตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร และตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 1 (1,2,3,4,5)			ชุดที่ 2 (6,7,8)			ชุดที่ 3 (1,2,3,4,5,6,7,8)			%แตกต่าง ในการ ทำนาย
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	
รวม	408	56.6	5,2,1	.46,.19,.18	9.1	8,7	.17,.12	57.7	5,2,1	.46,.19,.18	1.1
นักศึกษาชาย	143	56.4	5,1	.56,.12	16.6	6,8	.28,.18	57.4	5,1,6	.66,.19	1.0
นักศึกษาหญิง	265	57.9	5,2,1	.40,.25,.23	7.9	8	.23	60.0	5,2,1	.40,.23,.23	2.1
อายุ 21 – 30 ปี	275	56.4	5,2,1	.40,.21,.20	14.0	8	.28	57.2	5,2,1	.41,.22,.20	0.8
อายุ 31 – 40 ปี	102	52.3	5,1	.59,.18	5.2	8	.21	55.0	5,1,8	.57,.21,.12	2.7
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	71.6	5,2	.55,.22	13.7	6	.48	73.1	5,2	.51,.17	1.5
กำลังศึกษาปริญญาโท	322	55.4	5,2,1	.46,.21,.16	13.3	8,6,7	.21,.1,.12	56.4	5,2,1	.47,.21,.16	1.0
กำลังศึกษาปริญญาเอก	86	54.3	5,1,2	.43,.20,.12	3.2	8,6,7	.13,.11,.10	58.1	5,1,6	.42,.21,.20	3.8
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	220	60.8	5,2,1	.47,.28,.17	8.1	7,8	.14,.13	62.5	5,2,1	.46,.27,.18	1.7
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	188	54.5	5,1,3	.41,.17,.15	11.5	8	.23	55.0	5,1,3	.42,.17,.16	0.5
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	57.9	5,1,4	.42,.23,.15	16.2	6,8	.29,.17	58.8	5,1,4	.43,.23,.19	0.9
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	55.4	5,2,1	.48,.24,.12	6.5	7,8	.18,.16	57.9	5,2	.46,.26	2.5

ตัวทำนาย

ตัวที่ 1 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
ตัวที่ 2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ตัวที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์

ตัวที่ 4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ตัวที่ 5 การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ตัวที่ 6 การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์

ตัวที่ 7 ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย
ตัวที่ 8 สัมพันธภาพกับเพื่อน

5.1 ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม โดยใช้ตัวแปรกลุ่มลักษณะทางจิต กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน เป็นตัวทำนายทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

5.1.1 ในกลุ่มรวม เมื่อนำคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) พบว่า กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิตร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้ 56.6% โดยมีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค่าเบต้า .46,.19,.18 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) พบว่า กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้ 9.1% มีตัวทำนายสำคัญคือ สัมพันธภาพกับเพื่อน และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย (ค่าเบต้า .17 และ .12ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพ และมีการรับรู้ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 จากกลุ่มลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน รวม 8 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้ 57.7% โดยมีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค่าเบต้า .46,.19,.18 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมมากเท่านั้น และหากพิจารณาปริมาณการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายกับตัวทำนายชุดอื่นๆ พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 คิดเป็น 1.1% และสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 คิดเป็น 48.6%

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนาย 57.7% พบตัวทำนาย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนาย 9.1% มีตัวทำนายสำคัญ คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ตัวทำนายชุดที่ 3 มีปริมาณการทำนาย 56.6% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

5.1.2 ในกลุ่มย่อย เมื่อนำคะแนนการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานในด้านรวม มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน) พบว่า กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิตร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานในด้านรวมได้ระหว่าง 52.3% ถึง 71.6% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความคิดสร้างสรรค์ (ค่าเบต้า .55, .22, .14 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีความคิดสร้างสรรค์มากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานในด้านรวมมากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) พบว่า กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานในด้านรวมได้ระหว่าง 3.2% ถึง 16.6% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานของอาจารย์ และสัมพันธภาพกับเพื่อน (ค่าเบต้า .17 และ .12 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาชายที่มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานของอาจารย์ และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานในด้านรวมมากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 จากกลุ่มลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน รวม 8 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานในด้านรวมได้ระหว่าง 55.0% ถึง 73.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .51 และ .17 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐานในด้านรวมมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนายระหว่าง 52.3% ถึง 71.6% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวทำนายชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนายระหว่าง 3.2% ถึง 16.6% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย โดยมีตัวทำนายสำคัญ

คือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และสัมพันธภาพกับเพื่อน ตัวทำนายนชุดที่ 3 มีปริมาณการทำนaylorระหว่าง 55.0% ถึง ถึง 73.1% ทำนaylorได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนaylorสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตาราง 24 ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร ตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร และตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 1 (1,2,3,4,5)			ชุดที่ 2 (6,7,8)			ชุดที่ 3 (1,2,3,4,5,6,7,8)			%แตกต่าง ในการ ทำนาย
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	
รวม	408	31.9	5,1	.42,.10	3.1	8	.10	33.6	5,1	.42,.10	1.7
นักศึกษาชาย	143	33.3	5,1,2	.53,.22,.18	6.2	6	.22	36.8	5,8,1	.50,.25,.24	3.5
นักศึกษาหญิง	265	33.8	5,4,2	.35,.14,.11	4.5	8	.20	37.1	5,4	.37,.21	3.3
อายุ 21 – 30 ปี	275	36.4	5,1,3	.34,.28,.18	3.3	8	.16	38.9	5,1,3	.36,.26,.21	2.5
อายุ 31 – 40 ปี	102	31.2	5,4	.50,.24	5.6	7	.22	32.7	5,4	.48,.27	1.5
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	43.5	5	.62	21.1	6	.56	52.1	5	.56	8.6
กำลังศึกษาปริญญาโท	322	29.9	5,1	.42,.14	4.2	6	.12	31.4	5,1	.43,.13	1.5
กำลังศึกษาปริญญาเอก	86	32.2	5,3,4	.28,.23,.14	6.0	8,7	.16,.15	39.7	5,3,7,4	.30,.28,.15,.14	7.5
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	220	35.7	5	.47	1.9	6	.08	37.1	5	.46	1.4
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	188	28.3	5,3,1	.31,.20,.13	5.4	7	.16	30.0	5,3,1	.35,.18,.12	1.7
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	31.1	5,4	.29,.18	7.5	6	.27	34.2	5,4	.28,.26	3.1
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	33.5	5,1	.51,.15	5.2	7	.19	37.1	5,1,7	.50,.12,.11	3.6

ตัวทำนาย

ตัวที่ 1 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ตัวที่ 2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตัวที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์

ตัวที่ 4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ตัวที่ 5 การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

ตัวที่ 6 การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์

ตัวที่ 7 ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย

ตัวที่ 8 สัมพันธภาพกับเพื่อน

5.2 ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้โดยใช้ตัวแปรกลุ่มลักษณะทางจิต และกลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน เป็นตัวทำนายทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

5.2.1 ในกลุ่มรวม เมื่อนำคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) พบว่า กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิตร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ได้ 31.9% โดยมีตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค่าเบต้า .42 และ .10 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) พบว่า กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ได้ 3.1% มีตัวทำนายสำคัญคือ สัมพันธภาพกับเพื่อน (ค่าเบต้า .10) หมายความว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 จากกลุ่มลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน รวม 8 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ได้ 33.6% โดยมีตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค่าเบต้า .42 และ .10 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น และหากพิจารณาปริมาณการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายกับตัวทำนายชุดอื่นๆ พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 คิดเป็น 1.7% และสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 คิดเป็น 30.5%

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนาย 31.9% พบตัวทำนาย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และ

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนาย 3.1% มีตัวทำนายสำคัญ คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน ตัวทำนายชุดที่ 3 มีปริมาณการทำนาย 33.6% มีตัวทำนายสำคัญ คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

5.2.2 ในกลุ่มย่อย เมื่อนำคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) พบว่า กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิตร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ได้ระหว่าง 28.3% ถึง 43.5% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (ค่าเบต้า .62) หมายความว่า นักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) พบว่า กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ได้ระหว่าง 1.9% ถึง 21.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ (ค่าเบต้า .56) หมายความว่า นักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปที่มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์มากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 จากกลุ่มลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน รวม 8 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ได้ระหว่าง 30.0% ถึง 52.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (ค่าเบต้า .56) หมายความว่า นักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนายระหว่าง 28.3% ถึง 43.5% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ตัวทำนายชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนายระหว่าง 1.9% ถึง 21.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ตัวทำนายชุดที่ 3 มี

ปริมาณการทำนายระหว่าง 30.0% ถึง 52.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และเมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายกับตัวทำนายชุดอื่นที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ทำนายลำดับรองลงมา โดยใช้ปริมาณความแตกต่างมากกว่า 5% เป็นเกณฑ์ พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้มากกว่าเกณฑ์ในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก คือได้ 8.6% และ 7.5% ตามลำดับ

ตาราง 25 ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้าน ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร ตัวทำนายชุดที่ 1 กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร และตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ชุดที่ 1 (1,2,3,4,5)			ชุดที่ 2 (6,7,8)			ชุดที่ 3 (1,2,3,4,5,6,7,8)			%แตกต่าง ในการ ทำนาย
		% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัว ทำนาย	ค่าเบต้า	
รวม	408	53.3	5,2,1	.42,.22,.18	9.5	8,6,7	.18,.11,.10	54.0	5,2,1	.42,.22,.18	0.7
นักศึกษาชาย	143	52.3	5,4	.49,.17	18.1	6,8	.27,.24	53.0	5,4	.47,.18	0.7
นักศึกษาหญิง	265	55.0	5,1,2	.37,.26,.25	7.5	8	.21	56.4	5,1,2	.38,.27,.25	1.4
อายุ 21 – 30 ปี	275	52.5	5,2,1	.37,.26,.16	15.5	8,6	.28,.12	53.3	5,2,1	.38,.26,.16	0.8
อายุ 31 – 40 ปี	102	48.1	5,1	.51,.29	3.6	7	.18	50.6	5,1	.51,.31	2.5
อายุ 41 ปีขึ้นไป	31	74.7	5,2	.48,.28	10.2	6	.42	75.1	5,2	.46,.17	0.4
กำลังศึกษาปริญญาโท	322	52.3	5,2,1,4	.42,.25,.15,.11	13.9	8,6,7	.22,.15,.12	53.0	5,2,1,4	.42,.24,.16,.15	0.7
กำลังศึกษาปริญญาเอก	86	51.9	5,1	.43,.27	2.0	7	.11	54.1	5,1	.41,.28	2.2
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	220	58.1	5,2,1	.42,.32,.18	9.1	7,8	.16,.14	60.0	5,2,1,7,3	.41,.31,.19	1.9
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	188	50.5	5,1,3	.39,.16,.11	11.4	8	.24	50.8	5,1,3	.39,.16,.13	0.3
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1	195	55.0	5,1,4	.42,.25,.12	16.4	6,8	.26,.20	55.7	5,1,4	.42,.26,.14	0.7
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ง	213	51.7	5,2	.42,.29	6.0	7,8	.15,.14	53.7	5,2	.39,.31	2.0

ตัวทำนาย

ตัวที่ 1 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
ตัวที่ 2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ตัวที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์

ตัวที่ 4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ตัวที่ 5 การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ตัวที่ 6 การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์

ตัวที่ 7 ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย
ตัวที่ 8 สัมพันธภาพกับเพื่อน

5.3 ผลการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้โดยใช้ตัวแปรกลุ่มลักษณะทางจิต และกลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน เป็นตัวทำนายทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

5.3.1 ในกลุ่มรวม เมื่อนำคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) พบว่า กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิตร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ได้ 53.3% โดยมีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค่าเบต้า .42, .22 และ .18 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมมากเท่านั้น ในกลุ่มย่อยของนักศึกษาทำนายได้ระหว่าง 48.1% ถึง 74.7% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .48 และ .28 ตามลำดับ)

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) พบว่า กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ได้ 9.5% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย (ค่าเบต้า .18, .11 และ .10 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อน มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และมีการรับรู้ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 จากกลุ่มลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน รวม 8 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ได้ 54.0% โดยมีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ค่าเบต้า .42, .22 และ .18 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมมากเท่านั้น

และหากพิจารณาปริมาณการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายกับตัวทำนายชุดอื่นๆ พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 คิดเป็น 0.7% และสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 คิดเป็น 44.5%

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ในด้านนักศึกษารวม ตัวทำนายชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนาย 53.3% พบตัวทำนาย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนาย 9.5% มีตัวทำนายสำคัญ คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ตัวทำนายชุดที่ 3 มีปริมาณการทำนาย 54.0% โดยมีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

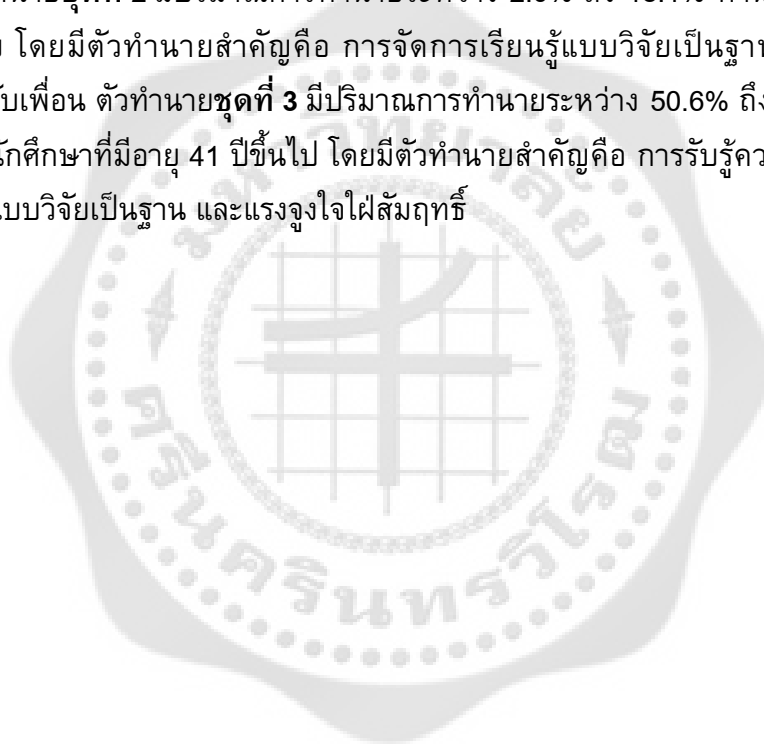
5.3.2 ในกลุ่มย่อย เมื่อนำคะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ กลุ่มลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) พบว่า กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิตร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ได้ระหว่าง 48.1% ถึง 74.7% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .48 และ .28 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

พิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) พบว่า กลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้ระหว่าง 2.0% ถึง 18.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และสัมพันธภาพกับเพื่อน (ค่าเบต้า .27 และ .24 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาชายที่มีการรับรู้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

เมื่อพิจารณาการทำนายของตัวทำนายชุดที่ 3 จากกลุ่มลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน รวม 8 ตัวแปร พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบ

วิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ได้ระหว่าง 50.6% ถึง 75.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าเบต้า .46 และ .17 ตามลำดับ) หมายความว่า นักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากเท่าใด ก็มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้มากเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนายระหว่าง 48.1% ถึง 74.7% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวทำนายชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนายระหว่าง 2.0% ถึง 18.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และสัมพันธภาพกับเพื่อน ตัวทำนายชุดที่ 3 มีปริมาณการทำนายระหว่าง 50.6% ถึง 75.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์เปรียบเทียบปัจจัยเชิงเหตุด้านลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่ส่งผลถึงการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยภาครัฐในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยบทนี้ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลตามสมมติฐาน และข้อเสนอแนะในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ระหว่างนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
4. เพื่อค้นหปัจจัยที่สำคัญและอำนาจการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย ที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน
2. กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
3. นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูงจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย สูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะอื่น

4. นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย สูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะอื่น

5. กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) สามารถร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย และสามารถทำนายได้มากกว่าปัจจัยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวอย่างน้อย 5%

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่กำลังศึกษามหาวิทยาลัยเดิมของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เฉพาะมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไม่รวมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีต่างๆ และมหาวิทยาลัยเอกชน รวมจำนวนประชากร 13,019 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2555: ออนไลน์) โดยแต่ละมหาวิทยาลัยมีการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ 1) สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่ศึกษาใน 2 กลุ่มสาขาวิชานั้น ได้แก่ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากในบางมหาวิทยาลัยไม่มีกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) ในระดับมหาวิทยาลัย และระดับกลุ่มสาขาวิชา ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane. 1967: 886 อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์. 2548: 124–125) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 (รวม 13,019 คน) คิดเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง อย่างต่ำเท่ากับ 388 คน และในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 408 คน

3. เครื่องมือวัดในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบวัดจำนวน 9 แบบวัด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถามการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยได้สร้างแบบวัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานขึ้นเองตามแนวทางที่ประมวลมา จำนวน 17 ข้อ

3.2 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนในอนาคต และการอดได้รอได้ ผู้วิจัยนำแบบวัดของดวงเดือน พันธุนาวิน และคนอื่นๆ (2536) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย จำนวน 9 ข้อ

3.3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยนำแบบวัดของสมิตตรา เจิมพันธ์ (2545) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย จำนวน 9 ข้อ

3.4 แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยนำแบบวัดของวีรวรรณ สุทิน (2551) ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวคิดของไซมอนตัน (Simonton. 2000: 153 อ้างถึงใน วีรวรรณ สุทิน. 2551) ครอบคลุมบุคลิกลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ 6 ด้าน จำนวน 17 ข้อ

3.5 แบบสอบถามเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นจากแนวคิดองค์ประกอบของเจตคติ 3 องค์ประกอบและการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ให้สอดคล้องกับตัวแปรตาม จำนวน 17 ข้อ

3.6 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนของแบนดูรา (Bandura. 1977 อ้างถึงใน วิชาสลักษณ์ ชวัลลี. 2542) และการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน โดยวัดระดับความมั่นใจในการที่จะกระทำพฤติกรรมของนักศึกษา จำนวน 10 ข้อ

3.7 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเองจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ จำนวน 10 ข้อ

3.8 แบบสอบถามความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยนำแบบวัดของพชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) มาปรับปรุงใช้เป็นแบบวัดในการวิจัย จำนวน 13 ข้อ

3.9 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อนของพชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) จำนวน 10 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน 2) สถิติทดสอบ t (Independent t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one – way ANOVA) สำหรับการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยข้อที่ 1 3) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) สำหรับการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยข้อที่ 2 4) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way Analysis of variance) สำหรับการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยข้อที่ 3 และ 4 และ 5) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) สำหรับการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยข้อที่ 5

สรุปผลการวิจัย

สรุปลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 265 คน (ร้อยละ 65.00) และเป็นเพศชาย 143 คน (ร้อยละ 35.00) เป็นนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21 -30 ปี จำนวน 275 คน (ร้อยละ 67.40) นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 102 คน (ร้อยละ 25.00) และนักศึกษาที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน (ร้อยละ 7.60) นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 322 คน (ร้อยละ 78.90) และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 86 คน (ร้อยละ 21.10) เป็นนักศึกษาในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 220 คน (ร้อยละ 53.90) และเป็นนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 188 คน (ร้อยละ 46.10) เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่ม ก (สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะระดับปริญญาเอก) จำนวน 213 คน (ร้อยละ 52.20) และเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 (สถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา) จำนวน 195 คน (ร้อยละ 47.80)

ตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มีคะแนนเฉลี่ย 38.40 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีคะแนนเฉลี่ย 40.78 คะแนนความคิดสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ย 82.60 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ย 76.11 การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ย 45.12 การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ มีคะแนนเฉลี่ย 48.21 ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย มีคะแนนเฉลี่ย 58.45 และสัมพันธภาพกับเพื่อน มีคะแนนเฉลี่ย 46.90

ตัวแปรตาม ได้แก่ การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม มีคะแนนเฉลี่ย 71.69 และในด้านย่อย 2 ด้าน คือ ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 16.84 และด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 54.85

สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน

1. สรุปผลตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า “นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน”

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน จำแนกตามเพศของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาในกลุ่มเพศชาย และเพศหญิงมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละกลุ่มอายุมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจากการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่า นักศึกษาในกลุ่มอายุ 21 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 31

- 40 ปี และนักศึกษาในกลุ่มอายุ 21 – 30 ปี มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไปและนักศึกษาในกลุ่มอายุ 21 – 30 ปี มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน จำแนกตามระดับปริญญาของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาในกลุ่มกำลังศึกษาระดับปริญญาโท และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอกมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานไม่แตกต่างกัน

และหากวิเคราะห์ความแตกต่างของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน จำแนกตามกลุ่มมหาวิทยาลัย จะพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. สรุปผลตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า “กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน”

สมมติฐานนี้ทำการทดสอบโดยใช้วิธีการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า ลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน สถานการณ์ทางการเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย สัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

3. สรุปผลตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า “นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูงจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่ากลุ่มที่มีลักษณะอื่นๆ”

สมมติฐานนี้ทำการทดสอบโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ 1) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 2) สัมพันธภาพกับเพื่อน

กลุ่มเพศชาย กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1

4. สรุปผลตามสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า “นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่ากลุ่มที่มีลักษณะอื่นๆ”

สมมติฐานนี้ทำการทดสอบโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ตัวแปรตาม มี 1 ตัวแปรคือ การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม และด้านย่อย 2 ด้าน ได้แก่ ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ และผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นด้านทั้งในด้านรวมและด้านย่อย 2 ด้าน ซึ่งถือว่า ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 2

เมื่อพิจารณาในด้านรวม พบว่าการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรอย่างเด่นชัด ดังตาราง 18 กล่าวคือ 1) นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี กลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง และ 2) นักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้สูง จะเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่ำ พบผลเช่นนี้ใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง

พิจารณาในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ พบว่าการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรอย่างเด่นชัด ดังตาราง 20 กล่าวคือ 1) นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและ 9 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง และ 2) นักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้สูง จะเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ถึง

ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่ำ พบผลเช่นนี้ใน 1 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัย
กลุ่ม ค1

พิจารณาในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ พบว่าการเรียนรู้แบบวิจัยเป็น
ฐานแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรอย่างเด่นชัด ดังตาราง 22 กล่าวคือ 1) นักศึกษาที่มี
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ต่ำ พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีอายุ
ระหว่าง 21 – 30 ปี กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี กลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป กลุ่มที่กำลังศึกษา
ระดับปริญญาโท กลุ่มที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง
และ 2) นักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้สูง จะเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้
แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่ำ พบผล
เช่นนี้ใน 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มมหาวิทยาลัย
กลุ่ม ง

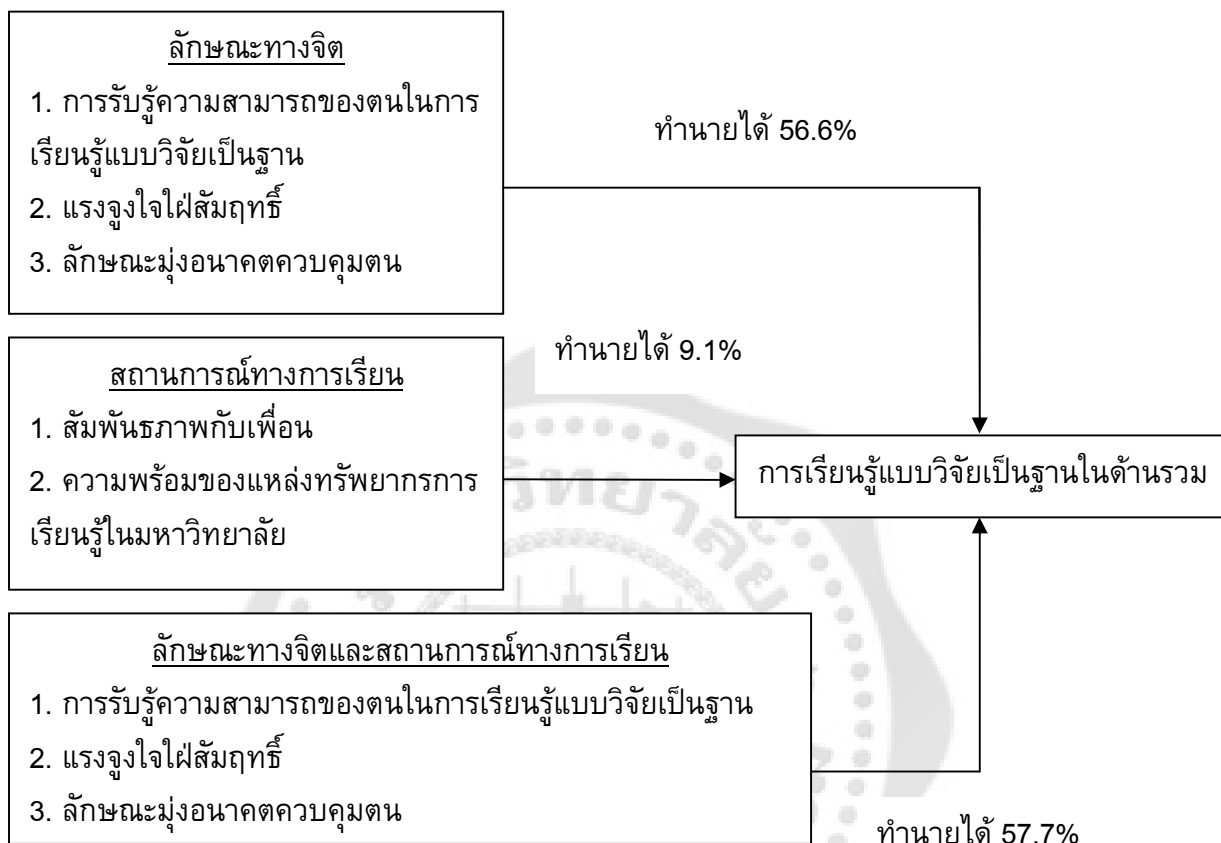
5. สรุปผลตามสมมติฐานที่ 5

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า “กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์
ทางการเรียน สามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้
มากกว่าปัจจัยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวอย่างน้อย 5%”

ในการตรวจสอบสมมติฐานนี้ได้ทำการวิเคราะห์คะแนนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน
ด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อแสวงหาตัว
ทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม และ 2 ด้านย่อย ได้แก่ ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการ
เรียนรู้ และผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ โดยเปรียบเทียบปริมาณการทำนายจากตัว
ทำนายชุดที่ 3 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 8 ตัวแปร จากกลุ่มลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการ
เรียน) กับปริมาณการทำนายจากตัวทำนายในชุดที่ 1 (กลุ่มลักษณะทางจิต) หรือ ชุดที่ 2 (กลุ่ม
สถานการณ์ทางการเรียน) โดยใช้เกณฑ์การทำนายที่แตกต่างกันมากกว่า 5% เมื่อพิจารณาผลการ
วิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

5.1 ในกลุ่มรวม ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการเรียนรู้
แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 เกินกว่า 5% โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่าง
เกินเกณฑ์คือ 48.6% และทำนายได้มากกว่าชุดที่ 1 โดยตัวทำนายชุดที่ 3 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 8
ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายได้ 57.7% พบตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้
ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคต
ควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 1 (ลักษณะทางจิต) สามารถทำนายได้ 56.6% พบตัวทำนายสำคัญ
เรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคต ตัวทำนายชุดที่ 2 (สถานการณ์ทางการเรียน) สามารถทำนายได้

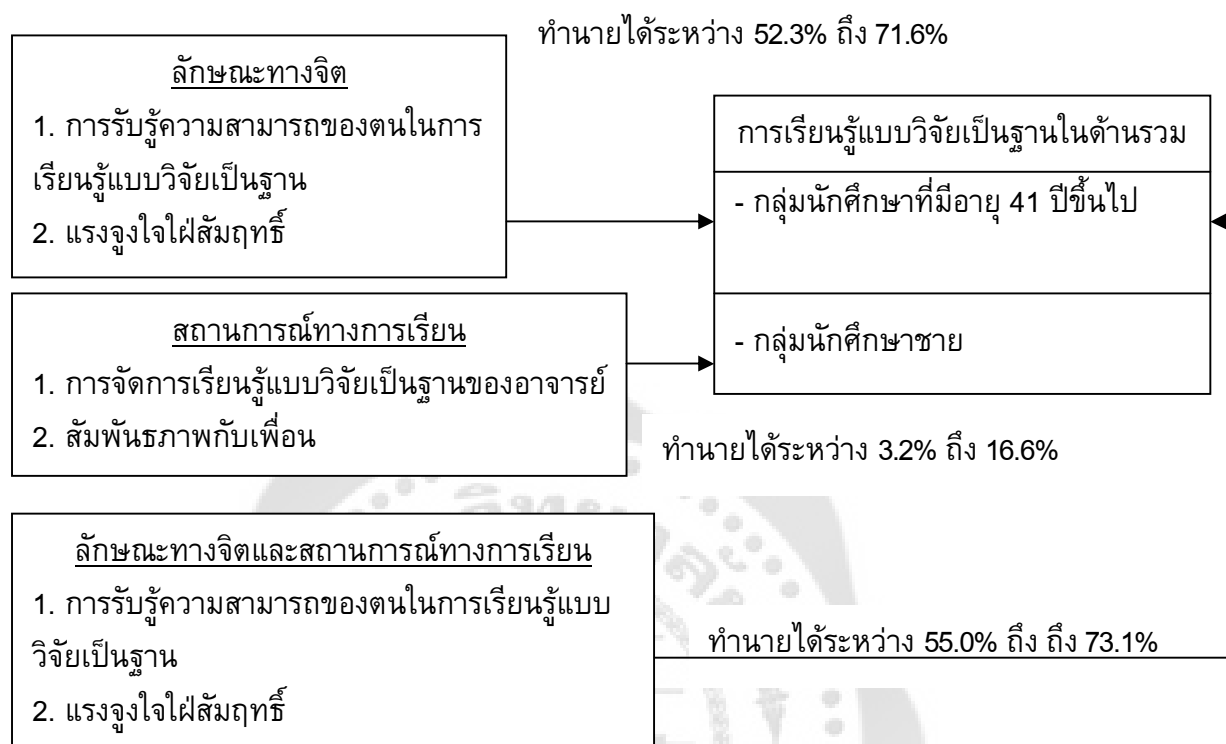
9.1% มีตัวทำนายสำคัญคือ สัมพันธภาพกับเพื่อน และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม

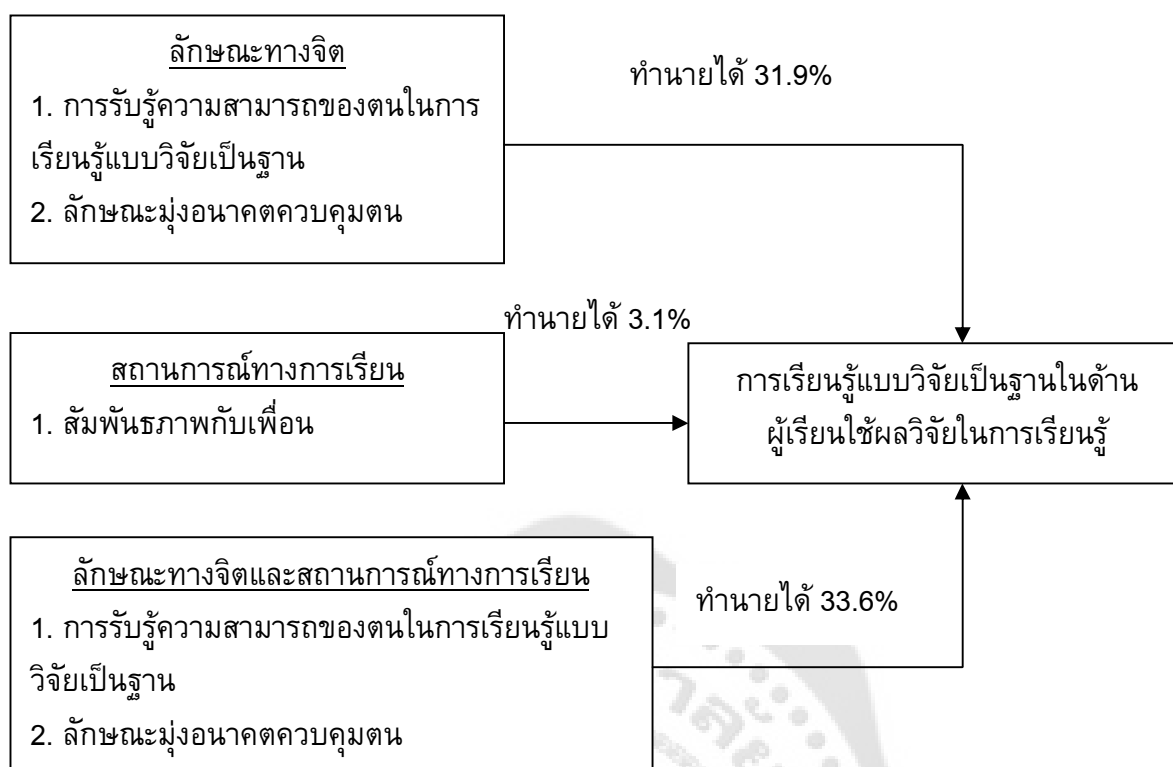
ในกลุ่มย่อย ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 เพียงชุดเดียวเกินกว่า 5% และทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 โดยตัวทำนายชุดที่ 3 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 8 ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายได้ระหว่าง 55.0% ถึง 73.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวทำนายชุดที่ 1 (ลักษณะทางจิต) สามารถทำนายได้ระหว่าง 52.3% ถึง 71.6% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวทำนายชุดที่ 2 (สถานการณ์ทางการเรียน) สามารถทำนายได้ระหว่าง 3.2% ถึง 16.6% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย

โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และสัมพันธภาพกับเพื่อน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 5

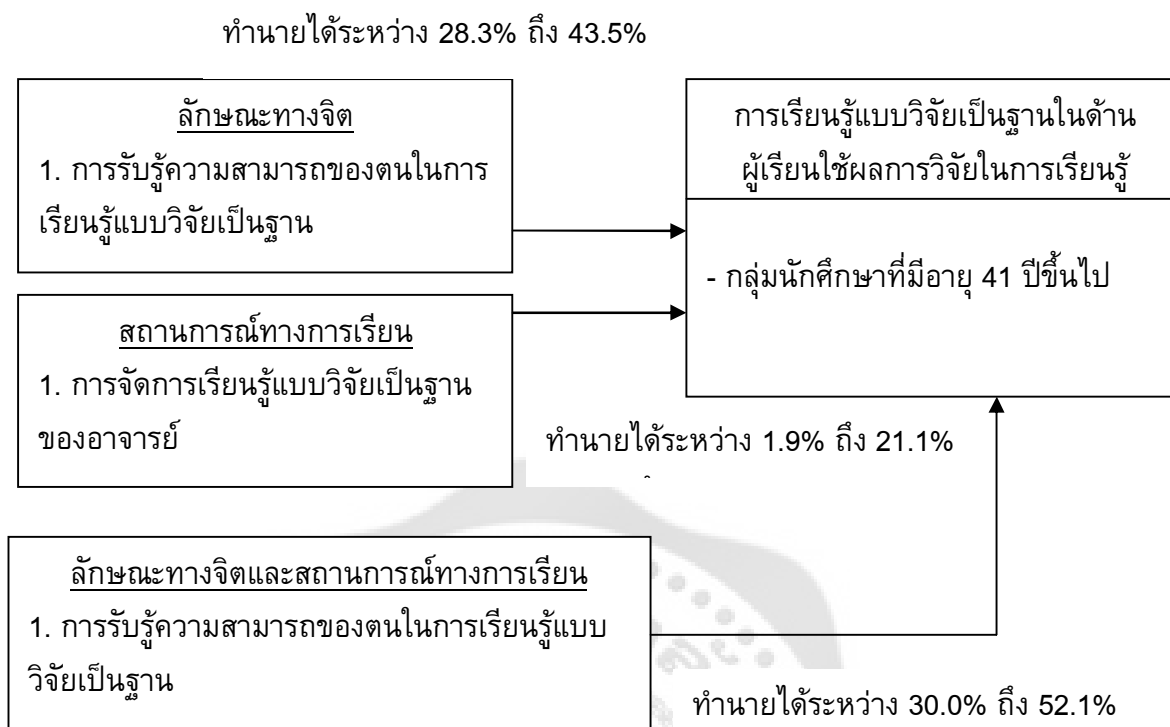
ภาพประกอบ 5 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนาย ในกลุ่มย่อย

5.2 ในกลุ่มรวม ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 เกินกว่า 5% โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างเกินเกณฑ์คือ 30.5 และทำนายได้มากกว่าชุดที่ 1 โดยตัวทำนายชุดที่ 3 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 8 ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายได้ 33.6% พบตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 1 (ลักษณะทางจิต) สามารถทำนายได้ 31.9% พบตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 2 (สถานการณ์ทางการเรียน) สามารถทำนายได้ 3.1% มีตัวทำนายสำคัญคือ สัมพันธภาพกับเพื่อน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 6

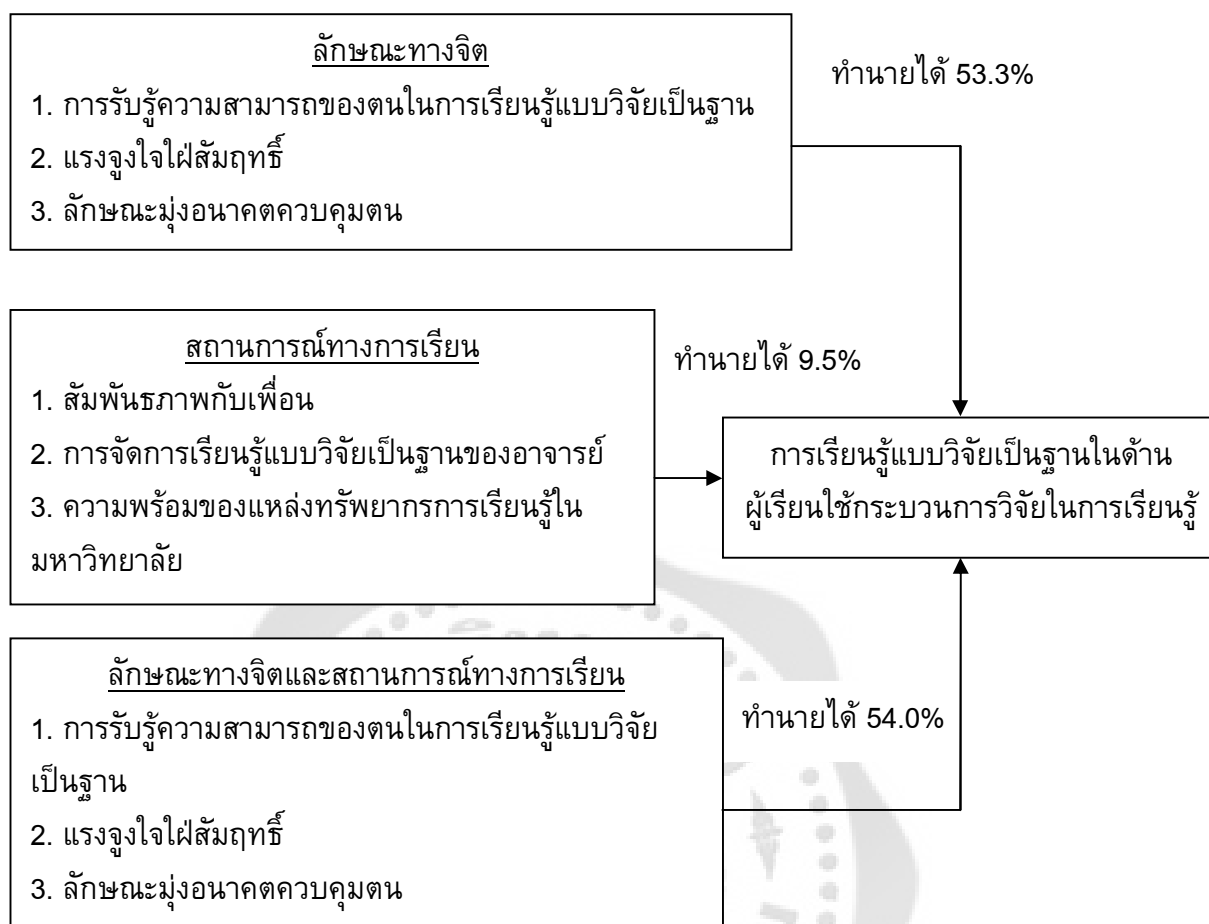
ภาพประกอบ 6 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนายในกลุ่มรวม

ในกลุ่มย่อย ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 เกินกว่า 5% และทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างเกินกว่า 5% ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป คือได้ 8.6% และกลุ่มกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก คือได้ 7.5% โดยตัวทำนายชุดที่ 3 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 8 ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายได้ระหว่าง 30.0% ถึง 52.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ตัวทำนายชุดที่ 1 (ลักษณะทางจิต) สามารถทำนายได้ระหว่าง 28.3% ถึง 43.5% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ตัวทำนายชุดที่ 2 (สถานการณ์ทางการเรียน) สามารถทำนายได้ระหว่าง 1.9% ถึง 21.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนายในกลุ่มย่อย

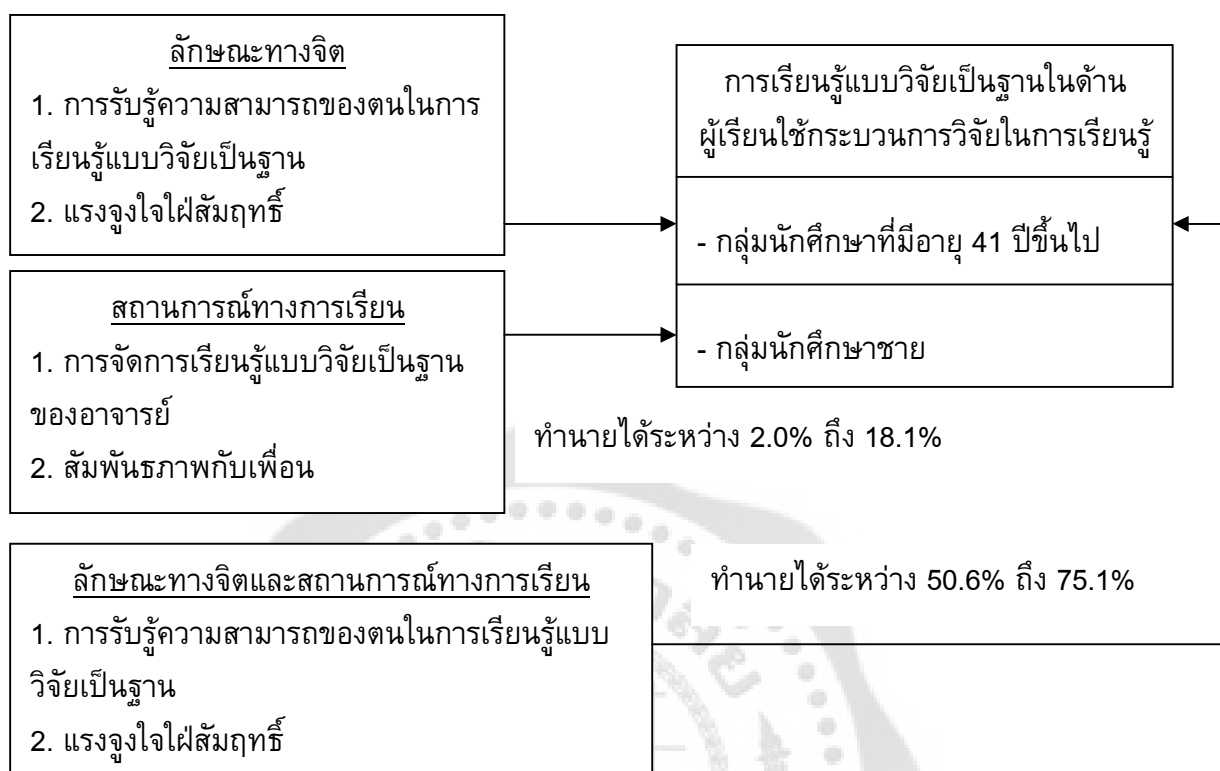
5.3 ในกลุ่มรวม ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 เกินกว่า 5% โดยมีเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างเกินเกณฑ์คือ 44.5% และทำนายได้มากกว่าชุดที่ 1 โดยตัวทำนายชุดที่ 3 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 8 ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายได้ 54.0% โดยมีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 1 (ลักษณะทางจิต) สามารถทำนายได้ 53.3% โดยมีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตัวทำนายชุดที่ 2 (สถานการณ์ทางการเรียน) สามารถทำนายได้ 9.5% มีตัวทำนายสำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียน ใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวม

ในกลุ่มย่อย ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 2 เกินกว่า 5% และทำนายได้มากกว่าชุดที่ 1 โดยตัวทำนายชุดที่ 3 (กลุ่มตัวแปรชุดรวม 8 ตัวแปร) ร่วมกันสามารถทำนายได้ระหว่าง 50.6% ถึง 75.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวทำนายชุดที่ 1 (ลักษณะทางจิต) สามารถทำนายได้ระหว่าง 48.1% ถึง 74.7% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวทำนายชุดที่ 2 (สถานการณ์ทางการเรียน) สามารถทำนายได้ระหว่าง 2.0% ถึง 18.1% ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย โดยมีตัวทำนายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ และสัมพันธภาพกับเพื่อน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 9

ทำนายได้ระหว่าง 48.1% ถึง 74.7%

ภาพประกอบ 9 ผลการทำนายและตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ โดยใช้กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียนเป็นตัวทำนายในกลุ่มย่อย

การอภิปรายผลตามสมมติฐาน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบของการวิจัยตามสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้ สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า “นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่านักศึกษาในกลุ่มเพศชาย และเพศหญิงมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรีย์ มะแสงสม (2544) ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 489 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านเพศส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกต่างกันในสองกลุ่มนี้ เนื่องจากผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น ความแตกต่าง

ระหว่างวัย ความแตกต่างระหว่างเพศ ความแตกต่างทางด้านสติปัญญาและความสามารถ ตลอดจนความแตกต่างของความสนใจ (วรรณิ ลิ้มอักษร. 2546 อ้างอิงจาก Lindgren. 1976: 6-7)

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละกลุ่มอายุมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน และจากการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานสูงกว่า นักศึกษาในกลุ่มอายุ 21 – 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี และนักศึกษากลุ่มอายุ 21 – 30 ปี มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไปและนักศึกษากลุ่มอายุ 21 – 30 ปี มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน เนื่องมาจาก วัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีพัฒนาการเต็มขั้นแล้วสามารถสนองตอบต่อเหตุการณ์และต่อภาวะแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยสติปัญญา การเรียนรู้ และประสบการณ์ในอดีต ทำให้ผู้ใหญ่รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร มีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง โดยอาศัยสติปัญญา การฝึกฝนและการศึกษาที่ได้รับ ทำให้สามารถวางแผนในการดำเนินชีวิตแล้วประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง ดังนั้น นักศึกษาที่มีอายุมากขึ้นจะมีความคิดความอ่านมากขึ้นจึงมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสม ความรับผิดชอบ มีความตั้งใจแน่วแน่ในการมาศึกษาเล่าเรียน เมื่อปัญหาด้านการเรียนสามารถมองเห็นแนวทางการแก้ไข สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาหน้าที่การงานของตนเองให้ก้าวหน้า (กิงกาญจน์ ปานทอง. 2545) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แมคคาร์ที (McCarthy. 1985) ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเจตคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกคณิตศาสตร์ ระหว่างนักศึกษาที่มีอายุน้อย กับนักศึกษาที่มีอายุมาก โดยใช้ SDLRS และ MAS (The Math Attitude Scale) กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 183 คน ประกอบด้วยนักศึกษาที่มีอายุน้อย 110 คน และนักศึกษาอายุมาก 73 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาอายุน้อยมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับปานกลาง และมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ในเชิงลบ นักศึกษาที่มีอายุมากมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูงกว่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

นักศึกษาในกลุ่มกำลังศึกษาระดับปริญญาโท และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอกมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาสุชาติ ไหมอ่อน (2550) ได้สรุปไว้ว่าระดับชั้นปีที่ศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลมีลักษณะหรือบุคลิกบางประการแตกต่างกัน เช่น ด้านการตัดสินใจ ด้านความเชื่อมั่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษขุดา ศรีอนันต์ (2541) ศึกษาการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาปริญญาเอกมีการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์มากกว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท และปรีชา หมั่นคง (2547) ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึง

พอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตในระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากนักศึกษาทั้งสองกลุ่มสาขาวิชาเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงมีความรู้ความเข้าใจในการนำการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมาใช้ในชีวิตเช่นเดียวกัน ดังนั้น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานไม่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา

นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่ม ค1 และมหาวิทยาลัยกลุ่ม ง มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลาวัญญ์ จักรานุกัณ (2540) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ พบว่าความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพิชชดา ศรีอนันต์ (2541) ศึกษาการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันต่างกัน มีการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกัน ปรากฏความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ มากกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล มีการใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์มากกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า “กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานกลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน)

และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน 3 ตัวแปร (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า การรับรู้ความสามารถของตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากที่สุด เนื่องจากผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถสูงจะปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในตนเองต่ำกว่า แม้ว่าจะมีความสามารถที่เท่าเทียมกัน ซึ่งสามารถยืนยันได้จากทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนของ แบนดูรา (Bandura. 1977) ที่ได้อธิบายว่า การรับรู้ความสามารถของตน เป็นทฤษฎีการรู้คิดของ การเกิด การดำรงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม คือ ถ้าบุคคลคิดว่ามีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จเขาจะทำพฤติกรรมนั้น ระดับของการรับรู้ความสามารถของบุคคลจะมีความสัมพันธ์กับความพยายามกระทำพฤติกรรมนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพลชนัน นิรมิตรไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า “นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูงจะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย สูงกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ และมีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่ำ”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูงและมีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูง ไม่ได้เป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ และด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ มากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำและมีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่ำ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในกรณีของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ นั้น อาจจะมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากอยู่แล้ว และไม่ว่าจะมีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากหรือน้อยก็ไม่ได้ทำให้การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานเปลี่ยนแปลงไป จึงส่งผลให้ตัวแปรทั้งสองไม่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งในงานวิจัยของกิงกาญจน์ ปานทอง (2545: 84) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน บรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างมีอิทธิพลทางตรงกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษา จึงสอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่า ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองและตัวแปรสัมพันธภาพกับเพื่อนนั้นมีอิทธิพลทางตรงต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษา เพียงแต่ตัวแปรทั้งสองนั้นไม่มีปฏิสัมพันธ์กันต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน อำนาจ หงษา (2545:

68) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อตัวนิสิต ต่อพฤติกรรมการเรียน ต่อการดำเนินชีวิตและอื่นๆ ในมหาวิทยาลัย เพราะนิสิตจะต้องมีการพบปะกับเพื่อนนิสิตด้วยกัน และโดยเฉพาะเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจไม่มีปฏิสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนที่เป็นลักษณะความนึกคิดภายในจิตใจของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้กับอุปสรรค รู้จักการวางแผนเพื่ออนาคต และสามารถระงับหรือชะลอพฤติกรรมของตนให้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมภายนอก

สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า “นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง จะมีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย สูงกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยต่ำ”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสูง ไม่ได้เป็นผู้ที่มีการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ และด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้มากกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำและมีการรับรู้ถึงความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยต่ำ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในกรณีของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่นั้น ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น มีการเรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาสภาพแวดล้อม จึงส่งผลให้ตัวแปรทั้งสองไม่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งงานวิจัยของ สุธาสนี ใจเย็น (2545) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับการศึกษาทางไกล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทรงศรี กันทะ (2551: 63) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนแบบสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลเฉพาะทางตรงต่อพฤติกรรมการเรียนแบบสร้างองค์ความรู้ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งการที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาหรือความต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง มีความพยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหา ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง เพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จและมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศเพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่ได้ตั้งไว้ จึงอาจไม่จำเป็นต้องอาศัยสภาพแวดล้อมภายนอก คือความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และการวัดของผู้วิจัยเน้นการเรียนรู้ในภาพรวมชีวิตประจำวันที่มีกระบวนการวิจัยมาเกี่ยวข้อง ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยจึงไม่ส่งผลโดยตรง เพราะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งอื่นได้ ดังนั้น ความพร้อมของแหล่ง

ทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยจึงไม่สัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

สมมติฐานที่ 5 กล่าวว่า “กลุ่มตัวแปรลักษณะทางจิต 5 ตัวแปร (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดสร้างสรรค์ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน) และกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางการเรียน (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) ร่วมกันสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย ได้มากกว่าปัจจัยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวอย่างน้อย 5%”

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เปอร์เซ็นต์การทำนายของตัวทำนายกลุ่มลักษณะทางจิต และสถานการณ์ทางการเรียน 8 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย ได้มากกว่าตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของเปอร์เซ็นต์ทำนายของตัวทำนายกลุ่มรวม 8 ตัวแปร กับตัวทำนายกลุ่มอื่นๆ จะพบว่า ตัวทำนายกลุ่มรวม 8 ตัวแปรสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในปริมาณการทำนายมากกว่า 5 เปอร์เซ็นต์ ได้เฉพาะการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ ในกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้ง 2 ชุด สามารถร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวมและ 2 ด้านย่อย ได้มากกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า ตัวทำนายกลุ่มสถานการณ์ร่วมกับตัวทำนายกลุ่มลักษณะทางจิต สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมได้มากกว่า ตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ งานวิจัยของสุมิตรา เจริมพันธ์ (2545: 178-180) ศึกษาเรื่อง จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยพบผลว่า ชุดทำนายชุดที่ 3 มี 7 ตัวแปร โดยรวมชุดที่ 1 (ตัวแปรกลุ่มประสบการณ์ในการเรียน 4 ตัวแปร) และชุดที่ 2 (ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม 3 ตัวแปร) เข้าด้วยกันสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3 ด้าน ในกลุ่มรวมได้แก่ พฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียนได้ร้อยละ 44.9 พฤติกรรมขณะเรียนในชั้นเรียนได้ร้อยละ 51.3 และพฤติกรรมหลังเรียนได้ร้อยละ 54.9 มากกว่าตัวทำนายกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (เกณฑ์ร้อยละ 5) ซึ่งมากกว่าตัวทำนายในชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลนี้ยังพบในกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม งานวิจัยของสุภาสิณี นุ่มเนียม (2546: 177– 178) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 576 คน พบผลว่า ชุดทำนายชุดที่ 3 มี 8 ตัวแปร โดยรวมชุดที่ 1 (ตัวแปรกลุ่มลักษณะสถานการณ์ทางสังคม 4 ตัวแปร) และชุดที่ 2 (ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัว

แปร) เข้าด้วยกันสามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบหน้าที่ในโรงเรียนได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือชุดที่ 2 เพียงลำพังได้ตามปริมาณการทำนายที่แตกต่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่าร้อยละ 5 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และผลโดยรวมพบว่ามีปริมาณการทำนายที่แตกต่างกันตั้งแต่ร้อยละ 5.3 ถึง ร้อยละ 10.3 เช่นเดียวกับการศึกษาของปรินดา ตาสี (2551) ที่ศึกษาเรื่อง ลักษณะทางจิตและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษากลุ่มรวมมีปัจจัยลักษณะทางจิตด้านการปรับตัว ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบทบาทการสอนของอาจารย์ และปัจจัยลักษณะทางจิตด้านความเครียด ที่ร่วมกันทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ร้อยละ 61 และในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบว่า การปรับตัว (ปัจจัยลักษณะทางจิต) บทบาทการสอนของอาจารย์ (ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียน) ตัวแปรทั้ง 2 ด้านดังกล่าว สามารถร่วมกันทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ร้อยละ 71 ส่วนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า การปรับตัว (ปัจจัยลักษณะทางจิต) บทบาทการสอนของอาจารย์ (ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียน) ตัวแปรทั้ง 2 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ร้อยละ 45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ พสขนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัจจัยลักษณะทางจิต ได้แก่ ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การรับรู้ความสามารถของตน และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การเป็นแบบอย่างด้านการเรียนรู้ และบทบาทของอาจารย์ในการเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ สามารถร่วมกันทำนายการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตได้ร้อยละ 68.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาตัวแปรทำนายที่มีความสำคัญในการทำนาย จะพบว่า กลุ่มลักษณะทางจิตนั้น ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติรัตน์ ชัยรัตน์ (2547) ซึ่งศึกษา ประสพการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ตัวทำนายในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจิตลักษณะเดิมและกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์รวม 10 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย 1) พฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ด้านรวม ในกลุ่มนักเรียนรวมทำนายได้ร้อยละ 63.5 ตัวทำนายสำคัญตามลำดับ คือ เจตคติต่อการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการมีแบบอย่างด้านการเรียนสาระวิทยาศาสตร์จากเพื่อน และพบว่า กลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรทำนายสำคัญตามลำดับที่สามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์ด้านการเตรียมตัวก่อนเรียนได้อย่างเด่นชัด ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 26.3 ในกลุ่มรวม ซึ่งจากงานวิจัยทั้งหมดจะเห็นได้ว่าแต่ละงานวิจัยนั้นเป็นการวัดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ซึ่งทั้ง 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน ลักษณะ

มุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ต่างก็เป็นตัวทำนายที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมนั้นๆ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นอกจากจะสามารถอธิบายพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น และการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในการวิจัยครั้งนี้ได้แล้ว ยังอาจจะสามารถอธิบายพฤติกรรมอื่นๆ ได้อีกด้วย

ส่วนกลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน ตัวแปรสัมพันธภาพกับเพื่อน ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญ สำหรับตัวแปรสัมพันธภาพกับเพื่อน ที่พบเช่นนี้ เนื่องจากงานวิจัยนี้ ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ที่นักศึกษามีการกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาความคิดและความสามารถของตน ด้วยการดำเนินการค้นหาคำตอบหรือข้อความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้ ใช้ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบในการเรียนรู้ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยอาศัยพื้นฐานของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ชิตชงค์ ส.นันทนาเนตร (สุนทร สุธงหล่อ. 2542: 27; อ้างอิงจาก ชิตชงค์ ส.นันทนาเนตร. 2534) ได้เสนอไว้ว่า การเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน คือประสบการณ์ที่ต่างคนต่างนำมาแลกเปลี่ยนกัน ประสบการณ์ของตนอาจช่วยชี้นำเพื่อนได้ และในทางตรงกันข้ามประสบการณ์ของเพื่อนก็อาจช่วยชี้นำตัวเอง กลุ่มเพื่อนจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพัฒนาการของผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น แรกเริ่มอาจเป็นการประคับประคองหรือพึ่งผู้อื่นก่อน แล้วพัฒนามาเป็นการศึกษาด้วยตนเอง สุดท้ายคือการเรียนรู้จากกันและกัน (สมคิด อิศระวัฒน์. 2542: 80) ซึ่ง พลชนัน นิรमितไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัจจัยทางสังคมด้านมหาวิทยาลัย ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุดกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ สัมพันธภาพกับเพื่อน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรสัมพันธภาพกับเพื่อน สามารถทำนายการเรียนรู้ด้านต่างๆ ได้ด้วย ส่วน ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ที่พบเช่นนี้ เนื่องจากงานวิจัยนี้ ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้มีความจำเป็นต่อนักศึกษา ดังที่ปรินดา ตาสี (2551) สรุปไว้ว่า การบริการด้านสารสนเทศที่มีในมหาวิทยาลัยนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะหากว่ามหาวิทยาลัยไม่มีการจัดระบบสารสนเทศที่มีความพร้อมและความทันสมัยให้นักศึกษาค้นคว้าแล้ว นักศึกษาก็จะไม่สามารถค้นคว้าหาข้อมูลที่ตนเองมีความสนใจที่จะศึกษา และสิ่งนี้ทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย ดังนั้น แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยที่คอยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนใช้ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตนเองตั้งไว้ และงานวิจัยของ พลชนัน นิรमितไชยนนท์ (2549) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์

ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ด้วย ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยสามารถทำนายการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ได้ด้วยซึ่ง สอดคล้องกับ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มีกรอบการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ มุ่งพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 41) ซึ่งการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา เน้นให้ผู้เรียนพึ่งตนเอง ซึ่งนอกจากในชั้นเรียนแล้ว ผู้เรียนต้องทำการศึกษาค้นคว้าและอ่านจากสื่อต่างๆ ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย จึงมีหน้าที่ส่งเสริมและเอื้ออำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยให้แก่ผู้เรียนมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการบริการห้องสมุด บริการจากสำนักคอมพิวเตอร์ หรือการบริการจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากมีความเป็นไปได้มากก็จะเกิดผลดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก; และสุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2540: 18 – 20) และการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ เนื่องจากการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (Research - Based Learning) มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ด้วย การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ในชั้นเรียนจึงเป็นส่วนที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอีกด้วย การจัดการเรียนรู้ของอาจารย์จะช่วยพัฒนาทักษะให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมลักษณ์ สุขเมธ (2547; อ้างถึงใน เพชรพยอม ภาวสิทธิ์. 2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเรียนรู้และพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน:การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยกระบวนการวิจัย กรณีศึกษา โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ โดยได้จัดกรอบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) ชั่งใจ (ศึกษาและกำหนดปัญหาการวิจัย 2) หมายตอบ (ศึกษาและกำหนดสมมุติฐาน ขอบเขตการวิจัย 3) รอบคอบ (วางแผนการเก็บข้อมูลและเตรียมเครื่องมือ) 4) สอบสวน (เก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น) 5) ครวญไคร่ (ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล) 6) ไขความจริง (สรุป อภิปรายผล นำเสนอผลงาน) ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาลึกซึ้งยิ่งขึ้น สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยวิธีการอันหลากหลาย มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการทำงาน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข รู้จักการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ มีความภูมิใจในตนเองและผลการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีการทำงานอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนการวิจัย ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์จึงสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานได้

เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป สามารถร่วมกันทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานทั้งในด้านรวมและ 2 ด้านย่อยได้สูงสุด ตัวทำนายที่สำคัญได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ที่พบเช่นนี้ เนื่องจากว่า นักศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปนั้น เป็นวัยผู้ใหญ่ ซึ่งพยอม อิงคตานุวัฒน์ (2523: 2 – 4) กล่าวไว้ว่าวัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีพัฒนาการเต็มขั้นแล้ว สามารถสนองตอบต่อเหตุการณ์และต่อภาวะแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง โดย

อาศัยสติปัญญา การเรียนรู้ และประสบการณ์ในอดีต ทำให้ผู้ใหญ่รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร มีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง โดยอาศัยสติปัญญา การฝึกฝนและการศึกษาที่ได้รับ ทำให้สามารถวางแผนในการดำเนินชีวิตแล้วประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง สอดคล้องกับงานวิจัยของแมคคาร์ที (McCarthy, 1985) ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเจตคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกคณิตศาสตร์ ระหว่างนักศึกษาที่มีอายุน้อย กับนักศึกษาที่มีอายุมาก โดยใช้ SDLRS และ MAS (The Math Attitude Scale) กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 183 คน ประกอบด้วยนักศึกษาที่มีอายุน้อย 110 คน และนักศึกษาอายุมาก 73 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาอายุน้อยมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับปานกลาง และมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ในเชิงลบ นักศึกษาที่มีอายุมากมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูงกว่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ จึงสรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานจะสามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอายุอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวแปรที่สำคัญในการทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน ซึ่งเป็นตัวแปรลักษณะทางจิตของตัวนักศึกษาเอง ดังนั้น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงควรมีการฝึกฝนตนเองให้สามารถแสวงหาความรู้โดยนำกระบวนการวิจัยมาเป็นฐาน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้อย่างเป็นระบบได้ ร่วมกับอาจารย์ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน แสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักศึกษาตามวิธีการของแบนดูราในการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตน

2. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ทางการเรียน (ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์ ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสัมพันธภาพกับเพื่อน) สามารถทำนายการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีเปอร์เซ็นต์การทำนายที่น้อย ซึ่งอาจเพราะว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในวัยผู้ใหญ่มีความสามารถในการเรียนรู้ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัจจัยสถานการณ์ทางการเรียนจึงมีความสัมพันธ์น้อย แต่อย่างไรก็ตาม อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมปัจจัยในด้านนี้ให้นักศึกษามีการรับรู้หรือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยควรพัฒนาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ให้ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมหรือจูงใจให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสริมสร้างประสบการณ์มากยิ่งขึ้น

3. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมากกว่าด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้สร้างผลงานวิจัยขนาดเล็กจากการเรียนในแต่ละวิชาและควรนำผลงานวิจัยของนักวิชาการท่านอื่นมาใช้ในการสอนเนื้อหาวิชานั้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้วัดปัจจัยลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งเน้นการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในชีวิตประจำวัน แต่ตัวแปรบางตัวยังเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอยู่ ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรมีตัวแปรที่หลากหลายในชีวิตประจำวัน เช่น ภาระในครอบครัว ภาระงาน ความผูกพันในมหาวิทยาลัย รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมในที่ทำงานที่สนับสนุนทางการเรียน เพื่อให้สามารถวัดสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งนี้วัดกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งอยู่ในวัยทำงาน โดยที่ความสามารถด้านการวิจัยของประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และการผลิตผลงานวิจัยซึ่งเป็นฐานสำคัญไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป อาจมีการวัดกับบุคลากรในองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะบุคลากรทางด้านวิชาการ หรือกลุ่มงานที่นำในองค์กร เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาการทำงานต่อไป

3. ทำการศึกษาเชิงทดลองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน เป็นการฝึกประสบการณ์ให้บุคคลมีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบวิธีที่หลากหลายโดยมีกระบวนการวิจัยเป็นฐานเป็นวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาแบบยั่งยืนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ศรีลาเลิศ. (2549). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณลักษณะผู้เรียนกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ จิตบรรเทา. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ พินศิริกุล. (2521). การสำรวจปัญหาการเรียนสังคมและส่วนตัวของนักเรียนโรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิงกาญจน์ ปานทอง. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. (2547). ประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ วท.บ. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกษม วัฒนชัย. (2544, กันยายน). การปฏิรูปการเรียนรู้. อนุสารอุดมศึกษา. 27(279): 13-15.
- งามตา วนินทานนท์. (2537). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- งามตา วนินทานนท์. (2552). การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์. (เอกสารคำสอนตามหลักสูตรรายวิชา วป 581: การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- งามตา วนินทานนท์; และอุษา ศรีจินดารัตน์. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียน ที่มีต่อความสนใจและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิจัยช่วงยาวหลายระยะ. รายงานการวิจัยฉบับที่ 120. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). *วิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑารัตน์ กิตติเชมากร. (2553). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชมนุช บุญสิทธิ์. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยราชวดี กรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยวุฒิ บรรณวัฒน์. (2552). *มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ชี้ความสามารถระดับโลก*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2555, จาก www.op.mahidol.ac.th/orra/orra_tha/research_article/nru.pdf
- ชาติรี เกิดธรรม. (2542). *การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี.
- เชียรศรี วิวิธศิริ. (2534). *จิตวิทยาการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). *เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- (2536). *การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ดนัย ไชยโยธา. (2534). *หลักการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ดวงกมล อุ่นจิตติ. (2546). *การประเมินการรู้สารสนเทศของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา*. รายงานการวิจัย. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- (2524). *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2: จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2543). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. (2531). *ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม และจริยธรรมของข้าราชการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. (2536). *ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและแนวทางป้องกัน*. รายงานการวิจัยทุนสนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. (2551). *หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงแบบบูรณาการทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 โครงการวิจัยแม่บท การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจันปัจฉินก. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เตือนใจ วิไลเลิศ. (2541). *ศึกษาการจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ตามทัศนผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตคณะเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงศรี กันทะ. (2551). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนแบบสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ บุญเติม. (2546, มิถุนายน-สิงหาคม). ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเชิงจิตวิทยา. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 27(1).
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์สุตา จันทร์แจ่มหล้า. (2544). *ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมให้การสนับสนุนแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศนา แหมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แหมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา แก้วศรีงาม. (2547, พฤศจิกายน). หลักสูตรการสอน. *วารสารวงการศึกษา*. 1(11): 83 – 85.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. (2532). *การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2544). *การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปภาดา เจียวกัก. (2547). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชญา เวสารัชช์. (2541). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์*. เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพครูศาสตร์หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: สาขาวิชาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ปรินดา ตาสี. (2551). ลักษณะทางจิตและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปวีณา หมตราจี. (2545). สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ประกิตศรี เผ่าเมือง. (2546). การศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี โดยการวิเคราะห์พหุระดับ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา; และคณะ. (2527). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทัศนคติต่อการประหยัดพลังงาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ ประสาทกุล; สุริยพร พันพื้ง; และปัทมา ว่าพัฒนางศ์. (2550). ระเบิดคนเมืองในประเทศไทย. ใน ประชากรและสังคม 2550: นคราภิวัตน์และวิถีชีวิตเมือง. ไทย. วรชัย ทองไทย และสุริยพร พันพื้ง. นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม.
- ปรีชา หมั่นคง. (2547). ความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์ชัย พัฒนาผลไพบูลย์. (2515). ความคิดสร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พยอม อึงคตาตวัฒน์. (2523). จิตวิทยาพัฒนาการวัยผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: โครงการตำราศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรณี เดชกำแหง. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความวิตกกังวลและพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับปีที่ 1 และ 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรเทพ เสถียรนพเก้า. (2543). ผลการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์น้ำของนักเรียนประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พสชนัน นิรมิตไชยนนท์. (2549). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระมหาสราวุธ จักรทอง. (2552). รูปแบบศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- พระมหาสุชาติ ไหมอ่อน. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของพระนิสิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรี มะแสงสม. (2544). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิชชดา ศรีอนันต์. (2541). การใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- พิชญ์สินี ชมภูคำ. (2544). การเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องวิจัยในชั้นเรียน. เชียงใหม่: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8.
- เพชรพยอม ภาวลีธี. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉินัก; และสุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2540). รายงานการวิจัยความต้องการของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านการบริการของมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2518). คัมภีร์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- (2547). การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน: ประมวลบทความ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2549, กรกฎาคม-ธันวาคม). การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน: การพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 29(3-4): 16 – 26.
- มรุต ก้องวิริยะไพศาล. (2549). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มานพ วงศ์สาขา. (2541). การเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มาลี จุฑา. (2544). การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์.
- รัชตะวัน วรดิษฐ์วงศ์. (2540). การจัดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ตามธรรมชาติของอาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา อุตสาหะ. (2518). ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาริตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ลาวัณย์ จักรานวัณ. (2540). ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลินดา สุวรรณดี. (2543). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณะ บรรจง. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณ์นักศึกษาครูและการรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัยที่มีต่อพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูในยุคปฏิรูปการศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ์ ลิ้มอักษร. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. (2541). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ 1999.

- วันชัย มีกลาง. (2530). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ ความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตาม และการได้รับการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาของนิสิตระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุด สูตรสำเร็จหรือกระบวนการ. นนทบุรี: เอส อาร์ พรินติ้ง ลิมิเต็ด พาร์ทเนอร์ชิป.
- วิชัย เสวกงาม. (2541). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเจตนาเชิงพฤติกรรมทางการเรียนคณิตศาสตร์แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาคณิตศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาศลักษณ์ ชวัลลี. (2542). รายงานการวิจัยเรื่อง ผลของรางวัลภายนอกและการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อแรงจูงใจภายในของนักเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีรวรรณ สุทิน. (2551). อิทธิพลของจิตลักษณะและสถานการณ์ในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์. ปรินญาณินพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภินtha ม่วงศรีงาม. (2552). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบินอย่างปลอดภัยของนักบินอากาศยานปีกหมุน สังกัดศูนย์การบินทหารบก. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2542). ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนไทยซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมบุญ ผุยดี. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลากับการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาพร หมวดอินทร์. (2546). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สันทนต์ ภิบาลสุข; และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข. (2524). การใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ: พีระพัฒนา.

- สิริลักษณ์ ตรีตริงตรีคุณ. (2550). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานประชาสัมพันธ์เชิงรุกของ นักประชาสัมพันธ์ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชาติ เมืองแก้ว. (2538). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทยการรื้อปรับระบบบริหารและการจัดการ: เอกสารการสัมมนา 31 สิงหาคม - 1 กันยายน 2538 ณ โรงแรมโกลเด้นวิลเลียร์สอร์ท จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุชีพ ตรีประเคน. (2532). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์กับ พฤติกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุธาสิณี ใจเย็น. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาสิณี นุ่มเนียม. (2546). ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุमितตรา เจริญพันธ์. (2545). จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริรัตน์ ศรีบุญเรือง. (2550). การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ในกลุ่มศูนย์สุขภาพศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร สุทองหล่อ. (2542). คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ สวนดุสิต. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการจัดทำแนวทางการปฏิรูปการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2* (พ.ศ.2551-2565). สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2555, จาก http://www.qa.ku.ac.th/photo_forweb/new%20web/education/docedu/d9.pdf
- (2552). มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ชีตความสามารถระดับโลก. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2555, จาก www.op.mahidol.ac.th/orra/orra_tha/research_article/nru.pdf
- (2554). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553*. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2555, จาก http://www.mua.go.th/users/bhes/bhes2/QA%20MUA_54/ManualQA_MUA_February2554.pdf
- (2555). นักศึกษาใหม่ 2555 ภาคเรียนที่ 1 ใน สถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด จำแนกตาม สถาบัน / กลุ่มสถาบัน / เพศ / ระดับการศึกษา / คณะ / ชื่อสาขาวิชา ข้อมูล ณ วันที่ 13 กันยายน 2555. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2555, จาก http://www.info.mua.go.th/information/download.php?file_id=201301210916
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง* (พ.ศ. 2552-2561). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ไสว พักขาว. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์. หทัยทิพย์ ภาคอินทรีย์. (2545). *ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2541). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อโนชา รัชพรมงคล. (2538). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานของข้าราชการกองการศึกษาโรงเรียนเจ้าอาวาส กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา เผือกทอง. (2550). *ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรวิทย์ นาคธรรมพ. (2547). *เรียนรู้วิจัย: กรณีการสอนด้วยกระบวนการวิจัยภาคสนามวิชาการคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. ใน *การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน: ประมวลบทความ*. ไพฑูรย์ สินลารัตน์. หน้า 38 – 58. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์มณี. (2545ก). *ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ไยใหม่.

- อารี พันธุ์มี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ: ไผ่หม เอ็ดดูเคท.
- อารี รังสินันท์. (2532). ความคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- อารีย์ เศรษฐชัย. (2520). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
ความรู้สึกรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล
สภากาชาดไทย. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณ จันทวานิช. (2548). ปาฐกถาพิเศษ เรื่องนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียน
ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. ใน การเรียนการสอนโดยผู้เรียนใช้การ
วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. หน้า 1-11. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- Allport, Gordon W. (1967). *Reading in Attitude Theory and Measurement*. New York: John
Wiley and Sons.Inc.
- Atkinson, John W. (1966). *Motive in Fantasy, Action and Society*. New Delhi: Affiliaed East
– West Press, PVT, Ltd.,
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- (1999). *Self-efficacy in Changing Societies*. Cambridge University Press.
- Betz, N.E. (1992). *Counselling Uses of Career Self – Efficacy Theory*. The Career
Development Quarterly. 41 (1): 22-26.
- Cropley, A.J. (1970). *S-R Psychology and Cognitive Psychology*. In P.E. Vernon, ed.
Creativity Harmondsworth Penquin Book.
- Fishbein, Martin; & Ajzen, Icek. (1975). *Belief, attitude, intention and behavior: an
introduction to theory and research*. Reading, Mass.: Addison-Wesley.
- (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs,
N.J.: Perntice-Hall.
- Gibson, James L.; et al. (2004). *Organization s: Behavior Structure Processes*. 11th ed.
Boston Burr Ridge: Mc Graw-Hill.
- Gronlund. (1959). *Sociometry in the Classroom*. New York: Harper.
- Herman, Herbert J.M. (1966). A Questionnaire Measure of Achievement Motivation.
Journal of Applied Psychology. 54: 253 – 363.
- Hilgard E.R.; & R.C. Atkinson. (1967). *Introduction to Psychology*. New York: Harcourt
Brace and World.
- Hogg, Michael A.; & Vaughan, Graham M. (1998). *Social Psychology*. 2nd ed., New York:
Prentice Hall.

- James, David. (1999). What does it Mean to be Creative?. In *The Creative Professional: Learning to Teach 14-19-Year-Old*. Kate Ashcroft ; & David Janmes (Eds). pp 8-27. New York: Falmer Press.
- Knowles, Malcom S. (1975). *Self-Directed Learning: A guild for Learner and Teacher*. Chicago: Association Press.
- . (1980). *The modern practice of adult education: from pedagogy to andragogy*. New York: Follett Pub.
- Maslow, Abraham Harold. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York: Harper and Row.
- McCarthy, Bernice. (1985). What 4 MAT Training Teaches Us about Staff Development. *Educational Leadership*. 42(7): 61-68.
- McClelland, David C. (1961). The Achievement Motive. In *Motivation and Productivity*. Bombay: Sual W. Geller Man, P.B. Taraporevala Sons & Co., Private Ltd.,
- Neff; & Heinelt. C.F. (1965). *The Art and Science of Creativity*. New York: Reinhart and Winston.
- Osborn, Alex F. (1963). *Applied Imagination*. New York: Charles Scribner 's Sons.
- Phillips, J.C., & Russell, R.K. (1994, October). Research Self – Efficacy, The Research Training Environment, and Research Productivity Among Graduate Students in Counseling Phychology. *The Counseling Phychologist*. 28 (4): 628 - 641
- Russ, Sandra Walker. (1993). *Affect and Creativity: The Role of Affect and Play in the Creative Process, Hillsdale*. New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Srygley, K.S. (1967). *The materials center*. bulletin No.22c: State department of education. n.p.
- Wallach, M.A.; & Kogan, N. (1973). *A New Look at Creativity Intelligence Distinction In Creativity*. New York: Penguin Education.
- Whittaker, James O. (1965). *Introduction to psychology*. Philadelphia: Saunders.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกท่าน

ขอความร่วมมือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตอบแบบสอบถามชุดนี้ตามข้อมูลที่
เป็นความจริงของนักศึกษา และขอให้นักศึกษา **ตอบคำถามทุกข้อ** โดยข้อมูลทั้งหมดใช้เพื่อ
ตอบคำถามการวิจัยในภาพรวม ไม่ได้เจาะจงที่นักศึกษานักใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งข้อมูล
ทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเรื่อง “ลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่
เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ภาครัฐในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” เป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวพรรณี ทรงศิริ

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลนักศึกษา

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31- 40 ปี
☐ 41 ปีขึ้นไป
3. กำลังศึกษา ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4. สาขาวิชา ☐ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. มหาวิทยาลัย
☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
☐ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
☐ มหาวิทยาลัยมหิดล
☐ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าต้องการคำตอบเรื่องใด ข้าพเจ้าจะแสวงหาข้อมูลด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหลักฐาน เช่น บทความ หนังสือ โครงการ งานวิจัย เป็นต้น						
2.	ข้าพเจ้ามักนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ						
3.	ข้าพเจ้ามีการประเมินผลการเรียนรู้ว่าได้เรียนรู้อะไรเพิ่มเติมบ้าง หลังจากการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทุกครั้ง						
4.	บางครั้งข้าพเจ้าก็ไม่สามารถแยกแยะหรือสรุปประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้						
5.	ข้าพเจ้ามีประเด็นใหม่ๆ ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ						
6.	ข้าพเจ้ามีสิ่งที่น่าสนใจจะเรียนรู้มากมาย จนสับสนไม่รู้จะศึกษาเรื่องใดก่อน						
7.	ข้าพเจ้าวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและความจำเป็นในการต้องแก้ปัญหา นั้น ก่อนที่จะลงมือศึกษาหาความรู้เพื่อตอบปัญหา						
8.	ข้าพเจ้ากำหนดวิธีการค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ที่ตรงกับความต้องการ						
9.	บ่อยครั้งข้าพเจ้ามักล้มเลิกแผนการเรียนรู้เมื่อประสบปัญหา						

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10.	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนก่อนลงมือทำเสมอ						
11.	ข้าพเจ้าดำเนินการเรียนรู้เพื่อหาคำตอบตามขั้นตอนที่วางแผนไว้อย่างเป็นระบบ						
12.	ภายหลังการเรียนรู้ ข้าพเจ้ามักมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนกับผู้รู้หรือกับเพื่อน เกี่ยวกับวิธีการและผลที่ได้รับ						
13.	ข้าพเจ้าวางแผนเป้าหมายก่อนการเรียนรู้ทุกครั้ง						
14.	นอกจากฟังบรรยายในชั้นเรียนแล้ว ข้าพเจ้ามักจะไม่ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม						
15.	หลังการศึกษาหาความรู้ ข้าพเจ้ามีการประเมินการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ						
16.	ข้าพเจ้ามีการจดบันทึกความรู้ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า						
17.	ข้าพเจ้ามักเรียนรู้ด้วยการสอบถาม หรือสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะค้นหาคำตอบของเรื่องที่ตนสนใจให้พบก่อนที่จะหยุดไปพักผ่อน						
2.	ถ้าข้าพเจ้าต้องใช้เวลาในการศึกษาหาคำตอบนานหรือต้องรอคอย ข้าพเจ้ามักจะหมดความอดทนเสียก่อน						
3.	ข้าพเจ้ามักจะจัดเตรียมสิ่งของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการศึกษาข้อมูลไว้ให้พร้อมก่อนเสมอ						
4.	ข้าพเจ้ามักจะลืมทำการบ้านเสมอ						
5.	ข้าพเจ้าหมั่นอ่านตำราเอกสารเป็นประจำเพื่อสะสมองค์ความรู้ให้ตกผลึก ก่อนที่จะสรุปคำตอบนั้น						
6.	เมื่อข้าพเจ้าขี้เกียจ ข้าพเจ้าจะไม่ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่เคยทำเป็นประจำ						
7.	ข้าพเจ้าอยากเรียนรู้ให้มากๆ เพื่อจะได้มีอนาคตที่ดี						
8.	ข้าพเจ้าไม่ชอบสอบตกจึงขยันดูหนังสือเรียน						
9.	ข้าพเจ้าไม่ขัดใจเพื่อน เพื่อที่จะได้มีเพื่อนมากๆ						

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	ข้าพเจ้าให้ความสนใจประเด็นปัญหาที่ยาก และท้าทายความสามารถ						
2.	เมื่อศึกษาค้นคว้าสิ่งใด ข้าพเจ้าจะทุ่มเทความพยายามเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง						
3.	ข้าพเจ้าจะทำงานให้ได้มากกว่าที่ได้ตั้งใจเอาไว้						
4.	เมื่อค้นคว้าหรือเรียนรู้สิ่งใด ข้าพเจ้าคิดว่าความพยายามเป็นสิ่งสำคัญ						
5.	เมื่อเริ่มต้นทำสิ่งใด ข้าพเจ้าจะพยายามจนกระทั่งสำเร็จ						
6.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ติดต่อกันเป็นเวลานานโดยไม่เบื่อ						
7.	ถ้าข้าพเจ้าพบว่างานที่กำลังทำอยู่นั้นยาก ข้าพเจ้าจะเลิกทำโดยเร็ว						
8.	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ต้องใช้ความพยายามและความตั้งใจสูง						
9.	ข้าพเจ้าจะเตรียมตัวอย่างเต็มที่เมื่อต้องทำงานสำคัญๆ						

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	ข้าพเจ้าตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง						
2.	ข้าพเจ้ามีแนวทางในการดำเนินชีวิตตามวิถีทางที่ข้าพเจ้าเลือกเอง						
3.	ข้าพเจ้าจะพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจที่จะเชื่อตามความคิดของผู้อื่น						
4.	ข้าพเจ้าเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น						
5.	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน						
6.	ข้าพเจ้าไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจทำเรื่องใดๆ						
7.	ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้ทุ่มเทความพยายามเพื่อค้นหาคำตอบในสิ่งที่ข้าพเจ้าอยากรู้						
8.	การสนใจใคร่รู้ในวิทยาการใหม่ๆ เป็นลักษณะประจำตัวของข้าพเจ้า						
9.	ข้าพเจ้าชอบลองทำในสิ่งที่แตกต่างไปจากที่เคยทำ						
10.	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ						
11.	ข้าพเจ้าสามารถเปลี่ยนความคิดของตนเองได้ เมื่อพบว่าความคิดของข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง						
12.	ข้าพเจ้าสามารถเปลี่ยนวิธีการแก้ไขปัญหาได้ตามความจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่						
13.	ข้าพเจ้ากล้าที่จะทำตามความคิดที่แปลกใหม่ของตนเอง ไม่ว่าผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรก็ตาม						

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
14.	ข้าพเจ้ากลัวที่จะตัดสินใจโดยใช้วิธีการใหม่ๆ ที่อยู่ บนหลักการของความมีเหตุผล มากกว่าที่จะยึดตาม แนวคิดแบบเดิมๆ						
15.	ข้าพเจ้าพร้อมที่เสี่ยงในการสร้างสรรค์สิ่งแตกต่าง ไปจากผู้อื่น						
16.	ข้าพเจ้าสามารถแปรรูปสิ่งที่มีอยู่เดิมให้เป็นรูปแบบ ใหม่ที่ดีขึ้น						
17.	ข้าพเจ้ากลัวที่จะทดลองทำในสิ่งที่คนอื่นเห็นว่า มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ยาก						

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	ข้าพเจ้าคิดว่า การแสวงหาข้อมูลด้วยการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารหลักฐาน เช่น บทความ หนังสือ โครงการ งานวิจัย เป็นต้น เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้						
2.	ข้าพเจ้าเห็นว่าการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ก่อนที่จะลงมือศึกษาหาความรู้เพื่อตอบปัญหานั้น เป็นสิ่งจำเป็น						
3.	การที่ข้าพเจ้าวางแผนไปถึงสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ ก่อนนั้น เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การเรียนรู้สัมฤทธิ์ผล						
4.	ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการวางแผนการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนก่อนลงมือทำ						
5.	หากฟังบรรยายอย่างตั้งใจในชั้นเรียนแล้ว การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอาจไม่มีความจำเป็น						
6.	ข้าพเจ้าเห็นว่าการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย จะช่วยให้ข้าพเจ้าเรียนรู้ได้เข้าใจเร็วขึ้น						
7.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการจดบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า จะช่วยให้การรวบรวมข้อมูลง่ายขึ้น						
8.	ข้าพเจ้าชอบที่จะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ เสมอ						
9.	ข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะประเมินผลการเรียนรู้ หรือ ประโยชน์ที่ได้รับหลังจากเสร็จสิ้นการศึกษาค้นคว้า						

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
10.	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่จะต้องสรุปประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาถ่ายทอดให้คนอื่นเข้าใจ						
11.	ข้าพเจ้าชอบที่จะคิดประเด็นใหม่ๆ เพื่อการเรียนรู้หรือศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ						
12.	ข้าพเจ้ารู้สึกสับสนและเบื่อหน่ายที่จะวิเคราะห์ประเด็นที่สำคัญอันดับแรกมาทำการเรียนรู้						
13.	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายที่จะต้องหาวิธีการเรียนรู้ในเรื่องที่สนใจ						
14.	ข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะประเมินการปฏิบัติงานของตนเองหลังการเรียนรู้						
15.	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะดำเนินการเรียนรู้เพื่อหาคำตอบตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้						
16.	ภายหลังการเรียนรู้ ข้าพเจ้ายินดีที่จะอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้หรือกับเพื่อน เกี่ยวกับวิธีการและผลที่ได้รับ						
17.	ถ้าพบปัญหาและอุปสรรค ข้าพเจ้าพร้อมที่จะล้มเลิกแผนการเรียนรู้ทันที						

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับ
การปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	ถ้าข้าพเจ้าต้องการคำตอบเรื่องใด ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถจะแสวงหาข้อมูลได้ด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหลักฐาน เช่น บทความ หนังสือ โครงงาน งานวิจัย เป็นต้น						
2.	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ได้						
3.	ข้าพเจ้าขาดทักษะในการแยกแยะหรือสรุปประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาย่อยทอดให้คนอื่นเข้าใจ						
4.	ข้าพเจ้าสามารถคิดประเด็นใหม่ๆ เพื่อการเรียนรู้หรือศึกษาเพิ่มเติมได้เสมอ						
5.	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหรือความต้องการจำเป็น ก่อนที่จะลงมือศึกษาหาความรู้เพื่อตอบปัญหานั้น						
6.	ข้าพเจ้าสามารถวางแผนการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนก่อนลงมือทำได้เสมอ						
7.	ข้าพเจ้าสามารถดำเนินการเรียนรู้เพื่อหาคำตอบตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบ						
8.	หลังการเรียนรู้เสร็จสิ้น ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถจะอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้หรือกับเพื่อนเกี่ยวกับวิธีการและผลที่ได้รับได้						
9.	ข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ได้จากการสอบถามหรือสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง						
10.	ข้าพเจ้าสามารถจัดบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ						

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับ
การปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	อาจารย์ส่วนใหญ่มักให้นักศึกษาได้ฝึกกำหนด ปัญหา ตั้งคำถามการวิจัยในเรื่องที่ตนสนใจ						
2.	อาจารย์ส่วนใหญ่ ให้นักศึกษาอ่านและสรุปผล งานวิจัย และนำเสนอในชั้นเรียน						
3.	อาจารย์ส่วนใหญ่ให้นักศึกษาฝึกสร้างแบบสอบถาม รูปแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย และหาคุณภาพ เครื่องมือโดยวิธีการที่เหมาะสมกับแบบสอบถาม						
4.	อาจารย์ส่วนใหญ่กำหนดให้นักศึกษานำ แบบสอบถามของตนเองไปทดลองเก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ						
5.	อาจารย์ส่วนใหญ่ให้นักศึกษาสืบค้นงานวิจัยตามหัว เรื่องที่กำหนด เพื่อฝึกทักษะการสืบค้นเอกสารแหล่ง อ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย						
6.	อาจารย์ส่วนใหญ่กำหนดให้นักศึกษาวิเคราะห์ กระบวนการของงานวิจัยเช่น การกำหนดปัญหา การตั้งสมมติฐาน การทบทวนวรรณกรรม การใช้ สถิติวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย เป็น ต้น และอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน						
7.	อาจารย์ส่วนใหญ่ให้นักศึกษาได้ร่วมทำวิจัยใน โครงการวิจัยของอาจารย์						
8.	ในการเรียนวิชาใดก็ตาม อาจารย์ส่วนใหญ่จะนำ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้น มาประกอบการเรียน การสอนด้วย						

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
9.	อาจารย์ส่วนใหญ่มักจะนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการเรียนการสอนอยู่เสมอ						
10.	อาจารย์ส่วนใหญ่มักจะให้นักศึกษาค้นคว้างานวิจัยและนำมาประกอบในการทำรายงาน หรือการบ้านเสมอ						

ตอนที่ 9 แบบสอบถามความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีหนังสือหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาอยู่						
2.	เมื่อข้าพเจ้าพบปัญหาการใช้บริการสื่อในมหาวิทยาลัย บุคลากรที่รับผิดชอบสามารถให้คำตอบที่กระจ่างเป็นที่น่าพอใจ						
3.	ระบบอินเทอร์เน็ตของสำนักคอมพิวเตอร์มีความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาหาความรู้						
4.	ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีหนังสือ วารสาร โสตทัศนวัสดุ ฯลฯ ที่หลากหลายตรงกับความต้องการของข้าพเจ้า						
5.	บุคลากรของสำนักคอมพิวเตอร์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างชัดเจน						
6.	สำนักคอมพิวเตอร์มีเวลาเปิด-ปิดทำการที่เหมาะสม						
7.	เว็บไซต์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับบริการและการค้นหาสารสนเทศ						
8.	อุปกรณ์อำนวยความสะดวกของห้องสมุดมหาวิทยาลัย เช่น คอมพิวเตอร์ โสตทัศนูปกรณ์ เป็นต้น เป็นอุปกรณ์ทันสมัยน่าใช้						
9.	บรรยากาศภายในห้องสมุดมหาวิทยาลัยจูงใจให้อยากศึกษาค้นคว้า						
10.	อุปกรณ์การเรียนการสอนในคณะของข้าพเจ้ามีความทันสมัย และอยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน						

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
11.	อุปกรณ์การเรียนการสอนในคณะของข้าพเจ้ามีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา						
12.	บรรยากาศในคณะของข้าพเจ้าเอื้อต่อการทำงานกลุ่มหรือศึกษาหาความรู้ร่วมกันของนักศึกษา						
13.	ในคณะของข้าพเจ้ามีสถานที่สำหรับให้ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำงานกลุ่ม สืบค้นข้อมูล เป็นต้น						

ตอนที่ 10 แบบสอบถามสัมพันธภาพกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่า ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					
		จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1.	บ่อยครั้งที่อาจารย์มอบหมายงานกลุ่ม เพื่อนๆ มักจะเลือกข้าพเจ้าเข้ากลุ่มด้วย						
2.	ข้าพเจ้าและเพื่อนช่วยกันค้นคว้าข้อมูลจากหลายแหล่ง เพื่อยืนยันคำตอบในประเด็นที่ศึกษาร่วมกัน						
3.	ข้าพเจ้าและเพื่อนทำงานเป็นทีมในงานที่อาจารย์มอบหมาย						
4.	ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยเหลือเพื่อนด้านการค้นหาข้อมูลของคำตอบที่สงสัย						
5.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาข้อสงสัย ข้าพเจ้าสามารถสอบถามหาคำตอบจากเพื่อนได้						
6.	เมื่อมีความขัดแย้งกัน ข้าพเจ้าและเพื่อนสามารถใช้เหตุผลคลี่คลายได้						
7.	ข้าพเจ้าเบื่องที่ต้องคอยปรับความเข้าใจกับเพื่อนเมื่อมีเรื่องไม่เข้าใจกันในการศึกษาหาความรู้						
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดที่ต้องปฏิบัติตามกฎข้อตกลงของกลุ่มในการร่วมกันศึกษาค้นคว้าภายในกลุ่ม						
9.	ข้าพเจ้าและเพื่อนมักพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ใหม่ซึ่งกันและกัน						
10.	ข้าพเจ้าและเพื่อนสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้อย่างราบรื่น						

★ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ★

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงค่าสถิติต่าง ๆ

ตาราง 26 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิต สถานการณ์ทางการเรียนกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ตัวแปร	1.1	1.2	2	3	4	5	6	7	8	9
1. การเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานในด้านรวม	.711**	.975**	.535**	.616**	.503**	.527**	.690**	.227**	.206**	.255**
1.1 ด้านผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้		.537**	.347**	.407**	.418**	.362**	.545**	.128**	.143**	.131**
1.2 ด้านผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้			.532**	.610**	.471**	.518**	.655**	.232**	.202**	.265**
2. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน				.596**	.364**	.597**	.436**	.198**	.084	.324**
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					.635**	.543**	.616**	.296**	.254**	.386**
4. ความคิดสร้างสรรค์						.415**	.641**	.342**	.296**	.331**
5. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน							.521**	.329**	.103*	.498**
6. การรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน								.341**	.204**	.306**
7. การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของอาจารย์									.358**	.465**
8. ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย										.309**
9. สัมพันธภาพกับเพื่อน										

* ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อสกุล

สถานที่ทำงาน

1. อ.ดร.พรณี บุญประกอบ	สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อ.ดร.สุภาพร ณะชานนท์	สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อ.ดร.พสนัน นิมิตไชยนนท์	คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวพรรณิ ทรงแศิริ
วันเดือนปีเกิด	25 มีนาคม 2529
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 83/2 ม.6 ต.ศรีกะอาง อ.บ้านนา จ.นครนายก

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร”
พ.ศ. 2551	ปริญญาตรี (วท.บ.) สาขาวิชาการบริหารโรงพยาบาล จาก มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2557	ปริญญาโท (วท.ม.) สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

